

BOEM@

REVISTĂ DE LITERATURĂ ȘI ARTĂ - ISSN: 2066-0154

Decembrie 2019 (Anul XI) Nr. 130 (12/2019)

BOEM@

Decembrie 2019 (Anul XI) Nr. 12 (130) - 46 pagini

ISSN 2066-0154

Apare sub egida Uniunii Scriitorilor din România - Filiala Iași
editată cu sprijinul A.S.P.R.A. -

Asociația Scriitorilor pentru Promovarea Realizărilor Artistice

Editor: S.C. InfoRapArt Galați - Editura InfoRapArt

12 / 2019

COLEGIUL DE REDACȚIE

Director: Petre Rău
Redactor-șef online: Mihail Gălățanu
Redactor șef: Cristian Biru

Redactori: Constantin Oancă, Paul Sân-Petru,
Tănase Dănilă, Denisa Lepădatu, A.G. Secară,
Victor Marola, Cristina Roșu

Grafică: Elena-Liliana Fluture
Tehnoredactare: Daniela Cașu

Colaboratori: Maria Timuc (București), Luca
Cipolla (Italia), Mircea Marcel Petcu (Tulcea),
Lidia Grosu (Chișinău), Dumitru Anghel (Brăila),
Melania Cuc (Bistrița), Petru Jipa (Germania)

Revista literară BOEMA o puteți citi și pe site-ul
www.boema.inforapart.ro
actualizat permanent de: InfoRapArt
Email: boema@inforapart.ro,
petrerau@yahoo.com
Telefon: 0726 337376, 0740 596225
ADRESA REDACȚIEI: Str.Regimentul 11 Siret, Nr. 17,
Bloc C20, Ap. 42, parter, Galați, 800331

Abonamente: boema@inforapart.ro, tel: 0726 337376

În numele libertății absolute de exprimare, autorii răspund în mod direct de conținutul materialelor publicate.
○ Materialele trimise la redacție trebuie să fie în format electronic (Word, RTF etc.) și să conțină diacritice.
○ Din respect pentru cititorii noștri, revista nu publică decât în mod excepțional articole apărute anterior în alte publicații (inclusiv pe internet).

Literatură și Artă

DIN CUPRINS

Poezie: Ignatie Grecu (p.3), Elisabeta Drăghici (p.7), Ionuț Caragea (p.10), Dorian Marcoci (p.16), Tudor Cîcu (p.20), Anghel Melania Cristea (p.30), Ioan Gâf-Deac (p.34), Lazăr Magu (p.41)

Proză: Florin Logreșteanu: La periferie... (p.17), Cătălin Rădulescu: Știri noi din lagărul numărul șaisprezece (p.26)

Cronică de carte: Valentin Marica: Pe pleoapa lumii, de Dorian Marcoci (p.9), Elena Netcu: Ioan Gheorghiu - un trubadur rătăcitor printre vise (p.11), Constantin Stancu: Existența nu-i o călătorie de plăcere... (p.21), Constantin Oancă: Saudade, dorul Violetei Daniela Mîndru (p.23) / Un Studiu în clarobscur, de Petre Rău (p.24)

Note de lectură: Ionel Necula: Costache Conachi într-o nouă ediție (p.4) / Ștefan Petică - publicist (p.5), Camelia Ardelean: Viorel Surdoiu - împletind (în culori) cuvinte la porțile toamnei (p.27), Aida Zaharia: Ionel Necula - uricarul de la porțile literaturii române (p.31), Lucia Pătrașcu: Ochiul sufletului, de Angela Burtea (p.37)

Meridiane: Luca Cipolla (Italia): Versuri în traducere proprie (p.13)

Aforisme: Petre Rău: Aforisme (p.38)

Debut: Bianca Nicoleta Chelariu: Proză (p.39)

Interviu: Victor Marola: Interviu cu scriitoarea Mihaela Cristescu (Australia) (p.35)

In memoriam: Constantin Oancă: Un poet numit Nichita (p.15)

Umor: Marius Zaharia: Chestii (p.25)

Colinde: Elena Liliana Fluture: E vremea colindelor (p.42), Maria Filipoiu: Sărbătorile Crăciunului - sonete creștine (p.43)

Cărți: Redacția: Cărți sosite la redacție (p.44)

Grafică:

Coperta I: Iurie Matei - Poetul

Coperta IV: Xie Chuyu - 724 Artodyssey

Interior: Grafică digitală de Carmen Racoviță

www.boema.inforapart.ro

Ignatie GRECU**Trandafirul-kamikaze**

Atenție! Trandafirul plin de rugină
și de spini,
ce vă întâmpină fără motiv,
poartă sub platoșa încă verde
a frunzelor
strâns la piept un boboc de floare
ca pe un iminent exploziv.
Nu cumva să-l atingeți
chiar dacă vă apropiați de el.

Pășiți cu grijă pe alee
ca și cum
nu ați trece pe drum
ci pe un pod subțire,
un fir de oțel suspendat
între vară și toamnă.

Altfel veți fi într-o clipă spulberați
În mii de particule de culoare
și mireasmă.
Ce fericire!

Acolo, în adevăr

Îngerul venind într-o noapte,
spre ziuă,
mi-a spus-n șoaptă:
-Vino degrab și privește:
Acolo, în adevăr, deasupra
muntelui pleșuv,
cu turme de oi și păstori priveghind pe coastă,
strălucea cu putere un luceafăr
arătând minunea:
În peștera din vale,
culcat în ieslea săracă,
înfășat în scutece albe de in
și încălzit de răsufările nevinovate
ale vitelor de pază,
zâmbea nu un copil
ci Dumnezeu Cel necuprins,
Stăpânitor și Plin de rază.

Noi țarmuri

Fața tristă și mult îndurerată a
Domnului
a rămas în urmă. Cetatea. Orașul. Am plecat
mai departe tăcuți și triști. Copacii se dezbrăcau
de veșminte.
Vântul răsfoia pădurea ca pe o veche,
imensă carte.

La apus unde urma să ajungem
plutind pe mare
nori grei se - ngrămădeau uriași, ca
de plumb.
Fiecare strângea la piept o taină
înaltă, măreață:
Noi țarmuri doream să atingem
precum odinioară Columb.

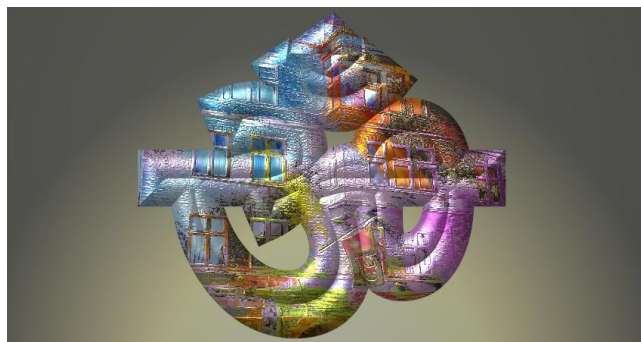
Miezul nopții

E miezul nopții.
Clopotul doarme în turn
cu limba de bronz
rezemată pe sunet.

Îngerii dau ocol
fără foșnet
cruții de aur
din vârf.

Apoi se înalță
rând pe rând
dulce cântând
la cer.

Din ciutura spartă a lunii
scapă o lacrimă
nu de lumină,
ci de mister.

digital object... by carmen racovitz

Ionel NECULA

Costache Conachi într-o nouă ediție

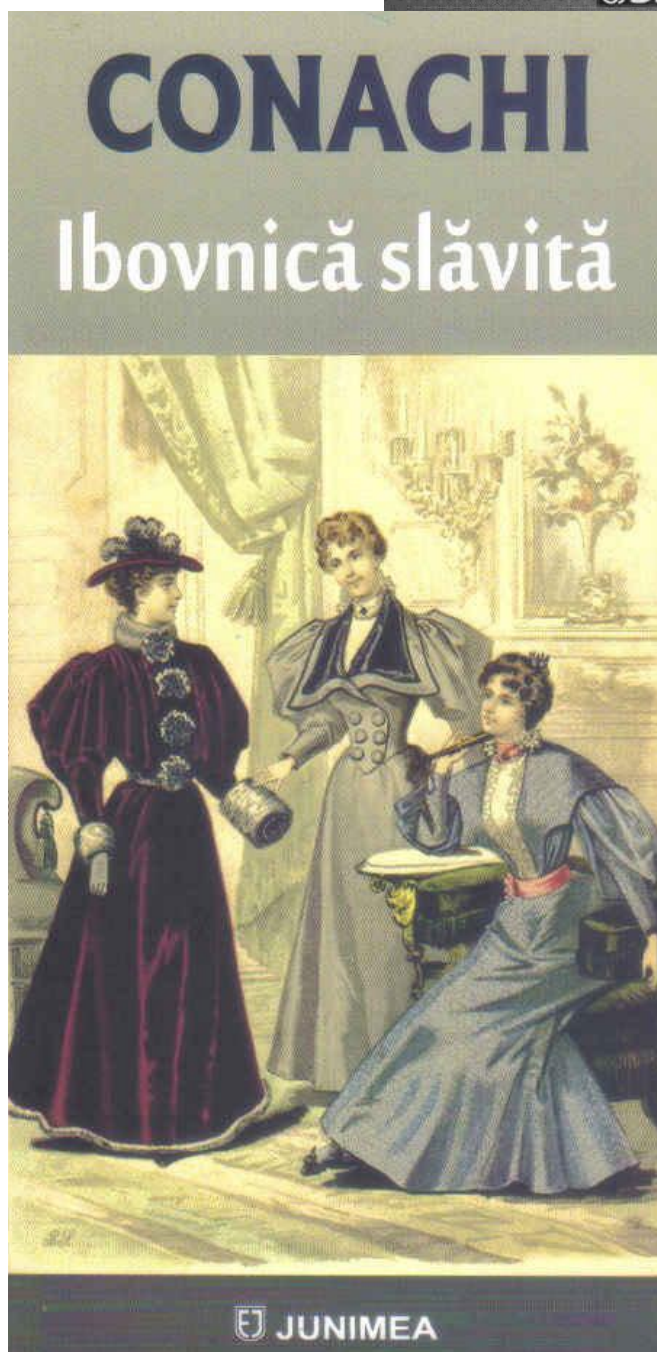
Ignorat sau indiferent criticii și istoriei noastre literare Costache Conachi n-a fost niciodată. Dimpotrivă, istorici literari precum Garabet Ibrăileanu îi conferea statut epinimic (Epoca Conachi) pentru întreaga perioadă de început a poeziei românești și-l considera prototipal pentru zorii lirismului românesc. De sub ișlicul său rotund și masiv cât o cupolă de giamie musulmană ne frapează dulceața unui lirism cald, aferat și medieval, izvorât parcă din lăuta starostelui Barbu Lăutaru. Căci înainte de a fi editate și puse în circulație livrescă, multe din poeziile bardului de la Țigănești erau preluate de lăutari ambulanz și cântate pe la petreceri, sau prin cârciumile de mahala a marilor orașe din Moldova. Și dacă autorul lor nu și le-a revendicat ca autor și nu și-a făcut un titlu de glorie ca poet prins în mrejele Erosului năbădăios, ele au devenit populare și multora din ele chiar li se atribuia o origine folclorică.

Nu era un petrecăreț, dar participa desigur, pe la întrunirile boierești și-l putem imagina cu ce satisfacție își asculta propriile compoziții puse pe note de muzicanți amatori și cântate cu atâta însuflețire de lăutarii timpului, încât clocotea sângele cinstitelor fețe boierești. Căci înainte chiar de a lua o formă livrescă, multe din poeziile lui Conachi au avut o circulație orală și-au devenit așa de populare încât multe dintre ele au fost trecute în seama patrimoniului nostru folcloric.

Și totuși creația lui Conachi n-a fost chiar ignorată editorial. Prima încercare de strângere a poeziilor sale într-o ediție articulată a aparținut fiicei sale, Ecaterina (Cocuța) Vogoride-Conachi, în 1856, la șapte ani de la moartea poetului. Nu știu unde s-ar mai putea găsi vreun exemplar din această ediție cu un tiraj constituit, probabil, după practica vremii, pe baza prenumeranților, dar a fost prima încercare de conservare și de punere în circulație publică a fondului poetic lăsat moștenire de Conachi. E curios că fata lui Conachi, pentru alcătuirea acelei ediții, a fost ajutată de liberalul Nicolae Ionescu, veșnicul rival al lui Maiorescu, ceea ce, probabil, va induce o anumită reticență în rândul junimiștilor față de poezia bardului de la Țigănești. Și nu-i exclus ca această rezervă să se fi transmis și lui Eminescu, de nu l-a amintit printre precursorii viitorilor epigoni. N-a fost, desigur singurul motiv de eludare, dar s-a adăugat altor pretexte, despre care am dat seama într-o comunicare consacrată exclusiv acestui subiect.

A urmat ediția alcătuită în 1867 de nepotul lui Conachi - Emanoil N. Vogoride-Conachi - primul din cei patru descendenți rezultați din însoțirea Cocuței cu caimacanul Nicolae Vogoride, cel care, uzând de descendența sa greco-bulgară va candida chiar la tronul Bulgariei. Devenise, într-adevăr foarte bogat, căci la partajul între frați

Boem@ (130) 12/2019

a moștenirii după mamă (Cocuța) a cumpărat o mare parte din dreptul celorlalți frați și chiar se interesa de exploatarea profitabilă a moșiilor intrate în proprietatea sa. Interesul față de această ediție s-a datorat în mare parte și prefeței semnată de nepotul-editor, cuprinzând câteva schițe pitorești din viața logofătului Conachi.

Dar cea mai completă și mai cuprinzătoare ediție a scrierilor lui Conachi este cea din 1963, îngrijită de Ecaterina și Alexandru Teodorescu, având și o cuprinzătoare prefață în care este redat în întregime testamentul logofătului, cunoscut până atunci doar în fragmente distincte, neîmbinate compozițional. În această ediție mai este redată și Scrisoarea logofătului din 1837 adresată lui Veniamin Costache în care intuiește, printre altele, nevoia unei instituții speciale, comun ambelor principate, care să studieze limba și ceea ce aveau în comun cele două țări. De fapt, Conachi anticipează, cu patru decenii mai devreme, nevoia unei instituții academice,

(continuare în pag. 5)

ca ferment pregătitor al Unirii.

Era un vizionar? Nu vrem să pronunțăm vorbe mari, dar vreme de o sută de ani, ba chiar și în prezent, Academia Română a avut ca program de cercetare problemele de limbă ceea ce confirmă, într-un fel, intuiția lui Conachi.

Cum să nu mă bucur că Editura Junimea din Iași a publicat în 2018, după mai bine de șase decenii de la ediția soților Teodorescu, sub sintagma **Ibovnică slăvită**, o nouă ediție a poeziilor lui Conachi? Având două texte prefațatorii semnate de regretatul slavist Emil Lordachi și de Bogdan Crețu noua ediție conținând fondul de bază al poeziilor lui Conachi chiar necesară. Vechea ediție. Cea a soțilot Teodorescu se epuizase de multă vreme. iar versurile lui Conachi devenise o raritate. Gestul Editurii Junimea, prin publicarea acestei bijuterii livrești umple un mare gol în literatura noastră și poate fi citită cu folos de toți cei interesați de zorii lirismului românesc.

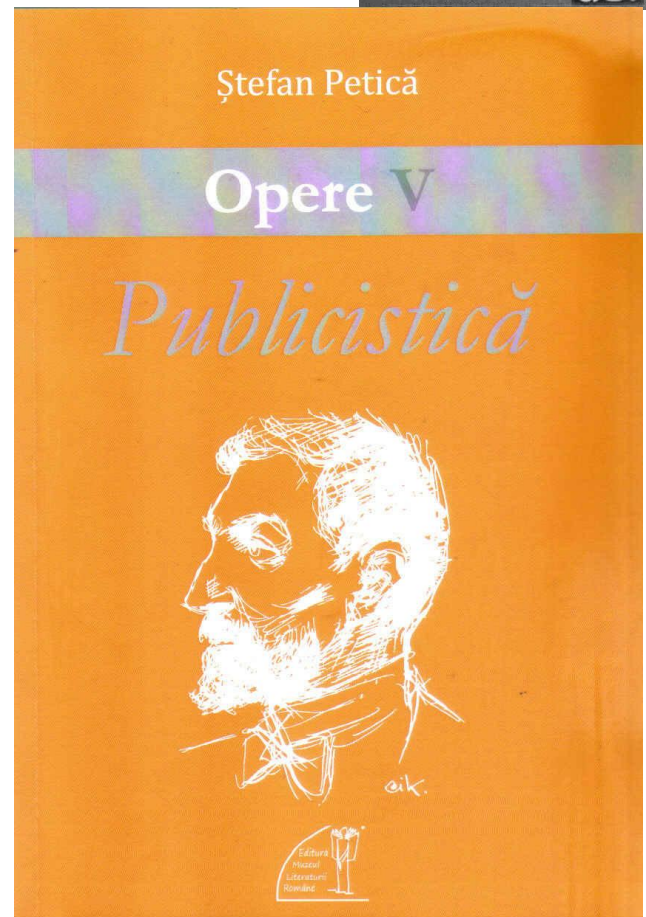
Ștefan Petică – publicist

Despre Ștefan Petică s-a scris atât de mult de parcă s-ar fi urmărit o compensație a trecerii sale meteorice prin lume, prin viață, prin istorie. S-a scris despre convingerile lui socialiste de tinerețe, despre destinul său tragic, despre simbolismul pe care l-a promovat în cultura românească, despre studiile sale sociologice, despre teatrul său întunecat și gongoric și despre multe alte aspecte ale creației sale.

Mai puțin despre publicistica sa, poate și pentru că în afara celor câteva articole inserate de N. Davidescu în ediția sa din 1938 n-a existat o culegere completă a articolelor sale politice. Mulțimea pseudonimelor cu care și-a semnat articolele politice a derutat editorii, le-a indus o temere a riscului că s-ar putea trece în dreptul și articole care nu-i aparțin, cum s-ar putea să rămână în afara culegerii articole cu pseudonime necunoscute. De asta trebuie să apreciem efortul d-nei Presură care a trecut peste aceste riscuri și ne-a dăruit o ediție completă în cinci volume, a creației lui Petică. Ultimul dintre ele este consacrat exact publicisticii și cei interesați au acum la dispoziție o culegere completă - cu toate articolele publicate de poet prin gazetele timpului, de cele mai multe ori sub diferite pseudonime.

Ce aduce nou publicistica lui Ștefan Petică? În primul rând aflăm că bătrânul lanache Petică era un partizan înfocat al ideilor difuzate de junimistul George Panu, ale cărui articole erau lecturate curent în familia poetului din Bucești. *Îmi aduc aminte cu câtă solemnitate deschidea tata ziarul – în serile când se întorcea de la oraș unde-l chemau numeroasele procese pe care le avea pentru mica sa răzeșie - și cu ce tremurătură de glas zicea:- ascultați băieți, ce zice Panu!* (Ștefan Petică, *Opere*, vol. V, Editura Muzeului Literaturii Române, București, 2016, p. 64).

Știm din alte surse, mai exact dintr-o declarație a lui Tache Petică (fratele poetului) că în familia Petică nu exista nici o aplecare pentru mișcarea socialistă sau pentru liderii ei de care-i considera niste *bezmetici*. Dacă-i așa. și

n-avem motive de îndoială, înțelegem mai bine efortul poetului, din vremea când era elev la liceul din Brăila și făcea propagandă socialistă în cadrul cluburilor muncitorești din Brăila și Galați, de a-și apropia tatăl de politica socialiștilor. La un moment dat l-a invitat chiar la o întrunire muncitorească, la Galați, cum aflăm dintr-o scrisoare a poetului către Liviu Macedonescu, unde a vorbit și poetul, tot așa, cu însuflețirea și cu patosul cunoscute și nu se poate spune că n-a fost convingător, de vreme ce bătrânul lanache a convenit să înființeze un club al muncitorilor plugari în casele sale din Bucești, iar în 1894 să transmită pe adresa Congresului PSDMR o laconică telegramă având cuprinsul: *dorim izbândă strălucită*, semnată Petică și Popa. Cel de al doilea semnatar era, cel mai probabil învățătorul din Bucești, fost coleg de clasă primară cu poetul, devenit ulterior institutor la Sinaia unde-l găzduia uneori și pe poetul bolnav de ftizie.

Parcursul publicisticii lui Petică ne permite să reconstituim cu mai multă exactitate, diagrama trecerii poetului de la ideologia socialistă la cea liberală, dezamăgirile încercate și toate consecințele provocate în actul de creație. Ca militant socialist a fost, desigur adept al doctrinei marxiste, dar n-a arătat obediența obișnuită, ci și-a permis libertăți de gândire și de interpretare a faptelor istorice diferit de canoanele marxismului. În timp ce marxismul miza pe proletariat, ca fiind clasa cea mai înaintată din punct de vedere politic și cea mai îndreptățită să preia conducerea societății, Petică voia o deschidere a socialismului către sate, către țărănime, atragerea ei spre mișcarea socialistă pentru creșterea caracterului de

(continuare în pag. 6)

masă al partidului. Ideea nu era doar teoretică, ci chiar voia să-i dea substanță și conținut practic implicându-se activ și riscant într-o largă propagandă socialistă la sate. Nu e nici o îndoială că la sugestia lui, bătrânul lanache Petică a pus la dispoziție spațiul necesar în propria sa clasă și-a înființat clubul muncitorilor plugari năzuind chiar la o candidatură pentru un loc în Cameră, ca reprezentant al colegiului al III-lea de Tecuci.

Mai mult, când în 1898 s-a aniversat o jumătate de veac de la revoluția pașoptistă Petică, la fel, și-a permis unele libertăți de interpretare care nu concordau perfect doctrina lui Marx. Părerea lui Șt. Petică este că la noi, la români, revoluția de la 1848 a avut mai mult un caracter național decât social, că dobândirea neatârării față de Turcia sau de Rusia era predominant față de revendicările sociale. El însuși pare surprins de libertatea pe care și-a îngăduit-o, dar precizează că *departe de a contrazice doctrina marxistă, Revoluția de la 1848, privită din punctul de vedere naționalist, e o dovadă de lărgimea și profunzimea acestei doctrine în sensul ei cel mai științific (p.107).*

În spiritul convingerilor sale socialiste prezicea și el *sfârșitul burgheziei*, dar pe locul rămas gol se ferea să facă loc clasei muncitoare și invoca *dreptatea și morala adevărate*. Cine sunt purtătorii acestui ideal politic nu precizează.

În insurgență politică În sfârșit, după o lungă guvernare liberală de 12 ani (1876-1888) au venit la putere conservatorii. N-a fost doar o guvernare lungă, dar și autoritară, despotică, de-a exasperat multă lume. Căderea de la putere a liberalilor și intrarea în opoziție a generat un adevărat entuziasm în țară, iar la Tecuci au fost tocmită famfare, care să cânte pe sub ferestrele frunțașilor liberali marșul funebru.

Mare parte din publicistica lui Șt. Petică circumscrie intervalul guvernării conservatoare și poetul o supune unei observații critice și abrazive. A fost, o spune și Petică, un moment de entuziasm general, peste tot în țară, *banchete, mâncare, băutură, alte lucruri mai puțin știute pierdute în tainele de partid și, la urmă, serbarea fiind completă, s-au tras perdelele (p.88).*

Am putea spune că Șt. Petică a continuat travaliul publicistic de acolo de unde-l lăsase Eminescu, dar, firește, în alte condiții și cu alte mijloace. Articolele sale conservau câte ceva din verva și patosul gazetarului Eminescu, dar nu mai aveau adâncimea și perspectiva gazetarului de la **Timpul**. Nici gazetele nu mai puneau accentul pe conținut, pe analiza lucidă și perspectivă, își asumase condiția efemeră, de o zi, după care o gazetă devenea inutilă, caducă și travaliul trebuia reluat de la capăt. Se căutau forme noi de ademenire a cititorilor, iar titlurile sonore, claxonate pentru care Petică se dovedea destul de inventiv era o garanție a captării interesului public. Nici el n-a putut rămâne în afara noilor direcții și cerințe, deși îi știa bine metehnele *și noi avem o presă politică și putem să-i apreciem influența politică asupra vieții noastre publice. Din nenorocire, mai toate ziarele noastre sunt organe ale pasiunilor de partid erijate în dogme, adesea chiar ale intereselor sectare și cu desăvârșire streine de binele public. Și tot în acel articol mai preciza: în presa noastră se întreține sistemul de exagerare, de lupte și de opinii personale, de trivialități și de știri alarmante și senzaționale, dar mai totdeauna fantastice. Evident că în asemenea condițiuni*

presa își denaturează misiunea pe care o are și în loc de a fi un puternic factor de cultură, ea devine, în mare parte, un mijloc de zăpăcirea publică, în loc de a fi un remediu pentru rănile noastre istorice, ea se preface adesea în otravă omorătoare (173). Sigur că analiza gazetarului Petică este perfectă, dar maladia era de sistem și nu l-a ocolit nici pe el, care s-a pliat repede pe direcția noilor cerințe.

Liber cu adevărat și prin urmare echidistant față de partidele politice ale vremii, Petică n-a fost niciodată, deși și-ar fi dorit acest statut. *Nu ne facem apărătorii nici unuia din partidele noastre politice, dar constatăm că în împrejurările grele prin care trece țara, Partidul Liberal a dat duminică o dovadă de mult tact și de multă ordine (p.191).* Câtă vreme scria la **Lumea Nouă** era marcat de doctrina socialismului marxist și gherist, dar odată cu trecerea sa - a sa și a întregului partid social-democrat la liberali, și replierea sa la **România jună** obiectul acuzațiilor nu mai cade pe burghezia liberală, căreia îi prezicea sfârșitul, ci conservatorii. Spre deosebire de Eminescu, a cărui publicistică acoperea doar intervalul lungii guvernări liberale și nu i-a văzut la treabă, în exercițiul guvernării pe conservatori, Ștefan Petică a fost mai norocos; i-a prins atât la guvernare cât și în opoziție atât pe liberali cât și pe conservatori și și-a nuanțat diatribele după cum cereau interesele partidului din care făcea parte.

Era vremea *rotativei guvernamentale* când cele două partide - liberal și conservator se substituiau la putere și gazetarul Ștefan Petică, după dezamăgirile induse de partidul său de suflet, cel social-democrat își pliază discursul publicistic pe această realitate nouă și acaparantă. Trecerea de la socialism la liberalism a însemnat, concomitent, și o trecere de la social, de la oportunitatea unor reforme sociale la naționalism, la supralicitarea identității naționale. *În loc de a afecta că ne interesăm pentru chestii sociale universale, scria în România jună din 14 mai 1900, mai cuminte ar fi să avem în vedere interesele noastre naționale, căci în sfera acestora intră toate chestiunile care privesc existența și viitorul nostru. (p.276).*

Că trecerea socialiștilor și, firește, a lui Ștefan Petică, cu arme și bagaje în partidul brătienilor n-a fost deloc formală, teatrală sau de ochii lumii, ci adâncă și completă o dovedește nu doar convertirea internaționalismului proletar în albia naționalismului funcțional, ci și toată recuzita de convingeri și încredințări. Nu-i vorba, mici înainte de fuziune cu liberalii, publicistul Petică n-a fost un socialist prea ortodox de vreme ce era atent la manifestările religioase, miza, în procesul de evoluție, pe țărănime și vorbea despre patriotism. Ba chiar acuză amândouă partidele istorice politice că au târât patriotismul prin întruniri de bălci și prin discuții de cafelele făcând din el stâlpul pentru ajungerea la putere (p.107).

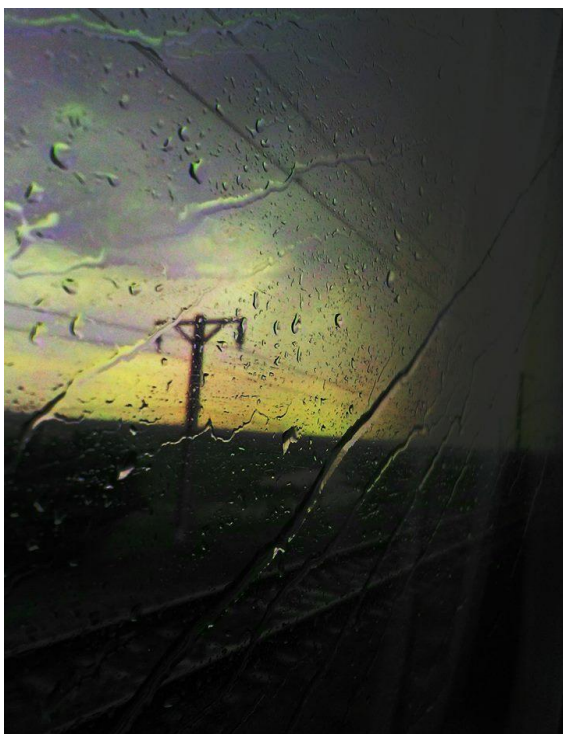
Ultimul articol publicat în **Lumea nouă** înainte de a-și înceta apariția, cel di 21 octombrie 1898 este tot o diatribă la adresa conservatorilor pe care-i

(continuare în pag. 7)

acuză că nu-și înnoiesc discursul politic și folosesc aceeași platitudine și același repertoriu uzat și inoportun.

De aici înainte îi vom întâlni curent semnătura în **România jună** dar și în alte gazete din capitală, care bănuiesc, rămân încă de identificat. Petică era foarte prolific – și pentru că chiar avea câte ceva de spus, dar și pentru că avea nevoie de niște venituri minimale ca să trăiască și să-și onoreze promisiunea făcută tatălui său, că-i va trimite câte zece lei pe lună, ca decont pentru taxele școlare susținute de familie în perioada liceului brăilean. Gabriel Drăgan, care a cercetat mai aplicat această perioadă din viața lui Petică, constată că la sfârșitul liceului brăilean familia lui din Bucești avea câteva hectare de pământ mai puțin, ceea ce înseamnă că taxele suportate de bătrânul lanache au produs un deficit serios în resursele limitate ale familiei. Probabil, că pater familias, care mai avea și alți copii cărora trebuia să le facă un rost, intenționa să-și întregească averea irosită și nu trebuie să ne surprindă că-i cerea și poetului să contribuie cu o sumă minimală.

Sigur este că mișcarea socialistă din România, odată înghițită de partidul liberal va produce o derută serioasă în publicistica și în sistemul de convingeri al poetului. Nu-i mai rămânea, ca țintă, pentru toate ofuscările cumulate decât partidul conservator, ceea ce, se vede de departe, era prea puțin. Poetul avea nevoie de un registru suplimentar în care să-și descarce toate nemulțumirile și atunci, își învăluie cuvintele în carcasă de vanilie și le direcționează într-un registru nou, cel al poemului în proză. Poetul nu se putea dezmințe; a fost de toate, a fost prozator, dramaturg, sociolog, critic literar, dar a fost, înainte de toate, poet, chiar unul cu abilități spornice pentru imaginarul liric românesc. Lupa prin care privea lumea era prea generoasă pentru a putea fi restricționată la un colț de realitate. Din păcate, nici el n-a știut că oglinda pusă în față îi se va aburi așa de puțin.

double gallows... by carmen racovitza

Elisabeta DRĂGHICI

Absențe

absența lor se îmbracă într-o frumusețe tristă!
absența oamenilor care să răsfoiască filele de ziar,
a privirii femeilor îngândurate
pierzându-se dincolo de fereastra murdară,
absența copiilor și a tropotului pașilor pe scări,
lipsa tânărului bizar ce dădea binețe oferind zâmbete.
absența cuvintelor dulci sau aspre,
a muzicii, a râsului ori plânsului
ce au puterea de a umple golul.
absența aceasta aduce cu sine tăcerea
și dorul de ei.

M. într-o zi de miercuri

ți-am ascultat glasul, am urmărit gesturile
și-am trăit amăgirea
că ți-aș putea înțelege gândurile.
vorbele tale, aruncate pe trotuar,
căutau parcă o alinare,
o inimă blândă sau o haină groasă.
pasul tău - al teribilului picior în pantoful negru -
a zdrobit totul.
îți mai ascult încă vocea dar las tăcerea să aline
tristețea vorbelor tale.

Toamna

... și ce mai rămâne după verile
ce-au forfotit în noi...
ce și-au etalat cuceririle zornăind senzații
și întâmplări sublime sub razele soarelui!
vântul de seară a adus cu sine
o tăcere aducătoare de bătrânețe,
de timp regretat și remușcări cărunte.
în căutările repetate frunza arămie
mi-a zis toată povestea ei.
îmi părea că se aseamănă cu a mea.

Toamna târzie

și ce târziu se simte toamna,
de parcă nici n-ar ști de tine.
aceeași, neschimbată doamnă
trecea în falduri de rugine.

te-ai cuibărit în mica casă,
și-ai pus de-oparte trei frunzițe
din teiul galben de la poartă
chemând uitatele dorințe.

și ce târziu se simte toamnă
când vântul mângâie iubirea
o port în suflet ca o harpă
gonind, din când în când, tăcerea .

Mihai MERTICARU**SONETUL INVENTIVITĂȚII**

Fără tine aş bâjbâi într-un pustiu,
Pământul mi-ar părea o colivie,
Iar flacăra ce-aprinde-o poezie
În altă stea ar arde fără s-o ştiu.

De Domnul mi-ai fost hărăzită mie
Din lungi aşteptări şi picuri de târziu
Când cerul a devenit mai azuriu
Şi s-a făcut lumină-n-mpărăţie.

Din privirea-ţi cald-am cules izvoare,
Le-am zăgăzuit şi le-am topit în vers,
Am inventat nevisată culoare

Şi-o nouă cale de-mprimăvărare.
Necazurile, cu un cuvânt, le-am şters,
Din bob de rouă, ne-am făcut Univers.

SONETUL COPILĂRIEI

Copilule naiv, frumos, unde eşti?
Te văd prin ceaţă statuie de sare,
Din raiul dulce, chipul îţi răsare.
Vino mai aproape ca să-mi povesteşti!

leşi iar în lumină, pe cea cărare
Din acel tărâm de pace şi poveşti,
De visări şi întâmplări împărăteşti,
Viscolit de culoare şi mirare!

Primara stare, fă-o să învie,
Satul Beţeşti şi casa părintească,
Pădurea şi Bistriţa aurie,

Minunile ce veneau să te-mbie!
Cine-ar putea – întrebare firească –
Pierdutul paradis să-l mai găsească?

SONET CU PARFUM

Iubito cu gleznelor de chihlimbar,
Torsul, armonie beethoveniană
Cu dulce mireasmă de havaiană,
Exult, că nu te-am aşteptat în zadar!

De unde-ai luat părul de castană,
Gâtul de egretă, zâmbetu-ţi hoinar,
Ochii, două boabe de mărgăritar,
Piosul cuget fără de prihană?

Din ce nouă galaxie mi-ai venit
Învăluită-n parfum de trandafiri,
Prin sângele cald să-mi curgi neconținut?

Cum de-ai aflat că eu îţi sunt cel menit?
Tu, născătoare a unei mari iubiri,
Ce farmece-ai combinat să mă inspîri?

SONETUL ÎMPĂCĂRII

În ochii tăi văd mii de baionete,
Parc-ai strâns ură de-o întregă viaţă.
Otravă în borcanul cu dulceaţă,
Capul Gorgonei, ți-l zăresc prin plete.

Să fi făcut cumva vreo boroboacă?
Ştii bine că nu-mi prea plac alte fete,
Privirile lor nu pot să mă-mbete,
Gându-mi este doar la propria-mi soacă.

Panteră crudă, tu suplă felină,
Alungă-ţi astă sumbră supărare!
Scumpo, eu nu mă ştiu cu nicio vină,

Fii calină, fii cum te ştiu, divină!
Iubi, de mă urăşti așa de tare,
Otrăveşte-mă cu o sărutare!

SONETUL ZBORULUI

Când ninge-n suflet cu fulgi de regrete,
Orbecăind prin zloată şi prin bezne,
Prin noroiul cleios până la glezne,
Timpu-şi destramă firele şirete.

Ne cheamă amintiri şi mai ales ne
Aleargă prin labirinturi secrete
Pân-ce iubirea ne pune pecete
Şi-un sărut dorul ne-alină mai lesne.

Spre un crez, mă momeste o cărare
Până la cea mai strălucitoare stea,
Ce nîcînd n-apune, ci doar răsare

Şi rămâne în veci nemuritoare.
Cu aripa ta, tu, şi eu cu a mea,
Doar îmbrăţişaţi, să zburăm vom putea.

Valentin MARICA

Pe pleoapa lumii, de Dorian Marcoci

În modul voit-discret în care își conturează biografia literară, Dorian Marcoci nu își trădează nici de data aceasta visul: acela de a călători spre limanuri de frumusețe prin aureola cuvintelor. Poetul nu intră în excentricul unor grupări literare, nu epatează și nu zădărnicește lumina lirică prin proliferări agreste, banale, utopice. Îi sunt mai aproape liniștea celestă și cea telurică, dezmiardate în nimbul anotimpurilor, în curgeri domoale ale timpului sau în sentimentul tainei, în peisaje sau „drumuri” ascultând doar de suflet. Nu întâmplător citează, ca generic liric, o reflecție a lui Marin Sorescu despre poezia care e loc de întâlnire fără-de-oprire cu sufletul. Astfel se poate naște imaginea iubitei care șterge răul zărilor cu privirea, sublimând răul lumii.

Poetul își dorește sufletul eliberat de vicșugurile finitului, *iubirilor fără nume* căutându-le nume, de fapt căutându-le sensul, stând *pe pleoapa lumii*, mai aproape de ochiul lui Dumnezeu decât de ochiul omului, pierzându-se în *albastrul despletit* al depărtărilor, al mării și al iubirii. Visul, nostalgia, amintirea, intrarea ființei în magia infinitului, precum într-un ritual liturgic, se așează la rădăcina cuvântului, acolo unde nu e loc pentru stridențe, ci doar pentru delicate atingeri în *bătaia valurilor*, *aroma sării*, *tăcerile din larg*, *orizonturile nesfârșite*, *dealuri*, *sălcii*, *luna*, *pietrele*, *duminica*, *curgerea Mureșului*. Această topografie face ca eul liric să se simtă *culegătorul de speranțe* (vezi poemul „Flori de tei”), creând catharsis-ul: „Mă plimb cu tinerețea-n brațe”.

Este o poezie a împăcării, calmă, dar, în același timp, răscolind în starea de apatie a ființei, propunându-i teritorii ale seninului pe care să le străbată întru a îndepărta, din clipă și vecie, neliniștea, precaritatea, vidul: „Acceptă seninul în tine”.

Inspirata metaforă ce devine nume al acestei cărți de versuri, *pleoapa lumii*, loc al decantărilor, al opțiunii între relativ și absolut, al iubirii și al lacrimii frunzelor căzătoare, ne aduce în memorie ceea ce spunea Nichita Stănescu despre omul care fără poezie nu se distinge de neant. Poezia lui Dorian Marcoci ne îndepărtează de neant, dându-ne semn a ne opri la apa vie a cuvântului prin care lumea, omul, viața se preschimbă *în cântare*. Versurile lui Dorian Marcoci au melodicitate, chiar sunetul dulcelui corn eminescian. Este crezul poetului și valoarea versurilor sale îndemnându-ne să simțim armoniile universului. „Făcând tăcere în sine - argumentează criticul Ion Pop, cu referire la Lucian Blaga - ființa umană se deschide de fapt cântecului universal”. Mărturisirea lui Dorian Marcoci: „Am vorbit cu marea” (dialog răsfirându-și acor-

durile spre altele, cu propriul suflet, cu iubita, cu făpturi legate de inefabilul copilăriei, al sărbătorilor creștine etc.) își trece ecoul, subtil, în acest cântec universal; și este dorința poetului de a avea acest „drum neabătut”.

(Dorian Marcoci - *Pe pleoapa lumii*, versuri, editura InfoRapArt, noiembrie 2019)

street mirror, street mirror... by carmen racovitza

Ionuț CARAGEA

Un vis ca o mare adâncă

fericirea-i un vis
în care evadez
în fiecare noapte
după ce mă eliberez
din lanțurile umbrei

un vis ca o mare adâncă
plină de epavele amintirilor
în care îmi caut
pierdutele chipuri

un vis ca o mare adâncă
din care țâșnește
dragostea mea vulcanică
dând naștere
unei insule de cuvinte

un vis ca o mare adâncă
în care sufletul meu
e o bulă de aer care călătorește
spre suprafață
pentru a umple cerul

Operă neterminată

dacă aș putea
să trăiesc un singur vis
din toate visele
pe care le-am avut până acum
aș alege tot viața

viața, această melodie
la care adaug partitura
inimii mele

viața, această statuie de sare
sculptată de plânsurile mele
deshidratate

viața, această poezie
la care adaug cuvânt după cuvânt
pentru a umple golul
lăsat de plecarea
ființelor pe care le-am iubit

viața, această pictură
la care adaug o pată de sânge
și las ca autograf
semnul crucii

Crucea singurătății

doar eu și umbra
ca o aripă rănită a morții
pe care-o vindec cu lacrimi amare

doar eu și noaptea
ca un mormânt în care stelele
au fost îngropate de vii

doar eu și luna lacomă
cu gura plină de lumină

doar eu și inima împietrită
pe care-o arunc
în apa lină a viselor
în schimbul unor cuvinte

doar eu și durerile
ca niște păsări înfometate
ciugulind din propria mea
existență

doar eu și veninul șarpelui
folosit ca medicament
pentru mușcătura iubirii

doar eu și râul sângelui
care se varsă-n abis
luând cu el toate frunzele amintirilor

doar eu și oasele
ca niște pergamente nedesfăcute

doar eu și tăcerile
ca niște bijuterii pentru sufletul
orbit de frumusețea unei femei

doar eu și amprenta
pe care nimicnicia
o caută în baza de date
a tuturor atingerilor
pentru a-mi spune
că sunt vinovat de iubire

doar eu și lacrima
care strigă după fosta sa viață
în care s-a abținut
să nu curgă

doar eu și cântecul
care îngenunchează
sărutând crucea
singurătății

Locomotiva de hârtie

chiar dacă trăiesc
în casa cu ferestre închise
prin venele mele circulă
o locomotivă cu aburi
prin sinapsele mele circulă
o locomotivă electrică
prin stomacul meu circulă
o locomotivă cu fluturi
iar sub mâna mea circulă
o locomotivă de hârtie
care va transporta sufletul meu
dincolo de vămile cerului

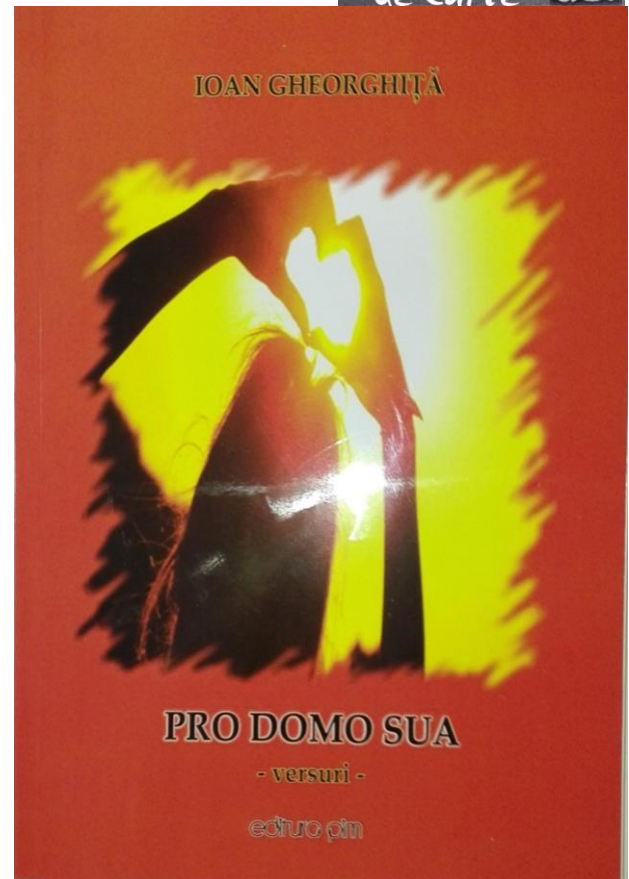
din volumul în pregătire
„Locuiesc în casa cu ferestre închise”

Elena NETCU

Ioan Gheorghiuță - un trubadur rătăcitor printre vise

A scrie despre poezie astăzi e un demers, pe cât de inoperant, pe atât de riscant, întrucât este dificil să ne raportăm la un anumit model euristic privind receptarea experimentelor poetice actuale. Se scrie mult, se scrie despre orice, se încearcă o definire a artei printr-un fel de activism poetic, din dorința de a face viața cât mai autentică, mai vie. *Alexandru Cistelean*, o voce critică puternică în lirica actuală, vorbește despre o poezie neoexpresionistă, despre “*depresia imaginativă*” a poeziei de azi, prin centrarea ei strictă, fie pe biografie, fie pe realitatea imediată. Mai mult, criticul susține că de mult a trecut vremea metaforei, “*metaforeală*” cum spune el în sensul ironic. Orice de tip de poezie am citi, este recunoscută retragerea în concret, în notația imediată, o abordare „*biografistă en gros*,” (*Al. Cistelean*). Cei mai mulți poeți tineri, (amintesc doar câțiva din lungul șir aproape inepuizabil de poeți tineri: *Svetlana Căstean (Gravitații)*, *Ioana Nicolaie (Lami-grafii)*, *Robert Șerban (Puțin sub linie)*, se retrag în copilărie, rememorând amintirile lor, ale prietenilor, ale bunicii, sau căutându-și cu disperare identitatea, dar această întoarcere se justifică prin refuzul prezentului sumbru care se pare că-i respinge sau îi întâmpină cu ostilitate. Volumul poetului tulcean *Ioan Gheorghiuță, Pro domo sua*, apărut la editura *Pim, Iași, 2019*, nu face excepție de la acest mod de facere a poeziei. Poetul ne-a obișnuit cu starea de inocență rănită, peste care s-a așternut necruțător timpul: *Doamne, peste mine/ S-au așternut multe straturi de timp/ Abia le mai simt respirația... (lată, pag 7)* și crede că soluția ar fi refugiu în singurătate pentru a avea răgazul să se reinventeze, să renască în fuziune cu veșnicia naturii, dar se pare că: *nici grădina cu flori nu mă mai primește...acolo noaptea crește ...și nici o stea n-a ieșit încă*. Atunci se întreabă retoric: *Doamne, nu mai sunt cel ursit de valuri și frunze...* (ibidem). Ideea năzuinței de a fi acceptat în spațiul sacru al naturii o întâlnim frecvent în poezia lui *Ioan Gheorghiuță*. De aceea poetul caută mai întâi o formulă magică, un ritual de transcendere, fie chiar și aripa păsării prin care este pregătit să treacă, să devină pasăre sau poate copac la margine de drum pregătit pentru înfrunzire. Poetul “*pleacă în lumi necunoscute*” devenind “*drumețul nimănu*” (*Când, pag 9*) sau urcă în spirală precum fumul efemer: “*Urc trepte de fum / Pașii mă duc spre nesfârșit.../ Încotro te-ai rătăcit, încotro?/ Îmi spune copacul...prin care trec/ alerg prin fiecare frunză.../ Dorm prin fiecare mugure*”. (*Urc pag. 8*). Identificarea demnă cu pomul rătăcit este, de fapt, un mod de a fugi de lumea concretă, de prezentul care nu-l recunoaște: “*Trec din ce în ce mai greu/ Din ieri înspre azi/ Dar nimeni nu mă va întreba cum,/ Nimeni nu mă privește,.../ iar eu mă apropii de mine însumi/ Am ramurile cât mai înalte... / Nimeni nu mă observă,/ Ah, strigătul meu strălucește/ Pe cer*”. (*Trec, pag.13*). Dar nu numai trupul și-l eternizează poetul într-un copac, ci și sufletul „*Într-un râu/ Într-o mare/ Din care răsar/ Dimineața devreme/ Sus / Ca o floare de lotus*” (*Sunt făcut din lichid, pag. 14*). Pentru acest spațiu al inadecvării, care este prezentul, poetul găsește soluția renunțării, a izolării și însingurării. Poezia lui *Ioan Gheorghiuță* oscilează între plecare și înălțare din aceeași nevoie

lăuntrică de păstrare a purității și a inocenței. Uneori își refuză chiar și zborul pe care nu l-a făcut la timp, “*se dezice înadins*” pentru a rămâne “*un vis – scan-teie de jad/ implantată / Pe această limbă de iad*” (metaforă pentru prezentul care-l respinge) (*Nu știi, pag.11*). Dorința de a pleca se convertește în regăsirea de sine: “*Plec să-mi golesc gândurile/ La marginea fericirii/ la răscrucea neuitării/ Acolo unde mă regăsesc/ Pe mine însumi (Plec, pag.15)*. Rostirea poetică este spontană, fără căutări de rime și armonii cantabile, este curgerea firească a simțirii, o confesiune în singurătate, un strigăt existențial, negăsindu-și rostul într-o lume grăbită, mult prea grăbită asemenea valurilor învolburate către marea cea mare. Poezia lui *Ioan Gheorghiuță* este o continuă evadare spre nicăieri, o smulgere din balastul cotidian, nu o face în mod paseist, nici bucolic, ci prin adâncimi de simțire și trăire din care reies angoasele omului modern, rătăcit în labirintul unei lumi care își pierde din ce în ce mai mult esența. Poate de aceea și-a făcut din cuvinte un altar în care își găsește odihna sufletului: “*Mă sprijin pe cuvinte... printre munții mei de vocale*” (*Mă sprijin... pag 103*). Altădată poetul își mărturisește iubirea tot prin cuvintele care “*vor mirosi a mirare*” și-l vor ascunde departe “*ca niște petale de toamnă, ...până când vântul / M-a suierat redându-mi/ Doar o parte din mine, / Din ceea ce am fost.../ (A mirare, pag.88)*. Această alchimie a cuvintelor revine și în alte poeme din volumul *Pro domo sua*. Selectez doar câteva structuri poetice relevante: “*Să fac din zbor un cuib mare pe o cale de cuvinte...Înseși cuvintele tale mă dor*”. (*Era, pag.12*), “*Am ars cuvintele... și-am făcut o candelă*” (*Nu vreau...pag.20*). Tristețea, singurata-

(continuare în pag. 12)

tea, melancolia, incertitudinea sunt nuclee poetice care revin în multe poeme pentru a defini un *eu poetic* în continuă risipire: "Tristețea mea se bea...adâncă cât o nălucă/... înaltă cât un vis...arunc-o în neștiut/ Mii de tristeți vor izvorî/ Mii de fântâni". (Ca o fântână, pag.46). Întâlnim în volum poezii în care simțim fiorul blagian și tristeți bacoviene, o fuziune oarecum paradoxală, între expresionism cu un *eu* exterior amplificat cosmic și un fel de existențialism în care eul liric se contemplă pe sine într-o formă degradată și agonală: "Suflete, oare de ce te ascunzi/ În trupul tot mai solitar, cu angoase și decrepitudini.../ tristețea nu e altceva decât un bocet fără sfârșit..." (Ne-am depărtat, pag.91). Cu toate aceste dezamăgiri, neliniști și neastâmpăr, poezia lui Ioan Gheorghiu mustește de seva naturii, de iubiri fugare, de dorințe și împliniri, întrucât cele mai multe poeme sunt adevărate scenarii erotice, ipostaze inedite pentru solitarul și nestatornicul poet căreia iubirea îi fugea "printre degete ca o nălucă". Noutatea acestui volum, după opinia noastră, constă în această frenezia a iubirii. Există un joc perpetuu de-a iubirea: "Parcă eram într-o moarte / Și iubirea mă trăgea înapoi" (Parcă... pag.44). Iubirea îmblânzește singurătatea, instaurează un continuu *el-ea*. Descoperirea celui alt printr-o ființă concretă, prezentă, mereu invocată, ieșindu-i în întâmpinare, precum și dorința de împlinire, marchează o evoluție în raport cu celelalte volume publicate până acum. Există o trăire a plenitudinii iubirii, o certitudine, un joc plin de candoare. Acest ritual se desăvârșește printr-o infuzie de peisaj cu toate splendorile lui, căci toate fac parte din logosul universului: "Te-am văzut prima oară pe cer/ o scânteie erau ochii tăi, un tumult / De vânt prins între cer și mister/ Și ne iubeam mult, prea mult..." (Te-am văzut... pag.54) sau "Treceai cutremurată / De teamă și de prea frumoasă.../Ochii tăi mai migdalați / Strălucind cu ai mei deodată" (Secunda, pag.62). Ipostaziind iubirea, poetul o multiplică precum un curcubeu, precum sunetele, precum razele, precum lumina care vine de oriunde: "Din dragoste și din lumină / Vino să ne lungim gândurile...poate ne-am transforma alături / Într-un infinit" (Vino... pag.97) Iubirea este de data aceasta blagiană, capătă dimensiuni cosmice: "Frumoaso, de-a pururea felină / Mai unduiasă decât scurgerea izvorului... noaptea... tremurau ca sunetele pe clapetele orelor / Frumoaso, doar frumusețea îți inserează voci nemurirea / De-a lungul surâsului" (Frumoaso, pag.102). Coborârea în concret, în iubirea lumească, senzuală, pare a fi o compensație pentru prea multă însingurare, poate din teama de trecerea nemiloasă a secundelor, sau chiar o recuperare a unui timp pierdut de trubadurul rătăcitor printre vise. Este ca o sete de a-și trăi întâmplarea ființei de a fi, o aventură de carne și sânge, în sens stănescian, deși dimensiunea lumească la Ioan Gheorghiu este amăgitoare ca un vis. Iubirile vin și fug, cum spune poetul "printre degete". Paradoxal, Ioan Gheorghiu nu crede în iubirile lui, mai degrabă aceste "scenarii erotice" se nasc din spaima de îmbătrânire: "Iubirea mea toată va intra-n pământ" strigă poetul într-o întrebare retorică: "Cine oare, Doamne, va doini frumos?" (Cine?, pag.114) Latura ontologică de naștere și renaștere, de căutare și regăsire a identității, trecând dintr-o metamorfoză în alta este scenariul unei noi faceri a lumii: "Eu pot să-mi fac un timp al meu / Și nu din piatră, nici din lut... Furtuna mea de început... / Dar din adâncurile mele / les valuri argintii leit... / Corăbii dinspre infinit" (Cu zile albe...

pag 36). Această continuă facere și refacere devine în poezia lui Ioan Gheorghiu un ritual de infuzie cu aromele pădurii, ale bălții, devenind el însuși salcie, frasin, ulm, nuc, devenind frunză, înmugurind "prin tulpini de maci și altoi". Astfel, descoperim o identificare cu tot ce frează în natură; "Să-mi dai genele frumoase / Să le-ntremur în altoi" (Clipă, pag.115). Edificatoare în acest sens este poezia Toamna..., pag.116, în care toate esențele anotimpurilor se preling într-un focar de gusturi tandre, în timp ce, notează poetul, „din mine însumi cad frunzele toamna”. Insistența pe trecerea timpului dezvăluie o natură vibrantă, alarmată de îmbătrânire și singurătate: "Primăvara mea mă fură / Mă-nverzește în izvoare / Mă-ncolțește într-un mugur, Mă-nroiește într-o mare / De adâncă și de singur" (Son de primăvară, pag 43). Există o permanentă descriere a stărilor interioare și a senzațiilor corporale care echivalează cu transcrierea vieții în luptă cu timpul. Peisajele sunt alcătuite din propriile amintiri. Viața trăită secvențial se derulează asemenea videoclipurilor, uneori muzicale, altele pe fundalul unei naturi în destrămare sau în plină înflorire. Pro domo sua este o istorie a subiectivității în ipostaze variate, o multiplicare a eului liric în curgerea firească a vieții. Poetul Ioan Gheorghiu cultivă o poezie narativ-biografică, o tehnică poetică prezentă și în celelalte volume, cu aceeași strategie retorică și mecanisme estetice, transpunând în versuri de o inegalabilă frumusețe întâmplările ființei sale.

close horizon...by carmen racovitza

Luca CIPOLLA (Italia)

A mia figlia

Perché m'hai tenuto in piedi
e dalle tue mani
viridi sentieri che
folle camminavo,
arbusti
ove l'avèrta,
i rami pizzicando,
alla finestra, scaltra,
il canto ridestava..
Breve e lunga
ogni tua sillaba
a un tempo,
ossigeno all'oscuro male,
rompe la clessidra
lasciando
gioco al padre
...prati accesi e foschie settembrine,
monocromatiche forme
d'oblitate stanze ma
dolore
che ancor tarda
a tarpate le sue ali.

Maggio '92

Stanca e dimessa,
le tue pupille bucauano l'etere
nella profunda e calda
consapevolezza che
il tramonto a maggio
ci donava.
Ricordi la sera?
La fragranza del respiro pregno
di fieno sulla corte che
un'antica danza
destava
svelando membra pallide
vegiate dalla luna
di fine novecento?

Vidi la luna sciogliersi (ad Antonia Pozzi)

Vidi la luna sciogliersi
e cadere a cascata
sulla superficie terrestre,
una pozzanghera divenire fiume
e poi

Poet italian și traducător de limba română.
Trăiește în Milano - Italia. Redactor la mai multe pu-
blicații literare românești. Colaborator vechi și de
nădejde al revistei Boem@. A publicat în numeroa-
re reviste literare românești.

Volume publicate: "Monade/Monadi" - poeme în
limba română și italiană, împreună cu Melania Cuc,
Ed. Karuna, Bistrița, 2014; "Exilul" - poeme în limba
română, Ed. Rafet, Râmnicu Sărat, 2016; "In viag-
gio per dove/ În drum spre unde" - poeme în limba
italiană și română, Edizioni DrawUp, Latina (Italia),
2017.

Traducere de Luca CIPOLLA

Fiicei mele

Pentru că m-ai sprijinit
și din mâinile tale
cărări verzi pe care
eu nebun umblam,
arbuști
unde sfrânciocul,
ramurile pișcând,
la fereastră, isteț,
cântul redeștepta..
Scurtă și lungă
fiecare silabă a ta
totodată,
oxigen obscurei boli,
rupe clepsidra
lăsându-i
drum liber tatălui
...pajiști strălucitoare și cețuri septembrine,
monocromatiche forme
ale odăilor uitate însă
durere
ce mai întârzie
să-și taie aripile.

Mai '92

Obosită și smerită,
pupilele tale găureau eterul
în profunda și calda
conștiința pe care
apusul în mai
ne o dăruia.
Îți amintești seara?
Mireasma respirației încărcate
din fân peste curtea pe ce
un dans antic
o deștepta
dezvăluind membre palide
pășite de luna
sfârșitului nouă sute?

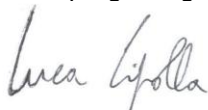
**Am văzut luna să se topească (poetei
Antonia Pozzi)**

Am văzut luna să se topească
și să cadă în cascadă
pe suprafața pământului,
o băltoacă să devină râu
și apoi

il torrente, raccolto dalla valle,
scaldar delle sue acque
un cuore freddo e insofferente
che nel presente già
anelava all'ultimo sogno.
Vidi le rose, il timo e la cassapanca,
adolescenti rocce
vibrare alla vita
nell'energia che il futuro dava,
ma senza quello scudo
il buio impadronirsi di
queste membra
e il silenzio, non più meditazione,
evocare il vento
dell'ultima stagione ove,
raccolti i segni,
alla neve affidai la mia ultima impronta.

Un che di cosmico

Sentimenti discordanti
solcavano la notte
e le stelle come note
ammaliavano
il senso comune
quasi fosse un che
di cosmico e
perdurante.
Allora cessai d'esser piccolo
e la maturità
nelle pagine di Amrita
sgorgava in tutta la sua
interezza.
Imparai a leggere in cielo
le mie righe
come solo i santi fanno
ma rimasi piccolo e pregai ringraziando..

"Italianul Luca Cipolla și mare sa dragoste pentru poezia danubiană"

Deși nu este lingvist de profesie, doar un împătimit al Poemului, Luca Cipolla trăiește cu o parte a spiritului său rarism în și prin Limba Română. Cetățean, prin naștere și trăire, al cetății industriale din Milano, Italia, Luca Cipolla este prezent într-o pleiadă de reviste literare, electronice și clasice, care apar în România sau (și) în diaspora românească. Poet și traducător de poezie din română în italiană, și viceversa, Luca Cipolla și-a câștigat pe merit notorietatea în galaxia poezilor din țara noastră. Colaborator permanent al revistei Boema din Galați, dar și publicând cu ritmicitate spectaculoasă în alte reviste. Este redactor al revistei "Sfera Eonică" din Craiova și colaborator de bază la revista "Boema", "Climate Literare" și la revista internațională online "Starpress". Numele lui apare și în alte reviste serioase din România, dintre care amintim: Oglinda Literară, Nord Literar, Luceafărul, Ecouri Literare, România Literară, Apostrof, Vatra Veche, Climate literare, Luceafărul etc. Cu abilități de comunicare moderne, el a reușit să atragă atenția asupra necesității dialogului culturală, a „treceii”, operei scriitorilor din România, dincolo de fruntariile europene, în speță, în Italia.

Un exemplu excelent în acest sens, este simbioza literară dintre Luca Cipolla pe post de traducător și micuța poetă Denisa Lepădatu, fenomen care a determinat ca poemele poetei din Galați să primească Medalia de argint la Premiul Internațional "Giovani e Poesia" de la Triuggio, ediția a XXII-a. Un alt premiu pentru poezia românească, și care se datorează și traducerii de calitate prestată de Luca Cipolla, este cel de semnalizare pentru poezie în limbă la XVII Edizione del Premio Internazionale "ARTE E CULTURA 2013" din Castel San Giorgio (SA) – Italia...

Melania Cuc

torentul, strâns de vale,
să încălzească cu apele lui
o inimă rece și neliniștită
care în prezent deja
tânjea după ultimul vis.
Am văzut trandafirii, cimbrul și lavița,
stânci adolescente
să vibreze pentru viață
în energie pe care viitorul o da,
dar fără acel scut
întunericul să se înstăpânească asupra
membrelor aceste
și tăcerea, nu mai meditație,
să evoce vântul
ultimului anotimp unde,
semnele adunate,
zăpezii i-am acordat ultima amprentă mea.

Ceva cosmic

Sentimente discordante
brăzdau noaptea
și stelele ca note
fermecau
bunul simț
ca și cum ar fi ceva
cosmic și
persistent.
Deci încetai să fiu mic
și maturitatea
pe paginile lui Amrita
se revărsa în toată
întregimea ei.
Învățați să citesc în cer
rândurile mele
așa cum fac doar sfinții
dar rămăseși mic și mă rugai mulțumind..

"Un onirosurrealist fantast"

Poetul și românistul lumbard Luca Cipolla este un onirosurrealist fantast. Textele sale poetice par a avea un echilibru al modernității, dezmințit însă de narativitatea oximoronică între absurd amintind de Urmuz și Virgil Mazilescu și angelismul marilor orfici ai adorației fără frontiere. Formal, poeziile sale, rod al unei ingenioase ars combinatoria, învederează simultan tonalitățile contrastive generate de juxtapunerea unor versete și premeditate notații prozaice. Autorul se află în siajul spiritului postmodern al amantilor dizarmoniilor și al spulberării bruște a idilismului: "Ca să disting greșeala mă-ncredințez oglinzii./ și totuși dincolo de rău ajunge să mă uit/la mine și la tine./ la alții și la alte.. /Atunci va să-nțelegem jocurile noastre/ unde se-ascunde soarele adesea după nori de fosfor./Nici un costum de scenă/în material/ întregului perceptibil și tănuț./Lubirea/ să ne piardă ca versuri/într-un cânt". Aparent clar și accesibil, Luca Cipolla este un poet enigmatic dar plin de miez ce-și poate revendica fără complexe inutile o ars poetică de tip Mario Luzi. O poezie a cunoașterii prin ardoare, a conștiinței că perfecțiunea marmotreană tip Canova sfârșește prin a obosi cititorul. Compozițiile sale preferă premeditat incapacității eroarea necesară ce dă curaj și undă verde feluritelor interpretări, unui evantai amplu de opinii. Luca Cipolla nu aduce în pagină perfecțiunea sferei, ci imperfecțiunea inevitabilă, fragmentul lapidar, dilema, cazulul, cu alte cuvinte tot ceea ce sporește vitalitatea, ceea ce Nietzsche numea sentimental Ființării. Poezia lui Luca Cipolla, fără a ex-clude sentimental infinitudinii, pivotează în jurul fenomenelor în mișcare, imature, în jurul sugestiilor de energie ce transmite formele nedesăvârșirii, impure, umane, emoționante".

Geo Vasile

Constantin OANĂ

UN POEM NUMIT NICHITA

«Noi nu avem nici timp, nici loc», sună cuceritor un vers din poemul eminescian Luceafărul. Timpul nu este al poeziei, iar încercarea de-a sărbători un poet la o anume dată e, de fapt, o șansă de-a ne reaminti cât de vulnerabili suntem fără de el, care, iată, “din grație și din grijă (pentru noi) poetul moare întotdeauna, întotdeauna/ înainte de a se descuraja.” (Nichita Stănescu - Artă Poetică)

13 decembrie este descoperirea unei mari uitări. Am uitat că suntem de neam poet și că n-avem voie să ne descurajăm, am uitat că “a fi poet nu înseamnă a avea talent, ci a avea dor”, am uitat că “poezia este rodul nu al meșteșugului, ci al inspirației” și mai ales că “poetul, ca și soldatul, nu are viață personală”.

Într-o iarnă pasărea nemaîntâlnită „cu aripi crescute înlăuntru” se desprindea numai după o clipă de ramul care-o-nchipuise, zburând către primăvara altui pământ.

NICHITA STĂNESCU este un poem alcătuit din NECUVINTE. Acestea nu sunt decât cuvinte cărora li s-a dat un alt curs, precum păsările călătoare care se întorc în loc să se ducă. Sunt cuvintele mântuitoare din poemul apocaliptic “Daimonul meu către mine”: “Schimbă-te în cuvinte, repede, cât mai e timp!”

Necuvintele sunt expresia eliberării cuvintelor de sub teroarea formei, a schimbării mentalității în materie de scris. Necuvintele sunt acea muzică ce se aude înlăuntru nostru, pe care, după ce-am ascultat-o, n-o mai putem părăsi. De fapt Mihai Eminescu avea în vedere Necuvintele atunci când se întreba: “Unde vei găsi cuvântul ce exprimă adevărul?”, situând la polul opus acele “...cuvinte goale/ Ce din coadă au să sune.”.

Iată punctul de vedere, direct exprimat, al lui Nichita Stănescu în privința necuvintelor: “Nu se poate vorbi despre poezie ca despre o artă a cuvântului... Poeziile nu se fac din cuvinte... Materialul oricărei poezii este sentimentul... În poezie putem vorbi de necuvinte... Poezia are ca sursă inspirația suflată la ureche poetului, pe care numai cu ajutorul necuvintelor o poate scrie.” (Antimetafizica).

Păreră lui despre inovație în poezie: “Inovația nu se realizează făcând copacul cu frunzele în jos și cu rădăcinile în sus, ci schimbându-i pământul de dedesubt și cerul de deasupra.”, iar în altă parte adaugă: “Poezia este o tensiune semantică spre un cuvânt care nu există, pe care nu l-a găsit, spre un cuvânt din viitor.” (Antimetafizica).

Cuvântul inspirat, ca un înger, tulbură apa gândirii noastre. Contactul cu o astfel de poezie ne lasă puțin dezrădăcinați, neînțeleși și puțin mai singuri decât eram și mai refuzați de lumea asta, numai buni de plecat în lumea cealaltă. S-a săturat lumea de lume și iată a venit iarna, s-a săturat lumea de aparențe și iată a venit Nichita, s-a săturat cuvântul de vorbe și iată au venit Necuvintele.

Să-l ascultăm pe poet într-una dintre ieșirile lui în lumea celor o mie de neînțeleșuri: “Copacii, zice el, există numai în măsura în care eu îi gândesc. Eu nu văd copacii când merg pe stradă, i-am văzut numai o singură dată în viața mea și de atunci, de câte ori merg pe stradă, ei se pun automat în locul unde-i văzusem prima oară.”. Cât despre oameni, aceștia nu sunt decât “păsări nemaîntâlnite/ cu aripi crescute înlăuntru,/ care bat, plutind, planând/ într-un aer mai curat – care e gândul.”.

Despre dragoste. Arareori fiorul metafizic și nota de inefabil au fost atât de aproape de sufletul omului ca în poezia de dragoste a îngerului de Nichita.

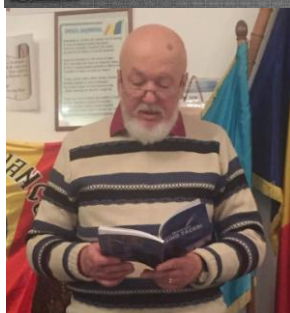
Poetul transferă dragostea în văzduh/cer: “Șuier luna și o răsar și o prefac/ într-o dragoste mare.” Aici nu poate fi deosebită toamna interioară de cea din lume, unde numai umbra iubitei se apleacă protector peste inima poetului.

Și după toamnă urmează iarna, când poemul Nichita se încheie cu o pasăre care, numai după o clipă de ședere, se desprinde de ramul care-o-nchipuise.

Era în decembrie și ninge pe drumul ce duce grăbit spre moarte.

digital object...by carmen racovitza

Dorian MARCOCI

Glia

Am fost în sală, s-a cântat
 "Deșteaptă-te române".
 Veneau spre mine avântat
 Cu piepturile pline

Cuvintele ca un resort
 Și clocotind de viață
 Întrebător de-am să suport
 Imensa suprafață

A valului vibrând de voci,
 Sporindu-și energia
 Din trup în trup, ca niște roci
 Pe care ne e GLIA.

Am fost în sală, s-a cântat
 Cu piepturile pline,
 Venea spre mine avântat
 "Deșteaptă-te române".

La centenar

Tânjește-n graiul frunzei o doină din Moldova,
 De peste munți răspunde un fluier din Ardeal,
 Cu modulații Oltul o poartă în aval
 Spre Țara Românească ce-i înțelege slova.

Cu arcul lor de piatră, Carpații peste timpuri,
 Ca o coloană sfântă ne-au sprijinit când rele
 Din cele patru vânturi ne urgiseau mișele
 Vrând neamul să sugrume călcându-i în răstimpuri.

Ecoul din Bănie mai mângâie granitul
 Cetății Albei lului cu pasul lui Mihai,
 Întâiul domn ce-n pohta-i a strâns al nostru grai
 Din țările române unindu-le pământul.

Deși a fost vremelnic, istoria nu uită.
 Acum în spicul frunzei unită ne e doina
 Că-i Țara Românească, Ardealul sau Moldova,
 E România noastră, la Centenar slăvită.

Din toate iernile

Ninge din toate iernile cu câte-un fulg.
 Să-nsemne fiecare fulg câte-o iertare
 La câte s-au comis și-acuma plâng
 De sus unde s-au adunat din lumea mare.

De ce s-au strâns atunci pe umeri de Ardeal,
 Doar lumea-i împânzită de lacrimi și durere?

Pe creuzetul doinei, pământul ancestral,
 Zăpada-i mai curată când ninge cu putere.

E început de an și lacrimile albe
 Încet, încet acoperă pământul
 E judecata albă a faptelor murdare
 La care numai timpul își mai frământă
 gândul.

Un fulg

Pe fața nopții de cerneală
 Un fulg a lunecat grăbit.
 De cine oare-a fost gonit
 Destin ascuns într-o sfială?

Poate-i suspinul unei stele
 Cutreierând de ani lumină,
 Poate-i o lacrimă divină
 Dând albul gândurilor mele.

O clipă e de fericire,
 Strânsă prea repede-ntr-o noapte,
 Încremenită de fiori
 Într-o-nghețată amintire?

Sau e alintul unei mame,
 Răpit de vântul despărțirii,
 Esență blândă a iubirii
 Menită-a cuibări în palme.

Poate-i un licăr de poveste
 Ajuns subtil în calea mea
 Să mă-nsoțească undeva
 Unde tăcerea strălucește.

Chemarea

Cad inocent în jurul meu mereu
 Fulgi rari pe neaua mătăsoasă
 Din plapuma de nori lăptoasă
 Ce-a scuturat-o poate gândul tău

Copilărie, când privești de sus
 Prin lumea florilor de gheață
 De pe fereastra-mi duse-n transhumanță
 Lăsându-mi-o pustie la apus.

Drumul e liber, fulgii tot mai mari
 Amestecându-se retrospectiv
 Par o chemare dintr-un laitmotiv
 Să-i însoțesc în lumea de hoinari.

Se lasă seara, strânsă-ntr-o poveste
 Clipind la geamul gândului curat
 Demult, demult când fulgii au dansat
 În visul de copil ce dăinuiește.

Florin LOGREȘTEANU

LA PERIFERIE...

Aud adesea: vechea periferie a orașului s-a apropiat cu timpul de centru și nu este imposibil ca peste câțiva ani să fie declarată centrul civic al urbei... Ei, cum?... Foarte simplu. În ritmul în care se construiește, orașul se extinde, vechile cartiere periferice devin microraiioane, câmpia învecinată cu orașul își oferă generoasă spațiile, pentru că agricultura nu mai este o prioritate, construcțiilor edilitare, și tot așa... Am înțeles... Însă este nevoie și de șansă ca fosta comună să devină orășel, orășelul – municipiu iar acesta, într-un timp mai lung sau mai scurt, să se numească metropolă...

Orășelul în care trăiam era vitregit de o astfel de șansă. Periferia a rămas până astăzi înțepenită în timp, baricadată de un deal pe care, cu siguranță, edililor nu le va trece niciodată prin minte să-l excaveze, să care pământul la dracu-n praznic, pentru a face posibilă extinderea orașului... Nenorocit destin i-a hărăzit natura fiindcă, altfel, Dumnezeu s-a dovedit suficient de generos cu locurile și cu oamenii...

Și cu periferia... La periferia orașului mă gândesc, când rememorez...

Cu ce să încep?... Am descoperit miracolul periferiei în adolescență. Inițial, locuisem cu părinții într-un cartier select al orașului: lume bună, cultivată, educată, dar rece... Rece, în ce sens?... Comunicativă, mereu pregătită să-ți dea un sfat, elegantă în abordare, și totuși... Pragmatică, incapabilă să viseze. Iar eu, adolescent fiind, descoperisem visul... Tatăl meu, profesor de liceu cu veleități de director de școală, dispunea de o bibliotecă imensă, în care obișnuiam să-mi petrec timpul liber. Descoperisem în cărțile vechi, ruginite, o mulțime de lumi fascinante, atât de diferite de snobismul lumii în care mă născusem și trăiam ca o plantă într-o seră în care lumina soarelui se filtra prin sticla groasă, semialbastră, dar nu și curenții de aer, nici fulgurile zăpezii, picăturile de ploaie și așa mai departe. Cerând lămuriri, tata obișnuia să-mi răspundă: „Lumile despre care-mi vorbești, dacă nu le simți în jurul tău, pe stradă, în grădina publică, în amfiteatrele școlii, nu există... Te amuză, înțeleg, dar realitatea e cu totul alta...” „Și de ce le-ai mai păstrat, dacă...”, îl ispitesc. Înaltă din umeri... Altădată, mi-a explicat că nu are cum să se debaraseze de ele. Cine mai crede în cărți, când existența de zi cu zi este atât de trepidantă?... Mă îndoiam că vorbește serios, dar, foarte curând am înțeles că tata nu glumise. În rafturile bibliotecii noastre, am descoperit cărți noi: **Pedagogie școlară, Principiile educației moderne** și multe broșuri cu un titlu sec: **Managementul școlar...** Nu-mi spuneau nimic. Continuam să visez, imaginându-mă în universul cărților prăfuite, pe care – îmi spunea tata – niciun anticar nu le dorea...

Întâmplări neclare pentru mine, astăzi, m-au împins pe

făgașul visului meu...

Cele mai înghebate case de la periferia orașului fuseseră plantate direct în coasta dealului. Nu pe deal sau de-a lungul lui, cum s-ar putea înțelege, ci cât se putea de adânc, spre inima dealului, cu încăperi de-o parte și de alta ale unui culoar pardosit cu cărămidă din pământ... Existau și case tradiționale, chiar și puține vile cu etaj – noi locuiam în cea mai impunătoare, **casa școlii** sau **casa directorului**, fiindcă era administrată de școala din mahala și oferită gratuit directorului, atunci, ca și mai târziu, tatălui meu... Dar cui îi venise ideea să sape locuințe în coasta dealului, când la periferia orașului existau numeroase locuri intravilane, nerevendicate de nimeni?... Răspuns sec: „Unor țigani... Țiganii cei de demult, bătrânii bătrânilor celor care trăiau pe-atunci la periferie alături de majoritarii români și câteva familii de evrei...” Și cum le-a trăsnet prin cap să facă asta?... Întrebare la care nimeni nu se hazarda să dea un răspuns cât de cât plauzibil, cu excepția părintelui meu, învățatul domn director al școlii din mahala: „Așa e tradiția locurilor de pe unde au venit...” Nicio explicație în plus: de unde au venit și când au venit și ce i-a determinat să rămână aici, să facă purici la noi?... La urma urmei, un răspuns credibil tot n-ar fi interesat pe nimeni...

Istoria lor, aici, își are începuturile cu ceva timp în urmă, pe când bunicul meu era învățător și directorul singurei școli cu patru clase de la periferia fostului târg. Vremuri cețoase de foamete și de pomenire ale celor morți în război. Frații bunicului se prăpădiseră și ei. Rudele apropiate nu mai contau la numărul care creștea amețitor. Bunicul și tata, se bănuia, vor rămâne curând singurii bărbați din periferie. Plus câțiva moșnegi și tineri lăsați la vatră, infirmi...

Dar să mă întorc și mai în urmă...

Vara anului 1942. În țară se petreceau evenimente pe care lumea periferiei – deopotrivă bărbați și femei - le comenta la cărciumă, detașată afectiv de ele, fiindcă n-o afecta în niciun fel. Cel mai comentat: șeful cel mare de la București, mareșalul Antonescu, decise expulzarea țiganilor din țară. Mii de familii au plecat într-un exod al morții spre ținuturi care i-ar fi primit cu brațele deschise – susținea unii -, sau pentru a li se da lovitura din urmă – credeau cei mai mulți. Bunicul meu, singurul intelectual din periferie, încerca o explicație complicată, cu purificarea rasei albe prin eliminarea tuciuriilor, care în decurs de sute de ani se amestecaseră cu etnicii români, trăgându-i în jos și în privința educației culturale ca și în ce privea nivelul de viață, în general. Demonstrațiile bunicului erau și greoaie și sofisticate pentru înțelegerea mahalagiilor noștri. Nu pricepeau mare lucru, în afară de răspunsul tranșant al bunicului la întrebările lor naive: „Și e bine?... E rău?...”; „E de neînțeles cum un român, care nu e nici măcar nazist, cum un creștin autentic poate lua o astfel de hotărâre ce va duce, inevitabil, la un holocaust mascat...” Cuvinte ciudate pentru puterea de înțelegere a mahalagiilor din periferie; ce să înțeleagă prin holocaust mascat?... „Adică, nu-i trimite declarativ la moarte. O fac indirect, prin deșelănirea lor de pe

(continuare în pag. 18)

pământul în care cred că au aceleași drepturi cu românii, fiindcă aici s-au născut și ei și părinții lor și multe alte generații, în urmă...”

Bunicul, un apostol al mahalalei de la periferie, n-a ascuns că se opune acestei practici barbare a guvernului de la București iar când puținele familii de țigani, care reușiseră să se sustragă prigoanei antonesciene au ajuns în periferia noastră, singurul a hotărât, la început, să-i găzduiască în propria lui casă. Nu erau prea mulți și exemplul său l-au urmat și alții...

Eram un țânc, ca să înțeleg prea multe lucruri iar când am mai crescut, tatăl meu, înlocuindu-l pe bunicul la școala din periferie – învățător și director -, mi-a mai deslușit câte ceva despre prezența acolo a vecinilor noștri tucurii. Ei săpaseră în coasta dealului ciudatele galerii, în care se adăpostise prima generație ajunsă în mahala pe vremea bunicului. Pe urmă, țiganii și-au ridicat căsuțe pe unde au putut, nu diferite de cele ale românilor, cu care se asimilaseră, cu naturalețea care le era în fire.

O țigancă, aproape albă la chip, ne frecventa casa. Era văduvă. Trăia împreună cu o copilă de vârsta mea într-o căsuță de lângă deal, pe malul fostului canal colector, devenit apoi depozitar de gunoaie. Bătrâna se numea Fira; fie-sa – Mianda... Mama strămba din nas când le vedea strecurându-se în curtea noastră cu un aer firesc de parcă ar fi fost coproprietare. În schimb, tata dădea de fiecare dată impresia că se bucură; cel mult, că nu-l deranjează prezența lor în familia noastră. Fiindcă nu veneau pentru ceva anume, cum obișnuiesc țiganii, când îți calcă pragul, ci numai din plăcerea de-a comenta cu părinții mei evenimentele picante ale periferiei: cine cu cine s-a luat în colți, de ce s-a întors la mă-sa a lui cutare, promisiunea neonorată a primăriei de a canaliza periferia și de a băga lumină electrică în toate casele, bineînțeles fără contribuția mahalagiilor, și multe altele care, cel puțin pe mine și pe Mianda nu ne interesau. Rămâneam în sufragerie până se servea desertul – de obicei, clătite cu dulceață, preferința tatei – după care ne făceam nevăzuți pe terenul viran din spatele școlii, alăturându-ne gloatei de băieți și fete, angrenați în diferite jocuri; până seara târziu când, întorcându-mă acasă, îmi aflam părinții întorși pe dos, taciturni. Se certaseră, în lipsa mea... Bănuiam motivul, fiindcă mama, uneori, neluând în seamă prezența mea, reproșa tatei vizitele prea dese ale țigăncilor în casa noastră. Fira era o analfabetă, credea mama. Ce caută cel puțin de trei ori pe săptămâni în casa directorului școlii?... Mahalaua clevețește, dar are dreptate. În casa directorului n-au fost văzute niciodată intrând familii mai simandicoase, mai educate, cum ar fi, de pildă, cea a măcelarului, care locuiește vizavi de școală și în fiecare dimineață o salută ceremonios: „Sărut mâna, doamnă învățătoare. Avem un jambon strașnic...” Sau a factorului poștal: „Domnul director dorește, preferențial, un abonament la **Monitorul oficial**?... Ultimele hotărâri legislative în domeniul învățământului...” Ori familia cârciumarului: „Probabil că în uichend, doriți o carafă de vin neadăpat... L-am primit de la mama soacră să-l vând în localul meu... Vin curat, de buturugă... Și tare... Un pahar te dă peste cap... Or, eu vreau binele mahalagiilor mei. Nu-mi place să-i văd adormind prin șanțuri...”

Încerca să motiveze de ce-l îndoiaie cu apă... „Nu-mi trebuie!” reacționa tata de fiecare dată. Nu explica niciodată de ce le acceptă pe Fira și pe fie-sa. S-ar putea ca mama să cunoască amănunte care mie, la vârsta adolescenței, îmi erau interzise...

Nu stăruie asupra disensiunilor repetate dintre părinții mei. Mianda, prietena mea de circumstanță, pe linie feminină, se infiltrează, naiba știe cum, în gândurile mele, pe urmă în unele visuri cu ochii deschiși, mă provoacă, involuntar, să-i caut compania, să doresc să fiu numai cu ea, desprinzându-ne din „banda” cu care ani de-a rândul ne-am ocupat timpul liber pe maidanele mahalalei, în timpul copilăriei. Devenind adolescenți, interesele noastre s-au cam dispersat. Eu frecventez liceul din oraș, câțiva - școala profesională, mai puțini au renunțat să-și mai tocească coatele pe băncile cine știe cărei școli... Mianda... Mianda vrea să învețe croitorie și o face în particular la „o tanti” profesionistă care nu i-a promis nimic în afara deprinderii meseriei. Adică nu și diplomă, o patalama care să-i ateste și documentar abilitățile dobândite prin perseverență și seriozitate. Părerea tatii... „O s-o mărit c-un cizmar, mă fierbe Fira. Mahalagii noștri vor încălțăminte și țoale modeste, pe care să dea bani puțini. Cei cu hârțoaga de la stat pretind parale și pentru timpul pierdut prin școli, de parcă ea, hârțoaga, țiar ține de cald și te-ar feri de umezeala din ghet...”

Tulburat de cuvintele Firei, trag cu coada ochiului spre fie-sa. Mianda nu pare impresionată în niciun fel. Ce să cred?... Probabil că știe de hotărârea mă-sii și poate că gândește la fel... Tu?... Ce vrei tu de la mine? par că-mi vorbesc privirile ei... Suntem amici. A-tât... Nu contează că vei fi doctor, inginer sau plutonier la jandarmi iar eu numai croitoreasă. Vom rămâne amici, așa cum domn director, tatăl tău, e amic cu mama, o femeie fără știință de carte... În felul ei, avea dreptate...

Evenimentele și-au urmat cursul așa cum am prevăzut. Mianda învăța croitorie, eu frecventam cel mai bun liceu din oraș; și cel mai exigent. Continuum să mă văd cu Mianda în mahala, la ea acasă și mai rar la noi. Răceala mamei, tot mai ostentativă, le-au determinat pe țigănci să-și rărească vizitele... Împlinisem șaptesprezece ani și mă pregăteam pentru absolvirea ciclului liceal. Mianda devenise o croitoreasă excelentă, după spusele mamei ei. Începuse să primească comenzi de la familiile sărace din periferie, fiindcă croia bine și ieftin. Dar astea sunt amănunte care atunci nu mă preocupau în niciun fel...

Fira mă primea bucuroasă în casa ei, compusă din două odăițe sărac mobilate și o bucătărioară în care mâncarea era gătită pe un reșou improvizat. Obișnuia să-mi spună, de cum intram, aceleași cuvinte: „Te-ai gălbejit, mamă, ai să dai în alea!... Ce atâta învățătură, la ce-ți va folosi?...” Nu continua. Probabil, habar n-avea ce sfaturi să-mi dea... În schimb, Mianda era roșie în obraji iar formele ei – seducătoare. Cine n-o cunoștea n-ar fi bănuie că în venele ei curge sânge de țigancă... Începusem să-i cuprind mijlocul, s-o trag discret la pieptul meu. Nu se opunea niciodată, dar nici eu nu mergeam prea departe de acest gen de joc adolescentin. Pe urmă întârzia cu mâinile într-ale mele

(continuare în pag. 19)

chiar în prezența mă-sii. Bătrâna Fira observa, dar nu zicea nimic. Doar un surâs discret... Alteori, de cum intram în căsuța din chirpici, se făcea nevăzută în bucătărie și nu revenea decât atunci când considera că era timpul să plec...

N-am sărutat-o niciodată pe Mianda deși, uneori, buzele fetei se lipeau pur și simplu de obrajii mei. Alteori, sânii ei se făceau simțiți pe pieptul meu ca două mingi de pâslă, tari și provocatori. Eram timid, dar descoperisem că o doresc și că fără ea... Urma să plec în Capitală, la o facultate dorită de părinții mei, neatractivă pentru mine, pe măsură ce timpul se apropia. Terminasem liceul și mă bucuram din plin de scurta vacanță care mi se permisesse înainte de examenul de admitere, decisiv... Bineînțeles, eram mereu în compania Miandei a cărei prezență îmi devenise indispensabilă. Îi ignoram pe vechii prieteni, ignoram periferia în care totul se afla, se interpreta, se exagera. Așa a ajuns la urechile părinților mei că exageram în relația cu Mianda... Mama s-a înnegurat, a anticipat un eșec la concursul de admitere la Universitate, liniștită, în schimb, de tata, care nu da preț zvonurilor din mahala: „Și noi am fost la fel... Toți tinerii trec prin asta...” Și către mine, între patru ochi: „Atenție, băiete, las-o mai ușor!... Gândește-te și la viitorul tău...” N-a detaliat...

Paradoxal sau poate normal la vârsta mea, visam la un viitor alături de Mianda. Cu câteva zile înainte de a urca în trenul care mă va duce la locul suplicului meu – în absența Miandei – i-am mărturisit intenția mea de a mă întoarce în periferie... Să fim împreună... Nu doar amici... Ezitam, nu-mi găseam cuvintele... Ea nu înțelegea, a îngânat o întrebare: „Cum altfel?...” Întrebare fără răspuns, în ziua aceea...

În ziua următoare, ne-am sărutat pentru întâia oară. Nu știu dacă a fost inițiativa mea sau a ei... Mai întâi, m-a întrebat: „Ce-ai vrut să spui ieri?... Ce poate fi mai mult decât o prietenie?... Între noi... Prieteni am fost de când ne cunoaștem...” Îmi alunecase în brațe, îi mângâiam obrajii, dar asta făcusem și în alte rânduri..., buni amici... Fără să o privesc, i-am mărturisit că o iubeam și că prin **împreună** îmi înțeleg o legătură care să ne unească toată viața... N-am pomenit cuvântul **căsătorie**, dar a înțeles... A izbucnit în plâns... Ne-am sărutat... Aveam certitudinea că depășisem pragul, spre un alt orizont...

Mă gândesc adesea la straniul deznodământ... Astăzi, am o vârstă, o familie frumoasă și un cabinet stomatologic în cartierul Titan din București. Părinții mi-au murit la o vârstă respectabilă, la fel și Fira, femeia care a înăbușit în mine un vis de adolescent... Mianda?... Despre Mianda n-am să mai vorbesc...

În preziua plecării mele în Capitală, am intrat în căsuța țigăncilor, eliberat de îndoieli. Cuvinte frumoase pregătisem în gând. De cum mi s-a deschis ușa, am fost șocat că nu mă întâmpină Mianda, ca de obicei, ci mama ei. „Mianda?...” am bâlguit, încercat de o presimțire rea. Fira nu a motivat absența fetei de-acasă. Mi-a prins mâna și m-a tras într-una din cămăruțe. „Băiete, vreau să-ți vorbesc... Trebuie să cunoști adevărul... O fac, încalcând blestemul mărturisirii, promis cândva tatălui tău...”

Și astăzi, după mulți ani, nu reușesc să reproduc cuvintele Firei, resimțite de mine ca o curea de bici, care-mi plesnea fața, întregul trup, în timp ce mi se destăinuia... Mi-a vorbit despre refugii țiganilor în periferie, despre

omenia bătrânului director de școală, care le-a oferit fugarilor hrană și adăpost... Firei, țigăncușa cu pielea aproape albă, frumoasă și exuberantă, fiul bătrânului i-a dăruit, în plus, dragostea lui... O iubire sinceră, nu o simplă aventură... „Mianda este fata lui, a adăugat la sfârșit... Sunteți frați după tată, cum ar veni... N-ai știut-o niciodată și n-ar fi aflat asta nici Mianda, dacă nu ți-ar fi trecut nebunia aia prin cap... Ce a fost între mine și tatăl tău și nașterea unui copil din flori, Dumnezeu mai iartă. Dar căsătoria între frați – niciodată...”

A urmat o noapte albă în care am căutat soluții imposibile și am plâns. Fiecare soluție păream că o mărturisesc, în același timp, Firei iar cuvintele ei, mereu aceleași, mă inhibau: „Căsătoria între frați nu e pe voia lui Dumnezeu. Aduce nenorociri, suferință și abia într-un târziu moartea, ca izbăvire...” Același răspuns la fanteziile mele de-a rămâne cu Mianda... Abia spre dimineață, mi-am mai dorit un lucru, în rest, condamnarea fiindu-mi pecetluită: să nu afle părinții mei nimic din ce mi-a povestit Fira... Era evident că femeia n-o va face. Dar pentru ca focul să se stingă și să fie înăbușit definitiv sub cenușă, eu trebuia, pentru un timp, să ies din căpușorul bălai al Miandei. Însă impresia că și ea suferea...

Cei patru ani petrecuți în capitala țării, la facultatea dorită de părinții mei, nu m-au schimbat prea mult. În vacanțe, îmi făceam drum spre stațiunile de pe litoral ori la munte, cu un grup de colegi, între care o fată, semănând izbitor cu Mianda, încerca să-mi fie mai tot timpul prin preajmă. N-o evitam, dar nici n-o încurajam...

În mahalaua noastră de la periferia orașelului de câmpie am mai ajuns cu prilejul unor evenimente nefericite: moartea părinților mei. Am evitat să întind prea mult vorba cu rudele și foștii prieteni. Mi-au respectat tăcerea, judecând că în asemenea momente, răvășit de durere, e mai bine să eviți alte amintiri, să te destăinui într-un anume fel.

N-am recunoscut-o pe Mianda într-atâta lume care se perinda în casa noastră ca să aducă un ultim omagiu domnului director de școală; câțiva ani mai târziu – doamnei învățătoare... Și nici țigăncușa de odinioară n-a venit la mine să-mi șoptească, fără să fie auzită de ceilalți: „Știi, eu sunt Mianda... , prietena ta din adolescență...” Sau, vorba Firei de mai demult: „Sora ta, după tată...” Nu... Nimic din toate acestea...

Periferia nu s-a schimbat... Și probabil nu se va schimba vreodată... Însă nu voi ști niciodată asta... Nimic nu mă mai leagă de mahalaua care se încăpățânează să ignore timpul și schimbările aduse de el...

Tudor CÎCU

Balada celui care se visa sub ciobul lunii

Sub salcâmul din prisacă
 Stam la masa mea de brad
 Și priveam un corb pe-o cracă
 Ascuns sub penajul fad.
 Iar sub zări de farmec pline
 Luna se isca din codri
 Pe sub stelele rubine
 Scânteind sub verde fag.

Pe drum tot zorea frunzetul
 Ca izvoarele de-argint
 Dar visam precum poetul
 Rătăcind pe mări de-absint;
 Ori cel corb suflase vrajă
 Și-n pădurea de mistere
 Mă găseam la foc de strajă
 Sub luciri de hyacint?

Păsări cu luciri de aur
 Se-ascundeau printre frunziș
 Și în piei ca de balaur
 Porci cu rătu-n grohotiș,
 Scormoneau rizomi și ghindă.
 Eu aflat sub ciobul Lunii
 Stârnind jarul să se-aprindă
 Priveam totul în cruciș.

Singur și pierdut departe
 Cui să cer a mă trezi;
 Ți-aș fi scris de-acolo carte
 Să te strig... M-ai auzi? -
 Pieptănând tristeți de aur
 Când aici, când pe niciunde
 Și în frunză de țintaur
 Cântecul îmi voi urzi.

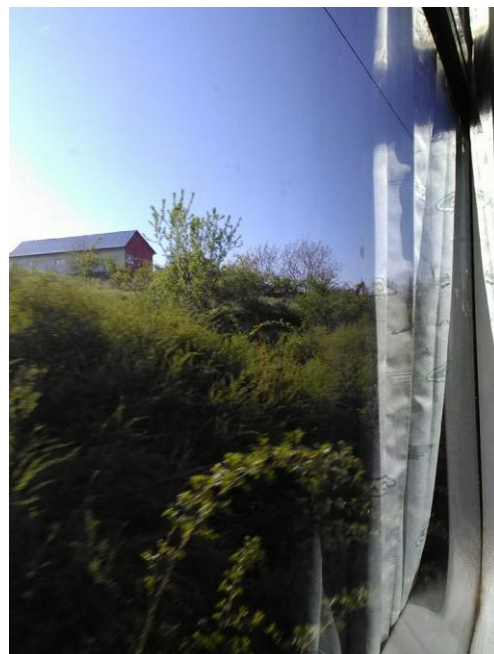
Dar pădurea părea mută
 Și stăpână pe tăceri
 Doar cu vremea în dispută
 Într-o lume de păreri.
 Iar eu zac doar între rime
 Sub salcâm... uitat în vise
 Și-n sublima-ntunecime,
 Ard și astăzi ca și ieri...

Și-n tăcerea ca de gheață
 Prinse corbul a grăi:
 „Dragul meu, din toate-nvață
 Chiar poveste, ori ce-o fi;
 De povața lor să-ți pese -
 Că și pentru-o biată muscă
 Un păianjen pânza-și țese,
 Trăgând firul zi de zi.

Doar că vântul mai pe seară
 Pânza-n zări a destrămat
 Iar paingul... ca din ceară
 Alt lăcaș a ridicat.
 Însă vulturul cu-aripa
 În plin zbor după o pradă
 Ca pe-un fum ce lasă pipa
 Risipi și-acest palat.

Agățat în fir de-o creangă
 Privind trist acest tablou
 De la capăt mica goangă
 Reclădi totul din nou.
 Că n-avem mai multe soarte
 Și nici a ne plânge-ntruna
 Renunțarea-nseamnă moarte;
 Ori cântec fără ecou”...

Eu visam sub ciobul lunii
 Pe când corbul a tăcut
 Și-auzeam prin colb străbunii:
 „Ia totul de la-nceput!”
 Iar sub zări de farmec pline
 Luna îmi făcea cu ochiul
 Pe sub stelele rubine
 Scânteind neprefăcut.

ancadrament corect... by carmen racovitza

Constantin STANCU

Existența nu-i o călătorie de plăcere...

Un titlu mai puțin obișnuit pentru un volum de versuri: *Matrozii se sfințesc cu fiecare port!**

Prof. dr. Adrian Botez, poet încercat, cu o viziune solidă și originală, ne propune, prin volumul publicat la Editura Rafet în anul 2019, poeme încărcate de spiritualitate, de cultură, de taine, de paradigme și judecăți.

Făcând referire la **matrozi**, la marinarii simplii și muncitori de care depinde călătoria pe marile oceane, poetul ne pune în fața ochilor responsabilitatea omului raportat la universului creat, necesitatea implicării lui în modelarea vieții. Cu fiecare port, cu fiecare loc unde poposesc, matrozii, prin ceea ce fac, se apropie de Creatorul care i-a pus pe valurile cosmosului dantelat. Ei sunt chemați să fie activi în modelarea universului văzut și nevăzut, să vadă dincolo de naufragii, de căile luminate ale lumii, de tragediile în care sunt implicați oamenii. Ei pot salva lumea... Crist este cu ei, până la urmă pământul este o navă care călătorește în timp și spațiu, o navă care ne oferă șansa vieții și a demnității existenței. Omul călătorește și el în trupul lui firav...

Volumul de versuri se compune din mai multe secțiuni cu legătură între ele:

- *Partea I: Matrozii se sfințesc cu fiecare port;*
- *Partea a II-a: Scurgeri toxice;*
- *Partea a III-a: „Nu judecați, pentru ca să nu fiți judecați!”*
- *Epilog.*

Volumul ne prezintă și câteva date despre Adrian Botez, scriitorul, plus aprecierile critice asupra operei sale... de-a lungul timpului.

Lumea în care navighează individul este o lume periculoasă, judecata pentru tulburarea armoniei este necesară și posibilă, călătoria inițiativă are ca efect consolidarea adevărului, a principiilor, a zestrei de lumină.

Ca de obicei, Adrian Botez își etalează cultura, prezintă cititorului rădăcinile spirituale ale existenței, modelate de un stil dens și frust, limpezit de zgura memoriei. El apelează la motivele tradiționale ale folclorului românesc, la cuvinte înalte legate de cuvinte obișnuite, uneori dure. Poetul nu dorește să șocheze, el provoacă cititorul, îl cheamă în jocul literaturii și al vieții. Judecata face parte din salvarea vieții, lumea se desăvârșește prin decizia divină, necesară.

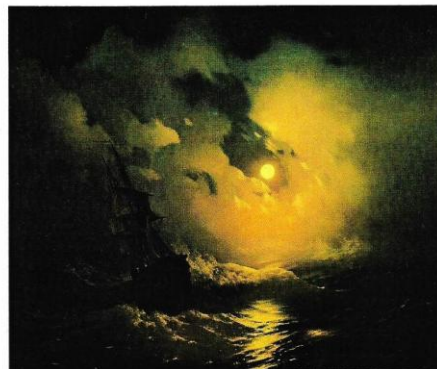
Personajele acestei povești, pe marile oceane ale universului, sunt matrozii, munții – martorii lui Dumnezeu, Zâna de Lumină, marea, copacii, portul, stânca, Arca, patria, icoana și, evident, Demiurgului.

Poemul este literatură și imprecizie, rugăciune și cânt, expunere și eseu; temele sunt dense, cu sens și moti-vante.

Universul creat de scriitor este dinamic, împins de

Adrian Botez

MATROZII SE SFINȚESC CU FIECARE PORT

forțele divine cedate omului: luntrea se leagănă printre ceruri (nu pe cer), scripcarul (artistul) își pune Scripca sub bărbie, flăcării vâslesc aurore boreale, există o deltă de rime, o prostie cosmică, un complot lingvistic, nopți fără sfârșit etc.

Pentru reușită e nevoie de **armonie**, o temă tot mai prezentă în volumele poetului. Este o armonie în lume, există una interioară, necesară pentru om, pentru a-l menține ca ființă unică în labirintul dintre galaxii. Poetul accentuează pe gloria finalului, pe îndrăgostii care se plimbă prin Copou, pe Nunta din Munte. Temele poemelor sunt diverse, profunde, livrești, sfințite de călătoria matrozilor în univers.

Unele poeme au mesaje înalte spiritual, altele sunt concrete, altele au ceva mistic, echilibrul este mereu căutat. Lectura volumului nu este ușoară pentru cititor, poetul mereu cheamă la gândire, la contemplație, la decizie, la credință. Valorile creștine răzdesc sunt crusta ideilor precreștine, idolatria este învinsă de **Crist** ca personaj central al istoriei, ca personaj care este **istoria** în sine.

Existența nu este o călătorie de plăcere. Omul va trebui să ia de la început viața, oriunde și oricând, trebuie să aprofundeze, să fie lucid/ treaz și pregătit să acționeze conform cu marile forțe divine din Creație.

„vei pleca de undeva – spre a ajunge/ altundeva: niciunde – nicio o scofală – de pielea ta.../ numără Corăbiile – din zece în zece/ și – poate - - și va trece pofta de-a tot petrece” (*Existența nu-i o călătorie de plăcere*, p 27).

Naufragiile fac parte din viață, ele apar strategic de-a lungul timpului, reprezintă puncte de reper în existență, ele luminează pe cel atent. Ideea de bază:

(continuare în pag. 22)

Cine a suportat un naufragiu va suporta toate naufragiile, se luminează, va birui neputința și forțele negative, idei reflectate în poemul *Învățătură* (p. 30).

Armonia necesară, ca stare de vibrație supremă a ființei, se realizează prin ritmuri vechi, prin mișcarea cuvintelor în filele Cărții, prin căutarea lui Dumnezeu, matrozii așteptând mesajele de pe pământ, neînduplecați... Poemul are un titlu declarativ: *Visul meu de armonie – cel frumos...* (p. 41).

Adrian Botez simte dimensiunea spirituală, o descrie subtil în mai multe poeme, *Îmblânzitorul de bezne* fiind unul cu impact pentru cititor: „îmblânzitorul de bezne își/ scutură – discret – din cinci în cinci/ minute – trusa cu scule// după subtilul ăst/ zgomot – îți poți da seama când/ va ajunge la poarta ta – la soarta/ta// deci – ești – mereu/ pregătit – să/ numeri fiorii/ Ființei de Scule” (p. 53).

Realitatea imediată este prinsă în poemul *Duminică – în fața blocului*, poetul descriind simplu, cu impact, ziua în care oamenii joacă table, discută problemele lor concrete, de la problema gunoiului la rețetele de prăjituri și la relația seacă bărbat femeie în blocul rezervat celor care fac din nimic marea problemă a destinului. O lume pierdută în altă lume, captivă unor stări de lucruri, din care nu poți evada. Presiunea unei societăți bolnave spiritual îl îndeamnă pe poet să adreseze **o petiție** către Dumnezeu cu mult curaj: „e-atâta zgomot și/ gălăgie - pe lumea asta - încât/ am asurzit// de când am asurzit - mă simt ca un înger – sau ca un schivnic erudit” (p. 65). Poetul, singur în limbajul său, se cere afară din univers...

Despre problemele zilnice, descoperim în volum **o doină a necazului** (p. 74). Necazul îi pune omului cuțitul în gât, asaltat de problemele zilnice. Stilul unei doine din popor arată cititorului că amărăciunea este prezentă în viața de zi cu zi a cetățeanului, ca un șlagăr mereu la modă...

Tensiunea relațiilor dintre oameni este redată în câteva poeme dedicate „Părintelui Cain”, cel care a răzbit în istorie prin crimă. Iată, crima ca justificare în fața istoriei. Problema destinului poetului în colectivitate este redată în poemul *Problema existenței poetului*, o lume fără poezi este un din care armonia a dispărut.

Adrian Botez a atins multe teme și probleme contemporane în acest volum. Unele vin de departe, din istoria complicată a lumii, din trădări și suferință. Alte probleme sunt actuale, altele subtile, îngrămădite de insul modern în zona întunecată a existenței.

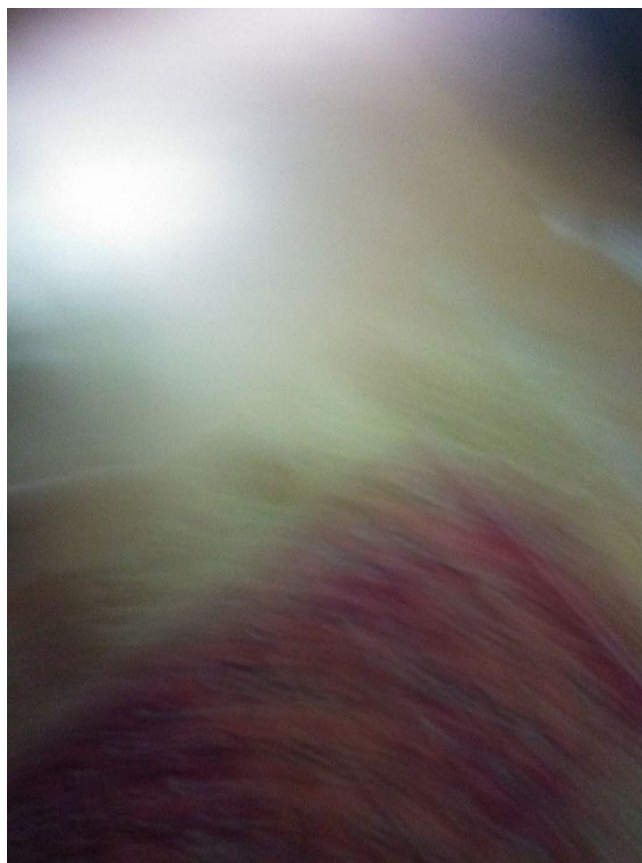
Fiecare poem începe cu literă mică, versurile sunt rupte în multe idei, virgula este înlocuită de linioara dintre propoziții, ca un cuțit. Se folosesc cuvinte provenind din filozofie, teologie, știință, teosofie, istorie. Miturile invadează și ele materia moale a poemului, privirea scriitorului este îndreptată spre adâncurile lumii, pe care matrozii își poartă luntrea/ corabia/ transatlanticul...

Despre opera lui Adrian Botez au scris mai multe persoane iubitoare de cultură, el fiind prezent în mediul literar prin cărțile scrise, prin poziția de cărturar, fiind propus de Asociația DacoRomână la Premiul Nobel pentru anul 2017. Luminița Aldea reține: „Prin slovele domnului Adrian Botez ieșim din bălțirea puturoasă a postmodernismului (...) și ne mutăm cu slovele în teritoriul literaturii adevărate, unde există mari teme și înălțări de neațins, spre care poetul, ca un Icar, vrea mereu să zboare.

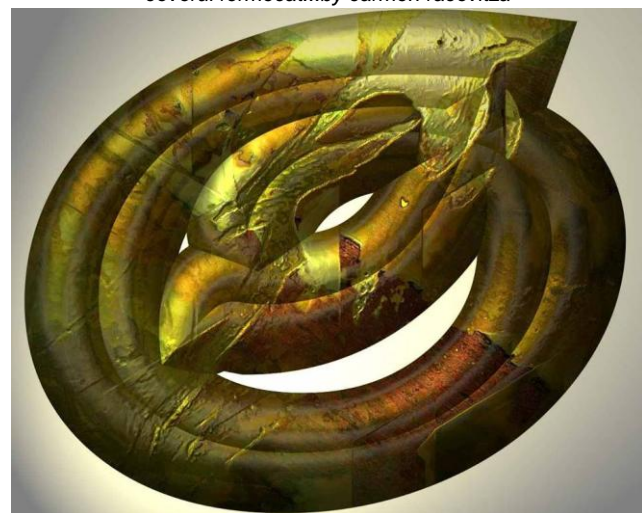
Poezia și-a regăsit aripile, a redevenit zbor!” (*Aprețieri critice asupra operei lui Adrian Botez... de-a lungul timpului...*, p. 152).

Autorul nu este un poet la modă, din contră, solicită cititorul, îi prezintă fața înaltă a culturii raportat la fața de jos a realității crude. El s-a achitat de sarcina sa prin poemele scrise și în care a pus multă suferință, pentru a releva dinamica adevărului într-o lume frântă, apocaliptică...

*Botez, Adrian, *Matrozii se sfințesc cu fiecare port*, poeme, 191 pagini, Râmnicu Sărat: Editura Rafet, 2019. Cartea este dedicată soției, Elena; Coperta I: Ivan Aivazovsky (1817 – 1900) – *Shipwreck near Gurzuf (Naufragiul lângă Gurzuf)*, 1898.

covorul fermecat...by carmen racovitza

digital object...by carmen racovitza

Constantin OANĂ

SAUDADE, dorul Violetei Daniela Mîndru

Ne aflăm, oare, în fața unei prigoane, când o dragoste așa de mare, ca cea din lumea acestei cărți, este refuzată de lumea reală? Să fie o astfel de dragoste sortită morții încă dintru început, ori ea rămâne să se manifeste dincolo de convenții, dincolo de timp, dincolo de moarte, bucurându-se de confortul eternității? Gândesc acum și la marile cupluri ale iubirii care au parte de aceleași amenințări: Tristan și Isolda, Dante și Beatrice, Werther și Charlotte, Eminescu și Veronica etc. Să fie omul de vină ori destinul (ca în Oedipul lui Sofocle)? căci, să fie clar, o dragoste interzisă este mărul din Grădina Edenului. Să fie vorba, cumva, de o excepție care să confirme regula?

Ex abrupto, prima frază care să o recomande pe autoare am s-o reproduc din cartea de cronici, în curs de apariție, a lui Tase Dănăilă unde se referă la Violeta Daniela Mîndru: „Intrarea în lumea literară a scriitoarei s-a produs printr-un concurs de împrejurări mai puțin obișnuite, așa zice chiar singulare, în contextul cultural zonal. Acum doi ani era total necunoscută nu doar cititorilor ocazionali, ci și celor din interiorul fenomenului literar. Fără a-și exersa abilitățile în scrieri de o mai restrânsă întindere – eseu, nuvelă – ea a debutat cu romanul autobiografic **Secretele Magnoliei** într-un mod aproape triumfal, surprinzând publicul cititor și devenind dintr-odată cunoscută și recunoscută în peisajul literaturii. Acum vine cu un nou roman, **SAUDADE**”, apărut la prestigioasa editură JUNIMEA. În continuare nu voi povesti (lăsând pentru dumneavoastră această plăcere), ci doar voi puncta câteva aspecte de esență.

Materialele acestei construcții epice nu sunt noi, dar folosirea lor este altfel, adică cum o autoare să poată îmbrăca hainele unui personaj masculin? Asta, dar mai ales cuplul Matei-Diana, amintește de mitul androginului cu motivul sufletelor pereche din **Banchetul** lui Platon, dar și de **Adam și Eva** al lui Liviu Rebreanu, drept pentru care femeia și bărbatul se caută cu înfrigurare pentru a redeveni una, cum au fost la început. Acestei fatalități, care strică regula, nu i te poți sustrage. De asemenea vigoarea și însuflețirea pe care le descoperi la acest autor, când construiește, susținute de fraze lungi, cuvinte potrivite de parcă ți-ar aparține, muzica ce le însoțește (Matei cântă la pian piese din Albinoni, Chopin ori Mozart) – elemente pure pentru o construcție ce vrea să dăinuiește și dincolo de timp sunt parcă ale Meșterului Manole și acestea nu sunt căutate, ci venite din inspirație, ca-n poezie (amintesc faptul că Violeta Daniela Mîndru este și poetă).

Poetul Virgil Nistru-Țigănuș într-o cronică din revista Porto Franco o apropie pe autoarea romanului **Saudade** de Hortensia Papadat Bengescu și de Camil Petrescu, semn că duhul adevăratei literaturi nu are bariere, nici spațiale și nici temporale.

Aici contrastul și imprevizibilul (consecință a interdicțiilor impuse din afară) se contopesc și se pierd în necunoscutul intimității impunând un echilibru de natură aproape spirituală, personajele principale trăind concomitent în două lumi. Discutabilă este lumea ce se vrea a fi de natură spirituală, deoarece există aici termeni din alt

Violeta Daniela MÎNDRU**Saudade**JUNIMEA
LA 50 DE ANI

fond, intrați în camera limbii pe ușa din dos: întoarcere în timp, miezul nopții, deplasări instantanee, destin, armonie cu lumea, decorporare, magie, teleportare, călătorie în astral etc. Lumea aceasta seamănă mai degrabă cu cea a lui Hades, infernul, unde pleacă Orfeu în căutarea Euridicei sale furată de zeu. Același lucru se întâmplă mai târziu și cu Dante care împreună cu poetul latin Vergilius pleacă, tot în Infern, în căutarea Beatricei. Într-o astfel de lume coborâse și gânditorul Bogdan Petriceicu Hașdeu numai pentru a-și auzi fata, Iulia, răpusă prea de timpuriu.

Există aici un crescendo continuu urmat de un diminuendo asemenea, semn al existenței artei, al viului și asta fără premeditări, în mod natural. Tensiunea aceasta în arta literară vine din folosirea acelor procedee și cuvinte care, adunate, pot genera un sens, pot naște un adevăr - „Unde vei găsi cuvântul ce exprimă adevărul?”, se întreabă Mihai Eminescu în *Criticilor mei*, la care tot el răspunde în poezia *În zadar în colbul școlii*: „Nu e carte să înveți/ Ca viața să aibă preț -/ Ci trăiește, chinuiește/ Și de toate pătimește/ Și-ai s-auzi cum iarba crește”. Iată senzația opririi timpului pe care o are Matei, când acestuia i se întâmplă să rămână, pentru prima dată, singur în pădure, doar cu Diana (soția bunului său prieten din copilărie, Ștefan: „...Adierea aduse parfumul ei suav iar eu mi-am

(continuare în pag. 24)

umplut sufletul cu aroma aceasta. Nu m-am mișcat vreme îndelungată ca să nu stric vraja. Aș fi vrut să o pot privi oricât, să-i simt căldura și mătasea pielii, să o lipesc de mine și să nu-i mai dau drumul nicio-dată. Știam că de-aș fi atins-o nu i-aș mai fi putut da drumul. Pielea de pe brațele subțiri s-a înfiorat ușor, iar eu am văzut perișorii fini, aurii treziți de răcoarea pădurii. Avea ochii închiși și de sub pleoape două fire argintii coborau pe obraji catifeleți. Am plâns și eu în adânc, căci fiecare lacrimă a ei trecea furtuni în sufletul meu. I-am șters lacrimile cu degetele, fără un cuvânt, apoi le-am dus la buze și le-am sărutat. Dar ea nu a văzut în neclintirea ei, conto-pită cu iarba și cu pădurea, legănată de ciripitul păsărelelor și de tainicul susur al frunzelor mângâiate de adiere. Buzele mele aveau gustul tristeții ei”. Dar despre dragostea reală între Matei și Diana cea moartă ce se consumă pe un pat regal la Sinaia, ce se mai poate vorbi? Sau despre momentul când “zeița” Diana, după cele patruzeci de zile, pleacă pentru totdeauna lăsându-și prietenul absolut singur și cu dragostea luată: „Diana mi-a mângâiat chipul, privindu-mă îndelung, ca pentru a-mi memora trăsăturile, apoi m-a sărutat și m-a strâns tare în brațe. Și din îmbrățișare a dispărut, lăsându-mă sărăcit, golit de orice sentiment”. Apoi revenind la femeia care-i născuse un băiat, Laura, acum și ea muri-bundă, șoptindu-i ultimele cuvinte: „- Să nu-l lași singur! Promite-mi! Să nu-l dai la orfelinat! Spune-mi că o să ai grijă de el! - Promit. O să am grijă de el (a fost răspunsul)”. Și imediat după asta, forțat de împrejurări, ceea ce în alte situații ar fi fost aproape imposibil, își ia copilul abia născut și-l aduce familiei sale ca pe un cadou, moment când viața triumfă și, ca și când s-ar adresa doar fetelor, spune în cele mai simple cuvinte din lume așa: “- El este fratele vostru! Îl cheamă Andrei. Știu că sunteți uimite și supărate că nu v-am spus mai devreme. Mama lui a murit la naștere și el are acum nevoie de o altă mamă și de două surori. Aș vrea să crească în casa noastră. Am greșit față de mama voastră ascunzând acest lucru. Am greșit în multe feluri și vă rog pe voi să mă ajutați să mă poată ierta”. Uimitor. Dezarmant.

Mă opresc din nou asupra lui Matei. Văd că două sunt cauzele majore ale complicității lui: prima se datorează frustrărilor acumulate în copilărie (el fiind crescut la orfelinat), de care acum se eliberează, întâlnind-o pe Diana (amintește de acest aspect și Ana Dobre într-o cronică apărută în revista *Caiete Silvine*) și a doua stă în aceea că pentru toate greșelile pe care le comite este vinovat nu el, ci destinul, ori de aceea nici nu întreprinde ceva întru îndreptare, precum în *Oedipul* lui Sofocle.

Romanul **SAUDADE** rămâne un indubitabil exemplu de trăire autentică, o ființă nou născută căreia mama i-a imprimat trăsături adânci, ca niște porturi, în care cititorul să-și poată ancora tristețile. Și totuși... dacă starea *sudade* s-ar fi întâlnit mai devreme cu înțelepciunea, poate soarta personajelor ar fi fost alta.

Constantin OANĂ

Un STUDIU ÎN CLAROBSCUR, de Petre Rău

Citind nuvelele și eseurile ce compun cartea **STUDIUL ÎN CLAROBSCUR** a lui Petre Rău îți dai ușor seama că ele propun situații posibile în realitatea imediată unde aparența se impune în mod tiranic, dar cu toate acestea în multe dintre ele se ajunge la întrebări ce trimit dincolo de văzute. De pildă copilul, întâlnit pretutindeni, direct sau indirect, este singurul dotat cu nemurire, motiv pentru care amintirile din copilărie s-au sedimentat într-atât încât au generat dorul, dorul după lumina celor care ne-au fascinat prima parte a vieții și mă gândesc acum la textele **Verde vale de rai** și **Bunicul Constantin**. De asemenea înțelepciunea bătrânului din nuvela **Bătrânul** are darul de a trece dincolo de văzute, într-o lume nebănuită până atunci, ca-n prozele fantastice ale lui Mircea Eliade.

Alte întâmplări sunt palpitate prin crearea unor stări-limită, cititorii fiind puși în situația de a asista la scene cu un puternic impact emoțional: **Tăcerea pașilor în doi**, **Mistrețul** sau **Înghețul**. Prima dintre aceste trei nuvele este și o pledoarie emoționantă pentru prietenia naturală dintre om și câine.

Sunt și păcate recunoscute ca fiind grave atât de către credincioși cât și necredincioși. Iată pe părintele Dionisie într-o relație amoroasă cu Natalița lui Vasile Miriște, spionat noaptea de către paraclisierul moș Toader, care se decide să o facă cunoscut, însă nu reușește, deoarece atunci se și întâmplă să se înece în lacul de pe malul căruia privea (**Limba lui Dionisie**). Relele veacului antrenează în vârtejul lor până și legile naturii, atât cea din afară cât și cea din lăuntru omului: apele își ies din matca lor, ca și mințile ce o iau razna ale celor socotiți până atunci ca fiind nevinovați. Sergiu (de 15 ani) fuge pe jos de acasă la o mătușă de-a lui dintr-un sat de lângă Galați, dat fiind în urmărire generală pentru vina de-a-și fi ucis tatăl în urma abuzurilor sexuale ale acestuia asupra sa.

Situații imprevizibile și nefericite vin să se adauge vieții deja complicate datorită strâmbiei alcătuirii a lumii, situații în care personajele nu au decât două alternative pentru a ieși din acest cerc, fie trezindu-se, luând drumul pribegiei, fie trecând din visători în visați. Astfel avem de-a face cu drame postrevoluționare datorate mai ales fenomenului migrației, al dezrădăcinării românilor ca în nuvela **Salt în gol**. Alții sunt luați în primire de către “umbra lor cea de toate zilele”, cum se autodenumește moartea, că bătrânețea cu singurătatea și bolile ei sunt și ele puternic resimțite ca urmare a golirii satelor de către tinerii plecați în afară în căutarea unui loc de muncă. În Atari situații apare moartea, ca un comentator, filozofând asupra condiției ei (“Numai eu sunt veșnică”, își zice) și a muritorilor (**Devorațiuni pe portativul sufletelor** și **Semnătura corporală**). Deși moartea reprezintă

(continuare în pag. 25)

Petre Rău

Studiu în clarobscur

Editura InfoRapArt

răul ea se dovedește a fi superioară omului prin sfaturile pe care i le dă acestuia, prin răbdare, meticulozitate și luciditate condamnăm superficialitatea și nepăsarea cu care omul o tratează atât pe ea cât și propria-i condiție. În același timp ea mai vede ceva, vede lumea ca pe o pădure puternică: „Știu că tu faci parte dintr-o pădure puternică, în care fiecare copac îl sprijină pe celălalt, în timp de furtună și vijelie. Însă știind totodată că în fiecare ceas te lupți cu păcatele tale, de ce nu le-ai pune capăt adată pentru totdeauna? Dorește-ți luminare și nu întuneric! Nu trăi precum un osândit care neagă legea și pe judecător, fără a se căi!“. Nu știi la adresa cui este parodia de aici, a morții ori a omului lipsit de orice urmă de cunoștință privind subtilitățile ce se ascund dincolo de simțuri. Cert e că moartea își mustră ori ironizează mereu victimele. Iată finalul cu moartea care-și asistă victima până la final. Zice moartea: „Când i-am strâns mâna am simțit cum sângele cald i se scurge prin vine ca un val către țărnișurile îndepărtate. Dar la sfârșitul unei nopți de o limpezime nefirească și-a dat sufletul, pentru că valul vieții sale atinsese adâncurile“. De aici întrebări și întrebări ce plutesc în aer și care vin, pentru mințile pătrunzătoare, din răspunsuri bănuite.

Cartea se încadrează la realism, pentru că vine din lume, lume care gândește mai mult prin efecte, după cum și moartea o spune și bine-i pare, că altfel ea nu-și va mai avea rostul pe lume, pe când așa între toți morții numai ea rămâne vie.

Marius ZAHARIA

Chestii

Programul economic al oricărui partid politic, cu toate promisiunile aferente, ar trebui să se încheie cu sintagma "...dacă nu plouă".

Tata era un fumător înrăit: mă bătea de mă rupea.

Drama e happy-endul unei tragedii.

Cursa înarmărilor escaladează; armata americană a fost dotată cu un nou buton nuclear.

Prefața cărții anunța o postfață de excepție.

Caut femeie 28-43 de ani, nefumătoare, gospodină, chiar cu obligații, pentru o prietenie pe Facebook.

SIDA nu se transmite dacă contactul sexual, chiar neprotejat și promiscuu, e însoțit de afecțiune.

Oamenii produc multe lucruri inutile, ca de pildă strugurii de masă.

Tăbăcăria e meșteșugul de a lua pielea de pe o vită, a o prelucra și a o pune pe alta.

Îmi plac bărbații verticali și femeile orizontale.

În box nu contează să câștigi, ci să nu participi.

Locuia undeva departe de sat, la oraș.

Militanții pentru mediu sunt persoane ce-și doresc să socializeze în week-end, dar nu au bani.

Neo-colonialismul e când tu, ca turist, îi ceri chelnerului indigen să-ți aducă mâncarea plătită de două ore.

Înainte de apariția tiparului, criticii literari trăiau de pe o zi pe alta.

Corectitudinea politică va duce la situația în care o nuntă să fie oficiată de un preot ce e în același timp și mireasă.

Polițiștii au dispersat o manifestație a activiștilor de mediu amenințând că vor deschide focul asupra unui copac.

În fața unui om aflat în dificultate nu sta imposibil. Fugi!

Greșeli gramaticale faci de obicei când ești beat. Atunci iese la iveală tot ce e mai rău în oameni.

Soția i-a dăruit cel mai frumos lucru: bani.

Noi am fost creați în ziua în care Dumnezeu s-a odihnit.

Cătălin RĂDULESCU

Știri noi din lagărul numărul șaisprezece

Singh Den Min privea arborii multicolor colorați de toamna înaintată dar neobișnuit de caldă. Marele Parc exhiba un echilibru pentru el straniu, cu care încă nu reușea să se acomodeze. La un moment dat, privirile lui Singh Den Min zăboviră asupra aleii din dreapta sa, mărginită de ambele părți de șiruri de castani. Ca atrase de un magnet, privirile nu se mai putură desprinde de abundența formată de fructele cornoase și maronii ce pigmentau asfaltul aleii lungi, foarte lungi, ce se pierdea în depărtări, asemeni celei dintr-un lagăr de concentrare. Singh Den Min simți nevoia ireprimabilă de a culege câteva fructe din mulțimea aceea dintre care o parte intraseră în descompunere. Dar ezita. Îi era frică. Mai ales că nu vedea pe nimeni făcând așa ceva. Ba aleea, de când se afla el pe acea bancă, era chiar pustie.

Singh Den Min se uită în jur ca și cum ar fi căutat ajutor. La un foarte mare depărtare, un domn cu părul alb aflat probabil la vârsta de pensionare citea concentrat un ziar. Singh Den Min pregetă mult timp. Dar impasibilitatea domnului care continua să citească foarte concentrat îi dădu parcă curajul necesar. Singh Den Min se ridică de pe bancă și se apropie încet:

- Scuzați-mă, domnule, credeți că aș putea fi pedepsit ori aș deranja pe cineva dacă aș culege vreo două castane de pe acea alee?...

Cel aflat pe bancă părând că nu s-a oprit nicio clipă din citit, ridică încet privirea fixându-l pe omul din fața sa pe deasupra ramelor metalice ai ochelarilor. O clipă fu tentat să creadă că are în fața sa un huligan malițios, ce se pregătea să comită o tâlhărie. Observă nu departe pe polițistul care staționa de mult timp acolo, privind distrat în jurul lui. Fu o clipă tentat să-l cheme. Figura mongoloidă din fața sa cu privirea ațintită a respect în pământ și tonul cu care îi fusese într-o engleză aproximativă adresată întrebarea cu o deferență tipic asiatică – îl făcură să se răzgândească.

- Poți să culegi câte castane poțtești. De să crezi că cineva te-ar putea pedepsi pentru un gest atât de banal?

- Pentru că Ciuan Zen Dong, un prieten al meu, a fost împușcat pentru asta...

Mina celui de pe bancă se schimbă brusc din impasibilă în stupefiată:

- Poftim?!...

Omul de pe bancă își privea cu maximă contrarietate interlocutorul care, cu trăsăturile sale impenetrabile de figurină japoneză continua să țintuiască pământul.

- Ești din...

- Da...

- Nord...

- Da...

Pe figura celui de pe bancă se citea acum o enormă compasiune. Omul din fața sa scoase încet din buzunarul sacoului câteva documente printre care un act de identitate cu viza pentru țara unde se afla, un talon cu care își ridica indemnizația lunară și un bilet care atesta vizita săptămânală tocmai efectuată la un psihiatru.

- Doamne Dumnezeule...

- Ne întorceam de la muncă... era tot o toamnă ca aceasta, dar parcă mai frumoasă, cum numai în țara mea există. La un moment dat Ciuan Zen Dong a zâmbit, a ieșit din coloană, și a cules două castane, spunând că par a fi doi sâni de femeie. – „De ce ai ieșit din rând, câine?!” – a urlat una din santinele. – „Ai planuri de evadare, ca blestemații din familia ta!” – „Cetățene gardian...” – „Gura! Ai încercat să evadezi! Știi ce urmează! Mai bine să terminăm acum!”, a mai zis gardianul lovindu-l cu patul armei în fața. Apoi a încărcat și a tras... O dată, încă o dată și încă o dată... Ciuan Zen Dong nu mai mișca: dar zâmbetul i-a rămas întipărit pe figură și dincolo de viață. De pe palmă, castanele s-au rostogolit înapoi în țărână...

Singh Den Min își oprise narațiua, privind la polițistul care se apropia încet. Cu priviri hăituite ținti apoi mica pădurice din spatele său, cântărind rapid șansele de a ajunge acolo înainte de a fi lovit de primul glonț. Celălalt observase și îl apucă rapid de mână:

- Stai jos. Calmează-te și stai jos. Nu este decât un polițist care își face rondul.

Refugiatul se așeză încet, privind cu neîncredere. Cu mâinile tot la spate, polițistul trecu pe lângă dâșii, cu buzele țuguiate asemeni unui om ce fluieră în surdina. Ajuns în fața aleii cu castani parcă ezită o clipă înainte să pornească pe acolo. La un moment dat, profitând că nu îl vede nimeni, luă o castană de jos, se jucă cu ea de câteva ori, și o trimise cu un șut în spațiul verde din laterală.

- Ciuan Zen Dong era mai în vârstă ca mine. El nu se născuse în lagăr, fusese arestat în urmă cu mulți ani și internat pe viață pentru fuga peste granița a fiului său, cam de o vârstă cu mea. De la el am învățat să scriu, să citesc și să socotesc, de la dânsul am aflat că există și o altă lume dincolo de sârma ghimpată electrică, el mi-a spus că pământul este oval și că uscatul reprezintă o cincime din totalul Globului pe suprafața căruia se află ceva ce se cheamă „țări”... el mi-a spus că există telefoane fără fir mult mai bune decât cele ale paznicilor din gherete sau ale funcționarilor de la birourile lagărului, el mi-a zis de ceva nemaiauzit ce se cheamă Internet... de la dânsul am aflat că mă aflu în lagărul numărul șaisprezece...

- Și cum ai scăpat?...

- Mi-era foame... tot timpul, de când mă știu, mi-a fost foame... în copilărie, abia așteptam să vină primăvara când iarba apărea verde și grasă, ca să-mi astâmpăr foamea... de aceea am fugit... am aflat că dincolo de sârma ghimpată, dacă apucați să treci fără să te electrocutezi sau să fii împușcat este mai bine – ai mai multă mâncare. Într-o noapte am tăiat firele de sârmă ghimpată cu un clește cu mânerle izolate, uitat de un electrician civil ce venise să repare o avarie puternică ce afecta lagărul... au tras după mine, dar nu m-au nimerit... orezăria riverană era inundată din pricina ploilor abundente și, din acest motiv, câinii mi-au pierdut urma... – Am mers, am mers mult... la un

(continuare în pag. 29)

Camelia ARDELEAN

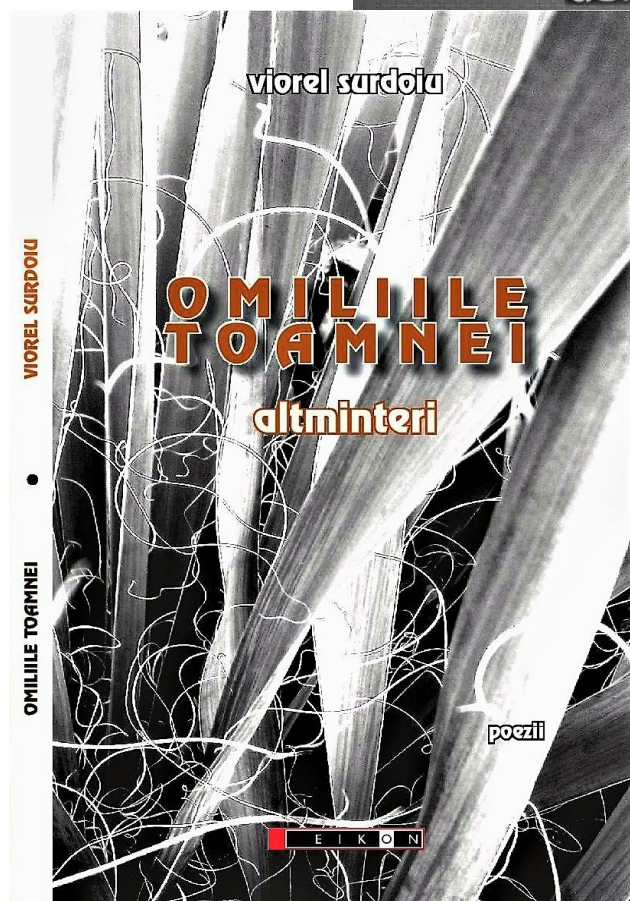
Viorel Surdoiu – împletind (culori în) cuvinte la porțile toamnei

Despre poetul gorjean Viorel Surdoiu (n. 1964) am aflat abia în primăvara acestui an, în mod întâmplător (sau poate nu, fiindcă nimic nu se petrece, până la urmă, fără o “cauză”), iar surpriza a fost cu atât mai mare, cu cât am descoperit că nu este doar poet, ci și pictor/grafician, ceea ce mi-a dat de înțeles că am de-a face cu o persoană sensibilă, înclinată spre meditație și frumos, în toate formele sale de manifestare.

De altfel, acesta nu reprezintă singurul caz de împletire a picturii sau a graficii cu scrisul. Să ne amintim de renumitul Michelangelo Buonarroti (1475-1564), din perioada Renașterii italiene, care pe lângă faptul că a fost un artist desăvârșit, etalându-și talentul în pictură, desen, sculptură și arhitectură, a scris și poezii, îndeosebi sonete și madrigale. Charles Baudelaire (1821-1867), cunoscutul poet și traducător francez, cochetează în copilărie cu pictura, dar abandonează această cale de exteriorizare a inspirației, dedicându-se ulterior literaturii. Dintre poeții români pasionați (și) de pictură îl putem menționa pe George Bacovia (1881-1957), care a realizat, de-a lungul vieții, sute de caricaturi și portrete, pe Nichita Stănescu (1933-1983), ce caligrafia portrete sau schița cadre plastice pentru ideile sale poetice, pe Valeriu Pantazi (1940-2015), iar lista poate continua.

Revenind la Viorel Surdoiu, este cu atât mai de apreciat înclinația sa spre două domenii ale artei concomitent, în acest secol mult controversat, când sensibilitatea pare a fi un “defect” genetic, iar sufletul e locuit tot mai mult de angoase și tenebre. O parte semnificativă din lumea sa interioară, transpusă în cuvinte, poate fi regăsită (și) în cel de-al patrulea volum al său, **Omiliile toamnei** (Editura Eikon, București, 2019), lansat în luna august (2019) la Biblioteca Județeană “Christian Tell” Gorj, ocazie cu care poetul mânător al penelului și-a expus și câteva picturi și lucrări de grafică.

Chiar din prefața cărții, semnată de Pr. Drd. Maxim (Iuliu-Marius) Morariu, de la Universitatea Pontificală Angelicum, din Roma, aflăm că volumul constituie “o adevărată simfonie de pasteluri”, că cele aproape șazeci de poezii cuprinse în el “mustesc de sens, metaforă și mesaj, iar melancolia este un mușteriu rar întâlnit pe cuprinsul lor”. Mai descoperim că “accentul cade pe intensitatea trăirilor, pe sentimentele ce transpar din lectură și nu pe construcții artificiale, cu caracter

stilistic”, că în poemele autorului “se găsesc meditații filosofice profunde”, reliefând un “adevăr dureros, acela al înstrăinării interioare, al golirii de sens și menire a omului contemporan”.

Citind aceste rânduri, ce par să dezvăluie un portret fidel al poetului-pictor, s-ar putea crede că nu mai este nimic altceva de adăugat. Și totuși, ca un cititor pasionat ce sunt, m-am “înghămat” la trăsura cuvintelor din volumul primit în dar, cu dorința de a descoperi noi valențe ale versurilor sale. Plecând de la titlu, care este unul foarte original (omiliile fiind predici sau cuvântări bisericești, aici cu sens laic, desigur, prin asocierea cu toamna) și continuând cu grafica interesantă, realizată chiar de autor, am pătruns într-o lume în care “inimile se simt din nou acasă/.../ verdele ne spune mereu bine (că) ai venit/ ne mângâie sufletul cu lumina ascunsă/ prefăcută în iarbă/ în flori/ în frunze... în oameni/ toate în căutarea păstorului” (**De-a dreapta**).

Culoarea verde, regăsită deseori pe parcursul volumului, înseamnă, sub aspect simbolic, speranță, optimism, apropiere de natură, este culoarea contemplației, a reculegerii, semn că poetului nu-i sunt străine subiectele sau simțămintele legate de originea vieții și nici contactul cu Divinitatea.

El ne transmite că, în mijlocul mulțimii “dezlănțuite” în care ne tărâm existența, chiar și “firele nepătate ale ursitei/ se rup”, “destinul nu mai e destins/ el se numește soartă luată în propriile mâini”, care “nu mai discută nici măcar/ între ele”. Nici natura nu mai este ce-a fost odată, “e din ce în ce/ mai retrasă/.../ ba ia foc ba se revarsă/ norocul ei că e din apă și pământ/ altfel jarul i s-ar alege” (**Natura cauzei**).

(continuare în pag. 28)

Locuitor al insulei pe unde "nu mai trec decât amintiri uneori" (**Deșertăciune**), unde "aleargă lumina/ cu oase de umbră/ cu picioare lungi" (**Oasele de umbră**), iar "Bacovia trece pe strada/ toamnei/ singur" (**Liniste**), autorul simte conexiunea cu natura mai puternic decât oricând, poate și datorită acestui anotimp al transformărilor și culegerii roadelor, ce semnifică totodată maturitatea, care vine la "pachet" cu înțelepciunea și cunoașterea, lăsând sub nisipul timpului inocența tinereții: "M-am întins peste tine/ pământ/ cu privirea dată de ochiul ce/ simte fiecare unduire/ a culorilor tale / mă hrănesc cu ele atingându-le/ doar cu sufletul/ pentru că lui îi e foame de/ toate formele tale/ tu îmi ești trup/ lumina din lăuntru/ meu/ e a cerului pe care îl prefaci/ în toamnă" (**Autumnalis**).

Ca orice artist ce dorește să(-și) depășească limitele încorsetării terestre, Viorel Surdoiu aspiră (în confesiunea sa lirică) la înălțimi celeste, vizând o iubire idealistă, neîntinată de colbul amăgirilor: "Măine voi fi pasăre/ voi părăsi soclul tălpilor/ mă voi înființa/ în ființa visului tău/ încă de azi/ încă de ieri/ încă de când/ nu știam că visăm" (**Migrare**).

Visul constituie un simbol al aventurii individuale; această lume onirică reprezintă o parte a ființei noastre, o (altă) imagine a eului. Atunci când visele a doi oameni (îndrăgostiți) se "întrepătrund", comuniunea este totală, întâlnirea cu sinele celuilalt fiind o experiență unică, fascinantă. Visul, fiind starea de grație a romanticilor, face ca realitatea, metamorfozată, să devină paradiziacă, versurile anterioare dezvăluindu-ne, astfel, încă un colțisor din personalitatea complexă a autorului.

O (altă) temă adusă în prim-plan de poet este trecerea necruțătoare a timpului, ce lasă urme adânci în trupuri și conștiințe. În percepția sa, "Ceasurile se perindă/ mai nerăbdătoare-n umbră/ cu ritmuri de jazz tămăios/.../ cu zâmbetul pluricrom" (**Reverență**). Călător neobosit pe un "Drum parcurs în toate direcțiile/ mereu înspre mine/ cărându-mă în tăcere din furtuna în van/ dezlănțuită/.../ peste fiecare zi/.../ peste toate cuvintele nespuse", Viorel Surdoiu poposește adesea acolo unde "gândul își caută un loc/ pentru întâlnirea cu/ neliniștea sufletului", pentru că "în afara mea lumile se revarsă/ simfonie dezacordată/.../ toate instrumentele alertând/ o singură notă" (**Cartea neliniștirii**).

Starea de contemplație se amplifică pe măsură ce "gândirea logică" intră în acțiune, autorul conștientizând că "binele este sângele care ține adevărul/ în viață/.../ poemul este gând pur", iar poezia "este un cocor negru vânturând norul alb/ din care plouă peste toate și peste tot", în timp ce năzuințele sale cele mai fierbinți sunt, de fapt, "simple": "de foarte multe ori am deschis ochii/ dorind să văd/.../ am întins mâna/ dorind să ating/.../ am ascultat/ dorind să aud/.../ dorind să gust am mușcat mărunț cu tot/ cu sămânță" (**Cartea din dor**).

Talentul de pictor al cuvintelor transpare din mai multe poezii ale volumului semnat de Viorel Surdoiu; dintre acestea amintim (și) **Orașul** (probabil este vorba despre Brașov, fiindcă apar în cadru "norii mângâind Tâmpa"), unde el descrie plastic vântul "care-și descrețește fruntea/ sub umbrele brazilor drepti/ lumânări verzi/ peste care se binevoiește soarele/ flacăra plimbătoare" printre "poveștile/ încrustate-n pavaj" sau "în ziduri/ în carnea roșie a cărămizii".

Preocupările teosofice și antroposofice ale poetului sunt evidente, el "părând a înțelege prelegerea/ despre karmele care spun/ că ne sunt la îndemână/ alegerile de a răzbate ca lumină/ spre Akasha" ("Akasha" înseamnă, în sanscrită, eter, termenul descriind memoria cosmică a tuturor lucrurilor spuse sau făcute în plan terestru, cunoașterea mistică încifrată, în întregime, într-un plan paralel, non-fizic, al existenței). Chiar dacă suntem închistați în carcasa efemeră a lutului, spiritul nu poate fi încorsetat: "Pare că înțelegem dincoțoro se abate/ lumina/ rană a întunericului". Deși "cugetele noastre sunt ca niște mugete/ parcă de vânt/ parcă de furtună/.../ în ochiul sinelui ni se joacă liniștea/ scânteind" (**Spre Akasha**), mai afirmă autorul.

Viorel Surdoiu refuză să se supună constrângerilor existențiale, preferând să trăiască în propriul univers, acolo unde "toate culorile își veneau în fire/ în lumina cuvântului nerostit", pentru că în lumea materială "înțepea să se nască/ mâinele/ ca un iepure hăituit/ pe care nu-l vom atinge niciodată/ între timp" (**Între timp**). Din experiența sa de călător prin meandrele vieții, pentru el un lucru e cert: „Cărările nu așteaptă/ sunt neașteptate”, ele "sunt despletirile orizontului/ îmbrățișând visele" (**Undeva**). Sătul să joace "teatru" pe o scenă incertă, unde "rolul" impune "mereu ploconire/ îngenunchere/ târâre poate/ și pentru ce/ pentru nimic" (**Din nimic nimic**), el preferă să se reîntoarcă, de câte ori poate, la poezie, căreia îi dă o definiție interesantă și inedită, ce ne dezvăluie un autor matur, împăcat cu "ardea" sa pe altarul artei: "Poezia e ca o undă/ o provocă/ se depărtează de tine/ oricum ești prins în ea/ te poartă nemișcându-te/ părăsindu-te/...// până când/ cuvintele tale/ dau veste" (**În rost**).

"E-atâta răutate în aer" încât "aripile (porumbelilor) nu mai au pe ce să se sprijine", constată cu tristețe autorul, acum, când "toate inimile sună a pustiu" (**Semnele timpului**) și când avem nevoie "de a ne pune/ orizonturi în speranțe" (**Înainte de Lui**). În dorința de a se redescoperi, el i se adresează Creatorului într-un poem confesiv, în speranța eliberării cugetului și regăsirii drumului spre credință, printre semenii "însetați de cunoaștere/ sau mai degrabă de recunoaștere": "Neîndoelnic/ m-ai trimis aici/ pentru a mă îmbogăți de lumină/ Doamne/ sunt lacrima Ta de fericire/ ce a prins viață/ vede/ simte/ vrea să găsească drumul de întoarcere către/ marea din care s-a rătăcit" (**De regăsire**).

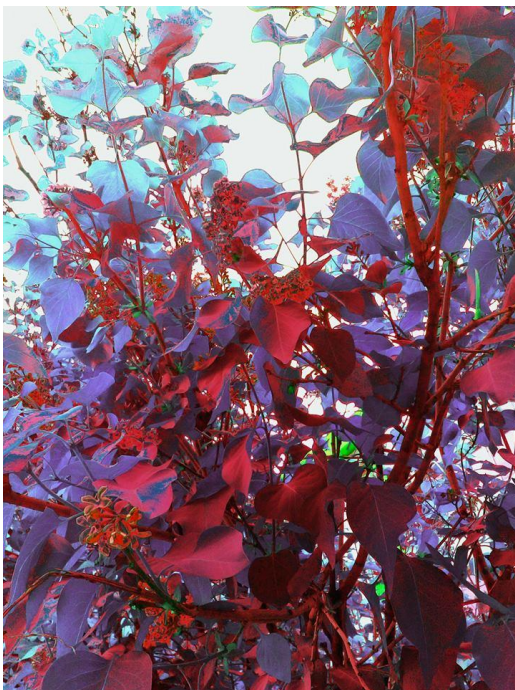
În altă ordine de idei, nu putea să lipsească din „peisaj” dezamăgirea poetului-pictor (sau a pictorului-poet) în ce privește degradarea culturală la care s-a ajuns și dezinteresul crescând al tinerelor generații față de cuvântul scris, în favoarea unor "distracții" așa-zis "moderne", care înstrăinează omul de sine însuși, afectându-i, printre altele, personalitatea: "Pe-un colț de raft stă singură o carte/ stingheră dată deoparte/ copertele în pulbere sunt îmbrăcate/ colb răpus în lupta clipelor..." (**Spre cititorul neajuns**). El pare să aibă o "rețetă" magică pentru mânătorii de cuvinte ce doresc să revigoreze, prin scrierile lor, atracția oamenilor pentru lectură: "Să nu scrii cuvint-

(continuare în pag. 29)

tele dimineața/.../ s-ar întina foaia de rouă/ cuvintele ascunse/ în vise/ s-ar sparge/ ar plânge/ hârtia ar deveni noapte/...// să nu scrii dimineața/ nimic/ să amesteci ușor în cafeaua amăruie/ gândurile pentru a le pune din nou pe orbită” (**Foaie de rouă**).

Situate la granița dintre neomodernism și romantism, după cum afirmă prefațatorul cărții, despre care aminteam la început, poemele lui Viorel Surdoiu impun atenției un lirism inedit, neconvențional. Poetul, care afirmă cu modestie despre sine că este “un simplu pelerin, născut și trăitor în orașul Tăcerii, Sărutului și Infinitului” (Târgu Jiu), denotă o profundă cunoaștere a naturii umane, manifestând înțelegere pentru preocupările spirituale ale celorlalți și sugerând că o cale de mijloc este întotdeauna de preferat: “Dacă tu crezi/ eu mă îndoiesc/.../ tot ce rămâne de făcut este să ne bucurăm/ fiecare de credințele noastre/ dar împreună” (**Așa cum sunt**).

Susținând că “Noi nu mergem înainte sau înapoi”, ci “mergem mereu în căutarea noastră”, că “dru-mul este esența/ nu neapărat ajungerea la țintă” și că rostul nostru este să ne vedem să ne/ auzim să ne știm gustul și să ne aflăm starea/ în raport cu ceva” (**Altminteri**), Viorel Surdoiu și-a încheiat pledoaria poetică din acest volum. El ne-a dovedit cu prisosință că știe să mănuiască “Toate culorile/ văzute și nevăzute/ adunate în oul care se sparge de țipetele/ cuvântului ce vrea să se nască” (**La marginea pădurii**). În lupta sa continuă “cu demonul realității/ indiferența” (**Demonul realității**), și-a descoperit în sfârșit menirea: “N-aș fi venit/ de n-ar fi trebuit să fiu/ o melodie în apus târziu/ dar m-am întors/ ca să mă duc din nou/ ca sunet viu fără ecou/ cuvânt definitiv și nou” (**De umblat**). Mai rămâne doar să sperăm că își va respecta promisiunea: “Eu din viață/ de din moarte/ îmi fac drum spre altă carte” (**Drum**)!...

when green turns red and blue... by carmen racovitz

moment dat am fost prins... dar nu m-au adus înapoi... mi s-a zis că am avut noroc și că am „trecut granița”... oamenii aceia vorbeau aceeași limbă cu a mea... mi-au vorbit mult, calm, spunându-mi că sunt „în siguranță”... m-au internat într-un spital și, după ce m-au hrănit cum trebuie, mi-au făcut toate analizele... apoi pentru un an am fost dus în altă „țară” – la „Aliați”... sunt mulți ca mine – mi s-a zis – așa că unii primim tratament în altă parte, pentru o vreme...

Omul părea să fi terminat ce avea de spus.

- Mă bucur că sunt singur pe lume... nimeni nu va avea de suferit pentru evadarea mea...

Parcul parcă se mai animase, pe măsură ce se apropia ceasul amiezii. În spațiul riveran amenajat pentru joacă, prichindeii își făceau de cap cu balansoarele și scrâncioabele de toate genurile, scoțând chiote de *cow-boy* ce se întorc seara la fermă.

- Și chiar credeți că pot să iau două castane de acolo?...

Domnul de pe bancă își împături fără grabă ziarul, apoi scoase o pungă din borsetă.

- Hai cu mine... se ridică atingându-l ușor pe celălalt pe umăr.

Ajunși pe alee, culese două castane și i le dădu celuiilalt:

... – acestea sunt de la mine în amintirea lui Ciuan Zen Dong căruia în parte îi datorezi salvarea. Uite, primele am să le iau eu de jos și am să le pun în pungă...

- Este o toamnă minunată, nu-i așa? Va urma probabil o iarnă sănătoasă, dar cu rod bogat la anul – mai zise polițistul care se pregătea acum să iasă de pe alee.

În încercarea disperată de a se lăsa de fumat, își îndesase în gură două batoane de *chwim-gum* odată și acum se chinuia să le dovedească.

- Să știți că week-end-ul viitor mă fac forte și îmi iau liber. Poate să se supere cât s-o supăra Sam – tot îmi iau liber și mă duc la fermă!...

Singh Den Min nu mai asculta. Ca un om ieșit de sub o enormă presiune, culegea relaxat una câte una micile figurine ca de piatră vopsită în maro pe care le introducea în punga pe care în curând avea să o isprăvească de umplut.

dummy cities series.. by Carmen racovitz

Angi Melania CRISTEA

Consumism

Noaptea aceasta ca un arc concav, inima mea se
preface că îți trimite reject
tu însă ești natural ca un suc de lămâie și astringent.
Nu suportți întunericul difuz, starea acea de no limit, taci
și reapezi ordinea universului
ca pe niște piese de puzzle
încet, tot mai încet, contrariat de porta-vocea orașului
prin care circulă
intemperii.

Poate că ploaia va ridica aburii până la dunga infinită
de unde doar îngerii improvizați mai pot venii.
Mâinile mele modelează cuvinte-larve, prea tinere
pentru veacul-cetaceu,
și îți spun
pe terasa complice roust-uri de amuzat iubiți plictisiți.

Dragule, în orașe copii fumează,
adulții se prostituează politic
și câinii au coșmaruri cu China.
Tu fumezi blajin imaginându-ți Apocalipsa Charlie Hebdo
iar singura salvare este un job de tuns iarba,
marijuana unei societăți consumiste.

Te invit la kizomba unde în sala cu oglinzi
corpurile noastre par eterice
și îți zic că nimic nu are un aer firesc,
chiar nimeni nu câștigă tot,
nu pierde tot..
doar dansează #refresh .

Percuție

Privesc lumea plină de ingratitude, în
șerpilor inelați care colindă apele.
S-a revărsat furia terrei;
cu ultimele puteri trece prin munți și prin văi..
la cu ea singurătatea udă să o exorcizeze în păduri pe
unde calcă pași de Sânziene și morții adorm nelumiți.

Nu poți izola sufletul! Pe serpentine
vijelii au făcut să dispară hotarele dintre semeni.
Ne unește capricios viețuirea, ceasul de copt secunde
zurlii.

Alergam prin râpe și poieni... tălpile susurau a neștiință,
când ai început să pui întrebări părului meu răsfirat și nu
ai mai percutat
la sintagma timp mort.

Vocile ascultă plămâni terrei și cântă la orgă
despre iubirea pioasă.
Roboți megatronici iau locul oamenilor simpli.
S-au îndumnezeit fiarele...timpii...câmpii..
Mai pot să admir panorama universului volatili?

Timpul H

Trec secunde infime, ore de cuarț..
Nu îmi este sete de nori, doar de ape despicate
de fulgere , de Sânziene
ce miros a miriști ...a gânduri, a nonculori...

Alerg haotic ca murgii ce își lovesc potcoavele
de timp.

Aș descânta aburul propriei mele incertitudini,
dacă m-aș putea opri.

De unde vii și unde te duci,
singurătatea mea plană?

Mai poți încă să muști cu dinții albaștri,
să te înfigi în pulpa mea dreaptă, neprețuito,
când dintre iarba de mare, mă ridic
și, sfios dar teluric, te strig?

Parcă aici toate au un rost și ceasul se învârt
drenat de lichidul vieții.

Nu-mi recunosc vii, nu-mi recunosc morții,
nu cad din mine însămi într-o stea azalee,
doar tac și așez vise pliate atent ca la iarmaroc
până șina se întinde tulbure...

Slogan (anti)feminist

Vorbește rar. Știe că este atipic să-i spui diminutive
în public.

Este un veac de singurătate de când conduc
oamenii. Nu este ok să alegi și să fii ales.

Acum a apărut ea, supraomul, care are discurs,
sex-appeal și nu stăpânește frâna de mână.
Femeia trece pe roșu, ca la o sesiune de shopping,
și tu știi că se va opri să-ți impute
egocentrismul.

Urcă pe pasarelă și citește cu aplomb
numele învingătorilor.

Stai lângă linia de finish și remarci numărul mic de
bărbați.

Sunt ani când se nasc numai băieți, e secetă de
fete...

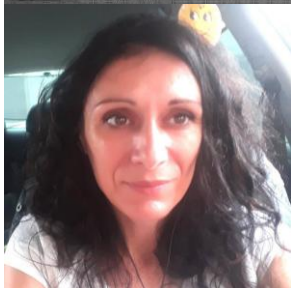
Ani bisecți!

"Femeile sunt stupide atunci când fac politică!"

Știi că atunci când iese din casă
este așteptată de o armată de generali insomniaci?
Politica femeii este exorcizarea masculinității.
Abia atunci va putea vorbi la toate stațiile,
în cămășile tale, despre eradicarea corupției.

Sărăcia nu are sex, singurul paleativ
este un pahar de Aperol.

Aida ZAHARIA

IONEL NECULA – URICARUL DE LA PORȚILE LITERATURII ROMÂNE

În timp ce era plăsmuit cel de-al doisprezecelea volum din seria **Uricar la Poarta Moldovei de Jos**, mă întrebam, retoric desigur, ce s-ar fi făcut Tecuciul, Galațiul, Vrancea, Vasluiul, Bacăul sau Iașul, Moldova „de Jos” sau „de Sus”, fără Ionel Necula. Cum ar fi arătat literatura română contemporană fără aplecările lui Ionel Necula asupra filosofiei românești din toate timpurile ei, cine i-ar fi creionat pe Cioran sau Petrovici, sau pe Natalia Negru, în alte nuanțe decât cele mult prea academice cu care eram deja obișnuiți, dacă Ionel Necula nu i-ar fi așezat într-o altă aură – luminoasă și accesibilă tuturor – în sute de file de carte? Probabil că s-ar fi găsit cineva, dar eu mă număr printre puținii români fericiți de a-l fi avut concitadin, și prieten, și înaintemergător pe Ionel Necula, în Tecuci - urbea prea mică și prea strămtorată pentru un spirit atât de mare.

Nu îmi propun câtuși de puțin să aduc elogiul gratuit autorului – deși le merită pe deplin numai dacă ținem cont de cele peste 70 de cărți tipărite, sau cele peste 4000 de articole publicate în numeroase reviste literare din țară, din care circa 3000 sunt critici literare - pentru că natura mea adesea rebelă și revoltată m-a construit în așa formă încât adevărul, cu toate duritățile și asperitățile lui, să-mi fie mult mai aproape de suflet decât orice formă plastică de prezentare a faptelor, oamenilor, acțiunilor timpului în care am șansa sau neșansa de a trăi.

Însă, îmi este peste putință să nu mă aplec și să nu apreciez munca și pasiunea, rar întâlnite, cu care Necula se adâncește asupra a zeci de volume, analizându-le literar, structural și evidențiind esența cărții de pe masa de lucru astfel încât să stârneasce cel puțin o minimă curiozitate a cititorului de a o parcurge. Nu știu cât este voință sau conștientă, dar analizele, cronicile sau criticile lui Ionel Necula reprezintă – dacă ar fi să ne raportăm la noua linie a economiei de piață - o formulă specială de marketing, de publicitate, ambele cu efect asupra cititorului dar și asupra autorului. N-am să insist asupra acestui subiect acum, pentru că mi-am propus o astfel de abordare într-un alt material dedicat.

Revin însă la volumul de față, **Uricar la Poarta Moldovei de Jos**, volumul 12. Cu oarecare teamă scriu acest „12” amintindu-mi că Ionel Necula mi-a spus de curând că este ultimul din această serie; personal, nu mi-aș dori asta fiindcă, întreb, cine poate scrie despre atâtea cărți și despre atâția autori mai mult și mai bine decât o face el?

Un soi de mândrie de ucenic (în ale scriiturii) mă încearcă, sfișoasă, pentru că am avut onoarea de a participa firav la această ultimă apariție, alături de dragul nostru prieten, istoricul Daniel Bradea. Colaborarea mea

cu autorul pentru acest volum a pornit de la un telefon în care mi-a cerut sprijin în realizarea copertii. Prima întrebare pe care i-am adresat-o a fost ce culoare ar dori să îmbrace Uricarul cu numărul 12. „**Aș dori un verde**” mi-a răspuns. L-am rugat să îmi transmită materialul cărții fiindcă, i-am explicat, nu pot realiza o copertă dacă nu îi cunosc integral conținutul. Am citit filă cu filă, pentru ca apoi să pot crea acea culoare de verde, dedicată, care să reflecte interiorul volumului. Simbolic, culoarea verde sprijină instalarea echilibrului emoțional dintre minte și inimă. Culoarea verde, „**culoarea dintâi a lumii, cea din care iese la iveală frumusețea**” așa cum nota dramaturgul spaniol Pedro Calderon de la Barca, este lesne asociată cu vitalitatea, cu înprospătarea și chiar bogăția; verdele naturii ne furnizează sănătate, ne menține starea de tinerețe interioară. Dar tot verdele reprezintă și culoarea care îmbie spre tact, diplomatie, adică exact acele trăsături umane care trebuie să se regăsească în fiecare autor de carte. Plăsmuitorul de carte, fie că este poezie, proză eseistică, filosofie, panseuri, aforisme, etc, reprezintă în accepțiunea mea drept cel care dă viață (naște carte) pentru eternitate (atunci când „copiii” ieșiți din condeiul său se înalță deasupra mediocrității și ajung să capete recunoașteri peste timp); cărțile de azi se scriu pentru azi, pentru un mâine al fiecăruia dintre noi dar cu precădere pentru viitorul pe care-l vor trăi alte generații.

Cum una dintre figurile istorice care au dominat frecvent scena culturală tecuceană în ultimul an a fost cea a Cocuței Vogoride, fie prin *imaginea* transpusă în volum de scriitorul tecucean Vasile Ghica, fie prin încurcătura aproape dramatică a urcării pe soclul din Parcul Central al orașului Tecuci a bustului Cocuței, care ulterior a fost „îmbrăcat” cu o cutie neagră urmare a faptului că prin erori de neiertat ale administrației locale amplasarea bustului nu a fost făcută cu respectarea legislației în vigoare și fără a deține autorizări de la Ministerul Culturii și de la Direcția Județeană pentru Cultură Galați, ajungându-se în final în a fi coborâtă de pe soclu, acest al doisprezecelea volum începe cu trei materiale care o readuc în prim plan pe Cocuța: *Scrisorile lui Nicolae Vogoride, Din nou despre Cocuța Conachi, De la Cocuța Conachi la omul de televiziune Tudor Vornicu*. Pentru pasionații de istorie, dar cu precădere pentru oricare cititor preocupat de reperele istorice și literare ale vremii, niciunul dintre cele trei titluri nu trebuie ratate, fiecare dintre ele transpunând în imagini noi personajul feminin care a dominat scena istorică și politică românească de la 1859.

Ionel Necula nu insistă să convingă că adevărul este doar cel prezentat de el, ci lasă loc liberului arbitru al fiecăruia să analizeze, să discearnă ori chiar să aprofundeze cercetările asupra Cocuței Vogoride dar condiționează, întărind astfel cele afirmate în repetate rânduri și anume că orice opinie exprimată trebuie temeinic susținută cu documente istorice („*Nu spun că inventarierea tuturor*

(continuare în pag. 32)

relatărilor statornice în conștiința publică înseamnă autotomă și acceptarea lor ca veritabile, ci doar că trebuiesc cunoscute, coroborate cu alte surse și mărturii și, firește, supuse unui examen critic complex.”)

Fascinante sunt relatările în cuprinsul cărora autorul ridică cortina și prezintă pe conăcheștianul Tudor Vornicu - „unul dintre puținii descendenți ai logofătului-poet”.

Consemnări despre originea conăcheștiană a lui Tudor Vornicu găsim și în monografia semnată de Annie Muscă, monografie apărută în anul 2008 (Annie Muscă, **Tudor Vornicu**, Editura Terra Focșani, 2008) și la care criticul Ionel Necula face trimiteri în cel de-al treilea titlu alocat Cocuței Vogoride. Astfel, aflăm că Tudor Vornicu s-a născut la 26 ianuarie 1926 în satul Anghelești (aflat la 10 kilometri de Adjud). Annie Muscă a remarcat că ziua de naștere a lui Tudor Vornicu este tocmai ziua când televiziunea și-a făcut intrarea în lume. Familia sa avea rădăcini italiene, dar și descinderi autohtone prin fata lui Costache Conachi, Cocuța (nefericita soție a caimacanolui Nicolae Vogoride, potrivit Unirii din 1859, singura moștenitoare a nămolului de avere lăsat de logofătului-poet) printr-o fiică a fostei prime doamne a Moldovei, ce provenea din a doua căsătorie a Cocuței cu contele Camillo Ruspoli, prim sinodic al Romei.

Descoperitor și promotor de tinere condeie, autorul o aduce în prim-planul cultural pe Aura Dan, tecuceancă prin naștere, membru al Ligii Scriitorilor din România și al Uniunii Internaționale a Oamenilor de Creație, Chișinău, Moldova (2018). Aducerea în scenă a Aurei Dan se produce în Uricar 12 prin **Interviu cu Aura Dan**, un amplu dialog spumos între cei doi scriitori, cu trimiteri la perioada adolescentină a celei ce azi avea să devină motiv de cronică pentru Ionel Necula. Nu întâmplător se apleacă asupra volumului **Jurnal despre ceilalți** semnat de Aura Dan. Iată ce scrie Ionel Necula: „*Cine, din Tecuci, a auzit de numele său, cine i-a promovat abilitățile scriitoricești și cine i-a citit vreo lucrare? Și totuși, scriitoarea s-a născut în Tecuci, a învățat la Tecuci, și-a petrecut copilăria și adolescența în orașul nostru și-a devenit, după strămutarea sa în București, autoarea mai multor volume de poezii, bine apreciate de critica literară*”. Și întăresc aici ultima parte, anume că Aura Dan s-a evidențiat cu numeroase volume, multe dintre ele premiate, însă semnalul tras de Ionel Necula, „*cine?*” a auzit, a promovat abilitățile și a citit cărțile Aurei Dan, se constituie într-o „generoasă” palmă dată celor care, deși se erijează în conducători culturali în Tecuci, ignoră și refuză recunoașterea acelor nume care se leagă de oraș prin naștere, acele nume care duc urbea în largile zări culturale ale țării și dincolo de granițele ei. Trăim însă timpuri în care urechile multora au devenit doar simple decorațiuni în ceea ce reprezintă construcția anatomică a corpului uman!

Lângă Aura Dan este așezată o altă tecuceancă, scriitoarea Ingrid Beatrice Coman-Prodan. Fișa de medalion dedicată fostei membre a Cenaclului literar „Calistrat Hogaș” - cenaclu întemeiat de însuși autor în urmă cu zeci de ani, readuce în memoria celor care nu sunt ignoranți câteva repere din perioada tulbură a lunii decembrie 1989, reamintind momente din zbuciumul cultural de la acea vreme. Ionel Necula, pe care îl numisem anterior **descoperitor și promotor** de talente tecucene, se

numără printre „vinovații” care *au citit* talentul pentru scris în Ingrid Beatrice Coman-Prodan sau în Dan Văță și, fără știrea celor doi tineri ucenici la acea vreme, le-a trimis poeziile la un Festival literar de la Suceava. Gestul lui Ionel Necula a fost condamnat de colegi de breaslă, fapt recunoscut de autorul Uricarului, („*Am dorit să încurajez tinerii și am primit atunci mai multe reproșuri din partea altor membri ai cenaclului, care aveau o ucenicie îndelungată în cenaclu, și așteptau, firește, să-și afle o formă de afirmare și de recunoaștere*”) însă asta nu l-a împiedicat în decursul anilor să continue susținerea, încurajarea și promovarea tinerilor autori, fără a aștepta vreun fel de mulțumire de la careva dintre aceștia.

Violeta Daniela Mândru (prozatoare), Geanina Bârlădeanu (poetă), Mirela Ianuș Dinga (poetă), Aida Zaharia (poetă, autoare de aforisme și panseuri, jurnalist), Ilarion Boca (poet), Iancu Aizic (jurnalist, autor de memorii), Daniel Bradea (istoric) sunt numele care se regăsesc în **Uricar** volumul 12, și asupra cărora Ionel Necula s-a aplecat studiindu-le cărțile, emițând opinii și oferind îndrumări pentru o mai bună „coacere” a sămânțelor scriitoricești care germinează în fiecare dintre cei enumerați.

Iată numai câteva repere din Uricar la Porțile Moldovei de Jos, volumul 12, despre autorii din arealul tecucean despre care criticul Ionel Necula scrie cu un apetit greu de stăvilit:

✓ despre **Violeta Daniela Mândru** și volumul **Sau-dade** (proză): „M-am convins că autoarea are toate abilitățile unui prozator performant și cred că va avea un viitor sigur în proza românească actuală.”

✓ despre **Geanina Bârlădeanu** și volumul **Lumină din Tabor** (poezie): „(...) are abilitățile trebuincioase actului poetic și-o creditez, nu atât pentru ceea ce a realizat, cât pentru ceea ce cred că poate realiza și-mi face plăcere să-i urmăresc evoluția în continuare.”

✓ despre **Mirela Ianuș Dinga** și volumul **Arpegii în mi bemol** (poezie): „poezia (...) se resoarbe din reverberațiile solitare ale poetei la provocările realului, cel mai adesea fiind vorba de reacțiile în doi, ceea ce le conferă o nuanță afectivă, emoțională, patetică, deși uneori vâltoarea se dilată la nivel de etnie și se decontează din eposul românesc...”

✓ despre **Aida Zaharia** și volumul **Postulatele Aidei** (aforisme, panseuri): „și-a asumat acest destin, de a face de cap limpede la nevolniciile acestei țări, și la toate derapajele din normalitate, își exprimă indignarea prin aceste aforisme colțuroase care nu-i aduc decât necazuri, acuze de tot felul și, bineînțeles, tristeți cât nu poate duce un om.”

✓ despre **Aida Zaharia** și volumul **Confluente** (poezie): „poezia (...) se decontează dintr-un fond de simțire generos, din care-și trage substanța lirismului său cald, ademenitor și plin de candoare, evitând cu bună știință metaforizarea excesivă și diluantă, inserată de multe ori artificial, doar pentru a conferi textului iluzia unei adâncimi metafizice; (...) refuză ipocrizia tentei filosofice și preferă exprimarea directă, clară...”

✓ despre **Ilarion Boca** și volumul **Mumtaz Mahal** (poezie): „Este o poezie de dragoste și mai mult des-

(continuare în pag. 33)

pre o dragoste pietrificată în cea mai frumoasă construcție ce s-a născut din dragoste și s-a drenat într-un palat fabulos și până la urmă în veșnicie.”

✓ despre **lancu Aizic** și volumul **După 50 de ani... jaurul nestins al amintirilor** (memorii): „De mulți ani, (...) face de cap limpede la tâmpla Tecuciului și dă seama de tot ce se întâmplă important în această zăriște spirituală.”

✓ despre **lancu Aizic** și volumul **Table și tablete...** (reportaj): „A făcut muncă de reporter și-a adunat, în lungile decenii de activitate postdecembristă atâtea consemnări și reportaje încât un intelectual interesat de istoria mai nouă a Tecuciului poate ușor reconstitui din tabletele sale, întreaga zbatere spirituală care a animat arealul tecucean în devenirea sa mai recentă.”

✓ despre **Daniel Bradea** și volumul **Tecuciul în anii primului război mondial** (istorie): „(...) ceea ce surprinde la tânăra istoric tecucean este tentativa de a conferi unei lucrări - pe care mulți cititori o consideră bine articulată - statut de provizorat. Autorul nu-și consideră misiunea încheiată odată cu publicarea ei, ci-și continuă cercetările, continuă să scotocească arhivele și să adauge la volumul deja apărut informații și documente noi, necunoscute la momentul editării.”

Lângă autorii tecuceni așază în scrieri dedicate nume precum cele ale Nataliei Negru - personajul feminin al literaturii pentru care Ionel Necula a manifestat pasiune și interes asiduu în decursul anilor, dedicându-i volumele **Natalia Negru, Dispuneri ocazionale**, Ed. Rafet, Rm. Sărat, 2012 și **Natalia Negru, Dispuneri ocazionale, Ediția a 2-a**, Editura Studis, Iași, 2019; Ion T. Sion - fiul de răzeș neobosit scormonitor al arhivelor; Mihai Eminescu - voievodul *neîncoronat al culturii românești*; Costică Stamate - *omul de cremene*, cu note grave în care Ionel Necula relatează dramele anilor aflați sub imperiul torționărilor și al schingiurilor celor care erau potrivnici sistemului securistic, Necula fiind el însuși victima unei arestări a Securității pentru motivul că nu se supunea regimului comunist totalitarist.

Numai niște ignoranți ar putea crede că aceste îmbinări de nume, ale celor contemporani lui Necula cu cei ce lesne se pot numi **înaintemergători culturali ai României** este una pur întâmplătoare. Punerea în oglindă a trecutului cu prezentul este modalitatea subtilă a lui Ionel Necula de a stimula și încuraja creația literară sub toate formele ei (proză, poezie, eseistică, aforism, reportaj, istorie, etc) îndemnând la analiză, ghidând -imperceptibil-pe cei contemporani lui în a citi și cerceta autorii clasici pentru o permanentă perfecționare a scrierilor viitoare. Statornicia în filonul scriitoricesc poate fi cucerită numai prin continuă perfecționare, ceea (nu) poate duce (decât) la opere menite să reziste timpurilor și deopotrivă să se constituie în repere morale, educative, literare pentru cei ce ne vor urma în cursul veacurilor ce vor completa trecerile noastre terestre.

Trimiterile la istorie, în titluri precum *Eroii Tecuciului*, *Monografia Tecuciului în presa locală interbelică*, *Conferințele tecucene de altădată*, *Școala de aviație de la Tecuci* dar și altele pe care le las cititorilor să le descopere, vin să completeze cele ce afirmam mai sus și pe care le pot sintetiza simplu: nu poate exista un prezent sau un viitor fără reperele din trecut.

Despre Ionel Necula s-au scris zeci de pagini de către criticii din România. O parte dintre aceste cronici le

regăsim în volumul îngrijit de autor, **De la critici adunate**, apărut la Editura StudIS, Iași, 2018.

Din acest motiv, mă simt în mare măsură culpabilă pentru îndrăzneala de a-mi da cu părerea despre acest reper al literaturii române, însă este o îndrăzneală pe care mi-o asum urmarea a norocului pe care l-am avut de a-i parcurge scrierile, de a-l cunoaște și de a-l așeza în puținul meu buchet de prieteni. M-aș fi simțit însă și mai vinovată dacă aș fi lăsat timpul să curgă fără să îl asigur pe Ionel Necula de întreaga mea prețuire pentru bogăția literară pe care ne-a pregătit-o de-a lungul întregii sale cariere, bogăție care, iată, încă de pe acum, se constituie în repere de netăgăduit pentru fiecare suflet însetat de cunoaștere și de aprofundare a spațiului cultural și literar românesc.

Dorindu-i viață lungă în deplină sănătate trupească - căci cele morale și sufletești nu pot fi puse la vreo minimă îndoială - rămân cititorul fidel al lui Ionel Necula și sper în apariția unui Uricar cu numărul 13.

(din volumul **Recenzii**, apărut la Editura Studis din Iași, în 2019, p.40-52)

asemic page...by carmen racovitz

Ioan GÂF-DEAC

Teritoriul meu

Împotriva se pune abstragerea
când dimineața apune curajul curând răzvrătit.
Continuul timp în țândări de spațiu se unduiește,
când numai un nimb într-un alături nesațiu descrește.
Scriu pentru un teritoriu,

vorbesc pentru o nudă câmpie,
privesc pentru o apă, deschid un gând
în materia stearpă.

O mare liniște într-o delăsare fericită tresare,
roca în regnuri nu ne mai miră.
Atrăgător repaos desfide orice ochi de cerb,
distrugătoare îmbiere închide orice strop
și merg pe-un nou amestec de glob pământesc
cu aer aflat în odihnă cerească.
Un cronoscop trezește fire asuprite de iarbă bună,
desface proprii nebune lucrări în noi îndemnuri.
Puterea-i albă, cerul devine braț de armă amară.
Se-ascund depărtări în lipsă de poveste
din scrierea mea,
se-upleacă plecări în strania stea a teritoriului meu.
Nu-mi spuneți egal să fiu,
nu recitiți predominantele orizonturi,
nu-s eu în calde scânteii de ochi străin.
Mă pierd fericit în cuvinte,
în fierberii reci, în vederi mișcate.
E-o predare stăpână,
e-un propriu loc pe teritoriu tihnit.
Nici nu există poezie, ci numai rezultatul acesteia.

Carteziana non-ființare

Merge mai departe Soarele de cât i se cere.
Nici nu există plecare decât drum văzut
și rezultat al mersului fiecărui bob de rouă
în sinea frunzei de aramă dulce.
Par visele amorțite pe loc,
încredințările în credințe țintuite.
O roată toată-n cuvinte se-ntinde-n cerc
și-ncerc să-nclin declin străin în tristețile ce vin.
Un mers anume resurvenit pe stele
se reperindă pe teritoriul meu neînțeles;
în limpedele semn compus trăiesc
cu cea mai clară puțință
înverșunarea adevărului când lin,
lin mă pierd în lăsarea de mine, de sine.
E-o mare-mpăcare cu finele nesfârșit,
cu infinitul precis conturat.
Nu se separă frunza de arbore,
nici trupurile de timpuri,
nu-i nici un continuu fără linie,
fără geometria invizibilă.

Cohorte de concepții în călăreți se transformă,

Boem@ (130) 12/2019

statuile-s condamnatele supreme ale veșniciei,
soclurile gem sub ușurătatea ipotezelor.
Umplute forme dispar, pe rând, într-un etern fluid,
carteziana non-ființare se trezește
în liniștea odihnei universale.

Cine revine în ultrahaosul trist
primește fericirea pură,
desprins de construcția vacuumată a lumii.
Cer clipe să se înșire în infinitul conturat
în marele finit;
întreaga cumpănă stihie devine
pentru toți ceilalți, în egală uitare.
Sunt detașate bătăile inimii
de cadențele încremenite ale timpului de marmură.
În slavă se înalță întotdeauna puterea de a fi fericit
când pierderea de sine
este lăsare știută în marea bucurie de a fi.

Centrul mâhnit al Universului

Conștiința cerului senin este plină
de schimbarea fericirii fierbinți
în rătăcitoare semne de stele.
Nu-i slava văzută, zori despuiate nu se arată,
obosite intermediari trăiesc
în visele florilor de câmp,
într-un august deschis calendarului
și punctelor cardinale.
Trecea pe drum recunoașterea,
irepetabilitatea primăverii era de mult uitată
în provocări de trup lemnos, în păduri ireale.
Tristețea cea mai bună nu are nevoie de mișcare,
- ea însăși devenind luciu, centru mâhnit de Univers.
Desăvârșită vegetație în grații
de ibis este sculptată,
- sevă necurgătoare devenind absența, nemișcare
limitarea.
Nemijlocite reliefuri se-adună-n marile iubiri dintre
oameni,
dintre arbori, dintre spații și materii necunoscute.
Inpozabile forme de frunze sunt înghițite
de furtunile permanente ale gândului.
Fatala eliberare pe contururile cerului alb
domnește răsând peste viețuitoare.
Fel de fel de cercuri se izolează în lanțuri moi
de cuvinte,
destule egalități nu se recunosc
în timp ce particulele de gândire se topesc în
gândirea cea mare.
Ascunsurile iluzorii ni se arată,
depline voluptăți în necredință se desfată.
O cauză a firii în propria-i natură
deplânge haosul din propria-mi suprafață.
Fii limpede și simplu când surpi orizontul,
pseudonim dă armoniei când ești fericit.
Sfășie non-ființa în franjuri, așa încât cerul fără de
corp să le vadă într-un joc nebunesc al obișnuitei
odihne.
Etern să fii în realitatea de o secundă când punctul
acela invizibil al mâhnirii Universului
doarme într-o liniște fericită.
Un lanț de cuvinte cuprinde orizontul.

Victor MAROLA

Interviu cu scriitoarea Mihaela CRISTESCU (Australia)

Victor Marola: *Sărut mâna, doamna Mihaela Cristescu. Implicăm iubitorii de literatură într-un duplex Galați-Sydney prin intermediul acestui interviu.*

Mihaela Cristescu: Bună ziua, cu mulțumiri pentru acest interviu. O idee minunată, sperăm ca această legătură să împlinească visul oricărui autor, acela de a fi cunoscut dincolo de granițele țării în care s-a născut și de a cunoaște alte literaturi, noi scriitori, diferite perspective.

V. M.: *Mă bucur să facem cunoscut cititorilor un alt scriitor (poetă, prozatoare) cu studii de inginerie și lingvistică. Când ați îmbrățișat arta compoziției literare?*

M. C.: Mi-ați pus o întrebare la care mă gândesc deseori, fiindcă de fiecare dată nu sunt mulțumită de răspunsul pe care mi-l ofer singură. Teoretic, am început să scriu în momentul în care am înțeles că organizarea poetică a gândului creează muzicalitate și ritm în plan real. Practic, prima poezie datează din clasele primare, iar primul volum a fost tipărit mult mai târziu, după ce am împlinit 30 de ani. Dar poezia a existat dintotdeauna, amestecată în destinul meu. Poezia este o funcție continuă, fără sincope.

V. M.: *De la Dunăre la Sidney sunt cam 30 de ore de zbor cu avionul și cca. 30.000 km. Poezia și artele frumoase scurtează distanțele, apropie sufletele prin fiorul textului liric. Scriitorii nu au frontiere. Dezvoltați ideea, vă rog!*

M. C.: Poezia nu are frontiere, prin poezie eu înțelegând arta, în general. Poate mai mult ca oricând, trăim acum într-o epocă în care internetul ne oferă posibilități nelimitate de comunicare. Scriitorii, cu predilecție, își expun lucrările în format electronic, astfel încât putem citi cu rapiditate deplasării electronilor texte din Emisfera Nordică și Emisfera Sudică. Nu mai există geografie, călătoria cu avionul între Sydney și București s-a micșorat cu zece ore în zece ani...

Am simțit și noi această apropiere între continente, dorința scriitorilor de a se întâlni cu cealaltă emisferă: de la simple întrebări legate de lecturi întâmplătoare, până la conversații 'on-line', evenimente organizate în colaborare, antologii româno-australiene în care nu găsim traduceri.

V. M.: *Poezia este un act de creație în reveria scriitorilor târzii. Ce vă inspiră?*

M. C.: Pentru mine, poezia este viața pe care o trăiesc, de la răsăritul soarelui până la următorul răsărit de soare. Lingvistic vorbind, cei zece ani petrecuți în Sydney au însemnat literatură în code-mixing sau, altfel spus, timpul atât de prețios pe care l-am cheltuit găsind ritmul comun pentru limbile română și engleză - ritmul însemnând 'inconștientul colectiv' al versului apărut pe hârtie. Trebuie să mă împac cu mine însămi, să găsesc o explicație cu care să conviețuiesc în pace.

V. M.: *Ce criterii și aspecte contribuie la metamorfozele poeziei?*

M. C.: Fără discuție, autenticitatea. Singurul criteriu

Scriitoarea Mihaela Cristescu

valabil în orice moment sau context. Lăsăm criticilor de literatură plăcerea de a descifra detaliile tehnice, istoria fiind o unealtă a timpului, la rândul său, inexistent.

V. M.: *Jurnalul unui tânăr scriitor poate fi considerat o exprimare a eului în proză poetică sau o simplă confesiune de factură psihologică?*

M. C.: Ca generalitate, nu pot răspunde, depinde de personalitatea autorului. Într-adevăr, eu am ținut un jurnal în tinerețe, dar am renunțat repede, credința mea ducându-se spre lucrări ce pot fi detașate de mine, ca persoană fizică. Dacă ar fi să mai păstrez un jurnal, probabil aș scrie despre evenimente importante care mă înconjoară și vor avea consecințe în viitor.

V. M.: *Ce titluri ați publicat ca unic autor sau ca editor?*

M. C.: Între volumele publicate amintesc: *Noduri* (Constanța, 2005), *Douăsprezece hierofanii, între Australia și România* (Brăila, 2012), *Viața ca ritm* (Brăila, 2013), *Generative fortresses* (2014), *The it Solander* (2015), *Archetypes in code-mixing Poetry* (eLiteratura, București, 2019). În calitate de coordonator și editor al unor antologii româno-australiene publicate la Brăila, menționez următoarele volume: *Pounding the pavement* (2016), *On the Wallaby Track* (2017), *Perspectives between dusk & dawn* (2018), *Arguments avant la lettre* (2019). *9000 milles away* (în curs de apariție).

V. M.: *Prezentați-ne, vă rugăm, câțiva scriitori australieni bine receptați atât în țara de origine, cât și în alte țări.*

M. C.: Voi începe prin a mulțumi doamnei Sue Crawford pentru ajutorul constant pe care mi l-a acordat în înțelegerea literaturii australiene. Scriitorii cei mai întâlniți în mai toate cursurile de literatură sunt: Miles Franklin (1879-1954) și Patrick White (1912-1990), câștigătorul Premiului Nobel pentru literatură în anul 1973 'for an epic and psychological narrative art which has introduced a new country into literature'. În prezent, editurile din Australia caută să obțină drepturi de difuzare a literaturii locale în Statele Unite ale Americii și Europa. Rapoartele nu arată exact care este procentajul traducerilor, dar se cunoaște faptul că, din punct de vedere legal, aceste

(continuare în pag. 36)

drepturi sunt acordate. Autorii, ale căror lucrări sunt în mod constant citite dincolo de granițele Australiei, sunt: Bryce Courtenay (*The Power of One*), Colleen McCullough (*The Thorn Birds*) și Kate Forsythe (prolific autor contemporan). Doamna Forsythe menționa cât de încântată este de traducerile lucrărilor sale în limba rusă, datorate temelor abordate: legende, mituri, povești. Dintre scriitorii care își vând volumele în afara Australiei, îi menționăm pe: Tim Winton, Peter Carey, Richard Flanagan, Thomas Keneally și Hannah Kent (*Burial Rites*).

V. M.: Scriitorii români sunt incluși doar în antologii bilingve ori se regăsesc în librăriile din Australia?

M. C.: Voi aminti aici de Antigone Kefala (născută la Brăila, 1935), cu 12 volume publicate și vândute în Australia și pe Anamaria Beligan. Desigur, scriitorii de origine română publică în diferite reviste de specialitate și câștigă deseori premii la concursurile de literatură.

V. M.: Poezia trebuie să aibă tensiune, ritm și putere de sugestie. Ce alte elemente oferă valoare literară unei creații?

M. C.: Creația este o cronică. Ea reprezintă timpul prin toate cele trei valențe, de trecut, prezent și viitor. Atunci când privim un tablou celebru înțelegem că timpul nu există. La fel se întâmplă și cu poezia. Pagina de carte, în esența

ei valorică, înseamnă a-temporalitate.

V. M.: Cum l-ați prezenta tinerilor pe T. S. Eliot în câteva paragrafe?

M. C.: Cu dăruire! În primul rând, aș dori ca tinerii să citească textele lui T.S. Eliot. Ceea ce arată, în fapt, cunoașterea unor lucrări de mare cuprindere științifică. Pentru contextul nostru, vom spune că opera scriitorului american se încadrează perfect în conceptul de *avant la lettre* și, de aceea, am inserat câteva versuri din celebrul *The Waste Land* în volumul IV al Antologiei Româno-Australiene de Poezie și Proză Scurtă intitulat: *41 Arguments Avant la Lettre*: primăvara anunță venirea verii dar și apropierea toamnei, în regres. T.S. Eliot este contemporan cu noi toți, este începutul revoluției în poezie.

V. M.: Vă mulțumim pentru duplexul literar și amabilitate.

M. C.: Și eu vă mulțumesc! Să ne reîntâlnim cu bine pe frecvența poeziei.

12 noiembrie 2019, Sydney

un fel de apus...by carmen racovitza

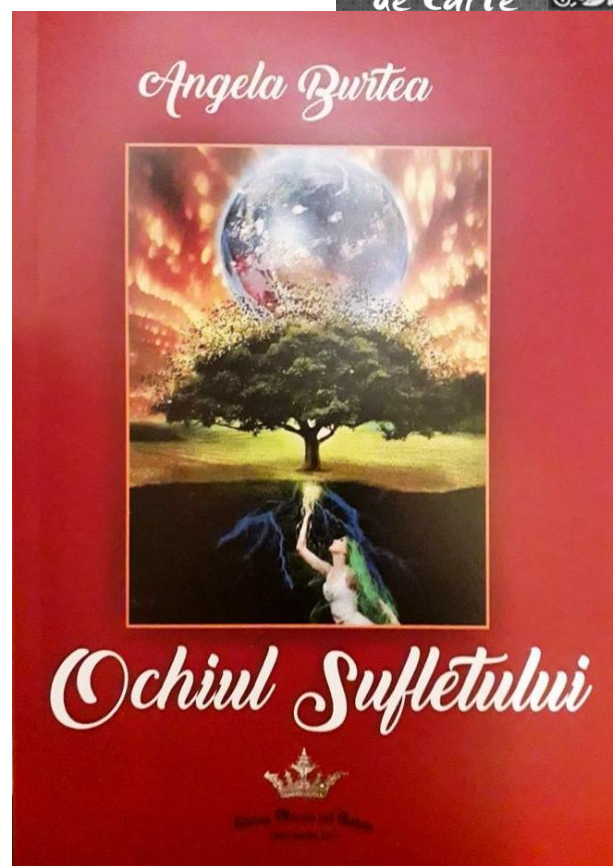
Lucia PĂTRAȘCU

OCHIUL SUFLETULUI de Angela BURTEA

Volumul de proză scurtă „*Ochiul sufletului*”, semnat de **Angela Burtea**, este tipărit la editura *Mircea cel Bătrân, Băile Olănești*, 2017. Cuprinde treizeci și două de titluri, cu o Prefață a scriitorului Constantin Gherghinoiu, intitulată „*Morală și literatură despre rănille timpului*” și un *Cuvânt înainte* semnat de autoare, ca o mărturisire prin care își confirmă și, în același timp, explică cititorilor adevăratul motiv pentru care nu se poate sustrage acestei fermecătoare „capcană” a cuvântului scris. Dacă recunoaștem că „*mintea este ochiul sufletului*”, așa cum susțin, mai ales, percepțiile religioase (însuși Sfântul Grigorie Palama spune că: „*Mintea umană (ochiul sufletului) este puterea sufletească cu ajutorul căreia omul cunoaște și înțelege lucrurile.*”, iată că avem explicația conceperii acestui nou volum semnat de o poetă sensibilă, o prozatoare de mare rafinament, aplecată pe claviatura amintirilor și cu o prezență de remarcă în publicistica multor ziare și reviste, în persoana Angelei Burtea. Profesia a legat-o cu funii aurite de litera scrisă, de slova citită și nimic altceva nu ar putea fi mai bine făcut în propria viață: „**Scriu fiindcă așa mi-au șoptit ursitoarele, căci frunza arămie a toamnei m-a-nfășurat în scutecul miraculos din prima secundă a vieții...**” (*Cuvânt înainte*, pag.9), mărturisește candid autoarea, ca într-o clipă de sinceritate asumată.

Cea mai impresionantă povestire, „*Amintiri nepieritoare*” (pag.115), face rezumatul acestui volum, împodobindu-l cu trecut, prezent și viitor. Dacă de obicei viitorul pare cel mai promițător, plin de speranțe, năzuințe, iar trecutul a fost așa sau altminteri, atunci când prezentul te îndreptățește să spui „*eu n-am țară*” și chiar te simți „*fără țară*”, lucrurile se schimbă total. Este vorba de sătucul bunicilor, pe care unii îl mai păstrează numai în amintire, de casa zburdălniciilor în care astăzi răsună alte râsete, ori, mai rău, nu mai este nimic, decât o sfâșietoare nepăsare a timpului. Și iată cum astăzi pentru autoare: „**Se tot adună anii de când dau roată porții și privesc spre ceea ce a mai rămas.**” (*Amintiri nepieritoare*, pag. 115). Este cel mai mic, cel mai obișnuit exemplu de deșărădăcinare cu urmări majore. Nu te mai poți întoarce din nostalgia copilăriei, ce a rămas pecete sfântă în *ochiul sufletului*: „**Sunt în raiul copilăriei mele și nu vreau să respect nicio regulă din exterior. Copilăria mea are doar regulile ei, auzi! Astăzi îmi ascult doar inima. Aș vrea să-i dau tot ceea ce i-a lipsit cel mai mult în ultimul timp.**” (*Nostalgie*, pag.69). Este singura ce ar vindeca rănille. Cum s-or simți cei care, plecați pe alte meleaguri, parcă nu mai au țară?

Autoarea, îndurerată de această rupere și purtând înțelegerea pe care i-o dă „*ochiul sufletului*”, se grăbește să adune giuvaerurile amintirilor în caseta de comori a scrisului pentru a tezauriza în neuitarea timpului tot ceea ce se mai poate salva. Cele treizeci și două de titluri, așezate străjeri

în paginile acestui volum scris cu o mare tandrețe, aduc povești de iubire, trăite, auzite, ori imaginate doar, supuse toate unei sfinte treimi de viață a autoarei: „**Credință, speranță, iubire! Trei lucruri pe care îmi place să le iau în seamă și-mi dau silința să nu mă îndepărtez prea mult de ele. Și din toate trei dau gir iubirii.**” (*Mă cheamă codrul*, pag. 82).

Percepția scriitoarei, învăluită în tandrețea sentimentelor sale, stabilește legături tainice cu tot ceea ce întâlnește. Natura, cu care se simte soră bună, pe care nu vrea să-o împovăreze cu tristețile sale: „**Cum era să-i vorbesc eu frunzei despre iubiri eșuate, despre dorul care mă împresura din toate părțile...**” (idem, pag.85), anotimpurile ce, prin exemplul lor, îi garantează reînvierea trăirilor: „**E toamnă, e vremea mea, și simt că-mi seamănă tot mai mult (sau viceversa), e vremea când se auresc pădurile, când iubirea coboară ușor peste frunza codrilor, amestecându-se cu pământul proaspăt, loc în care se coace sărutul, urmând ca-n primăvară să tresalte prin firele nevăzute ale firii din noi și să ne împresoare cu brațele lungi și puternice ale renașterii.**” (*Dacă e septembrie, e toamnă!*, pag. 15), întâmplări vechi sau noi, ce i-au intersectat cărările cu voaluri cenușii sau cu bucuria florilor: „**Ideea este să privim spre bucuriile și împlinirile de care am avut parte și nu peste neplăceri.**” (*Omul și masca*, pag.88). Și, desigur, fenomenul social care scoate la lumină putregaiurile și strâmbele rânduieli.

Dar, mai ales, iubirea! Iubirea, cea mai veche temă prezentă în literatura și mitologia universală și poveștile de dragoste ce au învolburat

(continuare în pag. 38)

imaginația oamenilor de la începuturi până în zilele noastre. Prozatoarea recunoaște: „**Dintre toate bucuriile mele cea mai dragă îmi este iubirea. Nu e traumă mai mare pentru mine decât atunci când iubirea ajunge pe fundul sacului. Existența ei mă înalță, îmi dă curaj și forță. Mă simt plină și sigură pe acțiunile mele: zâmbesc, dăruiesc, gândesc, zidesc, ajut, cânt, dansez, călătoresc, lupt**” (Revolta, pag.77). Iubirea născută dintr-o întâmplare neașteptată, ce poate avea trăiri dincolo de moarte: „**Într-o taină desăvârșită, Nick rămânea prins între cele două lumi, ascultând la nesfârșit cântecul inimilor lor: a lui și a celeilalte femei. Murise o iubire și se născuse alta! /.../ Nineta nu murise. Nineta era cu mine, doar căutările mele au rămas rătăcite pe aleea parcului mare, unde o întâlнисem prima și ultima dată.**” (Femeia dimineților senine, pag 33). Sau poate iubirea dezlănțuită până la un viol ca în întâmplarea Paulinei, care recunoaște: „**Doamnă, eu nu sunt curvă și nici n-am fost, sunt doar o femeie care are ce dăruie.**” (Socoteala, pag.99). Iubirea sacrificată: „**...Apoi mi-ai luat mâna dreaptă și-ai privit-o insistent, de parcă ai fi vrut să-mi citești viitorul. Păcat ești a altcuiva! A mea nu poți fi niciodată.**” (Nostalgie, pag. 72). Iubirea furată obrazului obosit al timpului: „**Ce vremuri! Era toamnă, frunze ruginii, ploaie deasă și mărunță ... Și el, îndrăgostit până la cer și înapoi, îmi spunea de fiecare dată: Ești frumoasă, fiindcă azi, acum și aici ești a mea.**” (Mă cheamă dorul, pag.83). Iubire rătăcită: „**Și-am rămas în captivitatea mângâierii de catifea a nopții din mine, fiindcă odinioară alesesem prost, iar viitorul era deja un prezent de netrecut.**” (Gândul de lumină al nopții din noi, pag. 57). Iubirea necondiționată: „**Și m-ai îmbrățișat cum numai tu știai s-o faci. La pieptul tău lumea din jur se făcea nevăzută ... În taina sfântă a Astrului ceresc ne-am unit mâinile, ridicându-ne din tronul acoperit cu mantia smaraldului, și-am plecat laolaltă. Unde? Fiecare în direcția lui, dar niciodată singuri**” (Mingea de foc, pag.144).

Un volum de proză plină de frumuseți de nespuse, în care autoarea: „**... grăunte de nisip strălucitor în imensa plajă a pământului...**” (Revolta, pag. 77), conștientă de menirea ce a primit-o prin harul scrisului și pe care și-o asumă fără rezerve, spune: „**Las lacrima să curgă, să-mi spele vechi păcat și car cu demnitate un dar legat cu sfoară vie, cu picuri de lumină și zboruri spre înalt!**” (Toamna, pag. 139). Înălțător: „**Mulțumesc, minune a naturii, mulțumesc țărâm bogat al sufletului meu!**” (Nostalgie, pag. 71), astfel rezumă Angela Burtea proza sa ce se brodează într-un imagism metaforic bogat, uneori luxuriant, cu luciri intense de lumină ce vor să străbată ternul cotidian al vieții. Atunci când sufletul virează în lumea amintirilor plasate în mijlocul naturii, cu care are un sistem de comunicare unic, și concretul imediat se estompează într-un amănunt cu străluciri imediate, întruchipate fie de pădurea ce o cheamă în verdele ei tainic, fie de chipul senin al bunicului așteptând-o sub cireșul în floare, ce sincronizează cu duioșia din sufletul său, fie de apa ce primește în oglinda generoasă astrele, ca o dovadă a percursului inițiativ cer - pământ - cer, ea, scriitoarea, procesând propriile sale trăiri, așterne pe coala albă frumuseți ce se cer cunoscute și înțelese...

Petre RĂU

- A doua ocazie în viață ca să mai fii copil se ivește la vârsta senectuții.
- Cele mai frumoase clipe erotice vin din minte.
- Nu fă pe nimeni responsabil de nefericirea ta.
- Întreabă-te des: oare va conta asta?
- Secretul longevității: iartă orice.
- Oare timpul n-are și el nevoie de timp?
- Nu-ți bate capul prea mult cu clipa. Indiferent dacă-i bună sau rea, ea se va schimba.
- Ia-te mai puțin în serios decât o fac ceilalți.
- Când și când angajează-te într-o terapie de credință în minciuni.
- Înscrie tot ce aștepti mai bun în rubrica “va urma”.
- Fiecare coadă își dorește un urs.
- Ceea ce ai refuzat nu mai poate fi recuperat.
- Nu uita că trecutul tău e o frumoasă poveste de care numai tu vei fi vinovat că se va pierde!
- Echilibrează-ți roțile, omule!
- Și azi lumânarea, dacă ar putea, i-ar băga un fitil becului.
- Nu uita să-ți scoți pălăria, chiar și numai în gând, când treci pe lângă o statuie.
- Omului cu două fețe i se întoarce adesea spaatele.
- Există și noroi care să nu murdărească?
- Nu-i așa că abia când ești în întuneric te gândești la lumină?
- Nu-i așa că avem fiecare câte un pai în ochi pe care însă nu-l vedem?
- Pregătește-te să părăsești viața mai frumos decât ai pătruns în ea.
- Numai în liniște se poate ierta.
- Dedicăție: “Celui mai necunoscut dintre pământeni”.
- Știți pe cineva care iubește puterea altuia?
- Sunt fericit exact atât cât pot să-mi aduc fericirea.
- Nu putem spune că suntem veșnic îndrăgostiți de viață.
- Nu am patrie pe măsura bărbăției mele!
- Dacă tot nu se mai poate, măcar dați-mi o șansă să sper!
- Nu știu cine ești, știu însă bine cine ar trebui să fii!
- Adesea, doar ultimele cuvinte contează.
- Prin artă omul bate mereu la poarta paradusului.
- Ca să scoți prostituția în afara legii, trebuie mai întâi să dovedești că e supusă vreunei legi.
- Prostia nu trebuie scoasă în afara legii. Ea există și împotriva voinței umane.
- Dacă în viață ai avut norocul ca niște cuvinte ale tale să ajungă unde trebuie, atunci există toate șansele ca acestea să nu intre cu tine în mormânt, ci să rămână la suprafață, în gura clevetitorilor. Ele se vor numi “cuvinte celebre”.

Bianca Nicoleta CHELARIU

I-artă

10:18. N-o să scriu un roman în care să includ căutarea sinelui și nici n-o să încep cu *captatio benevolentiae*.

Cel mult, un *incipit ex abrupto*, însă și ăsta e un nevinovat la fel ca mine, la fel ca tine, cititorule, sau chiar la fel ca orice criminal în serie ce-și satisface victimele înainte să leucidă prin cuvinte sau printr-o baie de sânge.

Sunt Eu. Probabil mă cunoști. M-ai văzut în trecere prin Copou admirând copacii și lenevind desculță pe o bancă în pragul dimineții, sau poate chiar la trecere ne-am intersectat intrând unu-ntr-altul, din pricina zăpăcelii mele, ori din pricina ochilor tăi holbați și visători.

Mai sus de Universitatea Cuza din Iași este un magazin cât un pătrățel albastru. Îmi amintește de o piesă de lego. De aici îmi iau cafeaua de dimineață la un preț de 1 leu și 50 de bani. Nu trădez niciodată. E magie în Copou. E magie în acel magazin pe nume Raluca; sau poate doar e magie în jurul meu. Una ce vine de undeva de sus și se arată ca un cerc de lumină ce mă înconjoară și nu lasă nici cea mai prăpădită urmă de frunză tomonică să mă atingă.

Romanul acesta este despre tine, tu, cel care-l citești. Așa am hotărât să fie într-o dimineață de 16 septembrie, dată de altfel insignifiantă.

Fie tu copil, student, om ce abia se ține pe picioare, însă continuă viața cu ochii și amintirile rămase în ei, sunt convinsă că ai călătorit cu tramvaiul. Știi și zgomotul specific. Sigur ai văzut și fumători în stație care-și aprind țigara și o stopează la primul mijloc de transport ce apare în stație. Eu, personal, mă bucur de zgomotul tramvaielor.

Nu e că așa avea prea multe în cap ce nu mă lasă să-mi duc veacul până la moarte, fiindcă, recunosc, o blondă am fost toată viața și tot o blondă voi muri.

Tabla aia neagră de tăciune îmi trece și acum prin minte. Capul meu blond nu avea puterea de a înțelege ecuația aia complicată. Tata mi-a plătit ore suplimentare de meditații, în speranța că voi fi cea mai bună matematiciană. N-a fost să fie...

Însă tot același cap poate reține 13 figuri ale oamenilor pe minut și îi poate ghici ca-n palmă în doar 13 secunde; poate să descrie un peisaj mundan sau să-l născocască din neant; poate să iubească un copil atât de tare încât să-i înțeleagă orice gest plin de bucurie sau poate să converseze cu un bătrân în așa fel încât să-i aline orice tristețe sufletească.

Și acum e aceeași situație. Eu - o blondă. Ea - o ecuație care trece pe lângă mine paralelă, fiindcă eu deja sunt un cerc cu o rază arzător de mare și în acest caz, teorema lui Pitagora e de prisos a fi menționată.

Nu știu tu, și vorbesc la persoana a doua singular fiindcă mai mult decât un cititor nu sper să am, însă mie, mie

tramvaiul îmi dă o stare de bine. E vechi și zgomotos. Urcă și coboară străini la minut din el. Vin și pleacă la fel ca în viață atunci când au ajuns la destinație. Când n-ai o destinație țintă, atunci te plimbi ca mine în tramvai pe ici, pe colo, să mai vezi un surâs, să mai vezi un cerșetor, să mai vezi o babă agasantă și să-i înțelegi durerile de spate și din spate. Ai observat cum oprește tramvaiul? Niciodată brusc. La cât e el de zgomotos, asta e paradoxal. Eu îl văd așa, ca pe un portal ce mă duce spre secolul 18 când femeile aveau rochii lungi și talii strânse de corsete, ceaiul se servea la ora 17 ca un ritual sacru de la Casa Albă. Mă proiectez așa plimbându-mă în tramvai și atunci când sunt la capăt de linie, abia atunci realizez că sunt o Madame Bovary mai blondă și mai cool.

Sinele ni-l știm, însă cred că el ne știe mai bine pe noi.

Ați întâlnit oameni întâmplător și v-ați așezat cu ei pe bancă preț de o cafea? Cele mai intense conversații, cele mai strânse legături, cele mai frumoase amintiri. E de încercat.

P.S. N-o să scriu un roman.

Albă și aurită

Auriul m-a fascinat încă de când eram de o șchioapă. Și nu pentru că poate duce înspre ideea de bogăție și lux și alte fleacuri; și nici pentru că e atât de *glamorous* de parcă ai vedea cea mai mare stea de cinema chiar în fața ta. Ci sclipirea aia hipnotizantă când privești culoarea, îmi stârnea un fel de interes egoist și dorința de a o sorbe pe toată era una mare. Simțeam cum iau tot auriul și-l beau dintr-o înghițitură așa cum aș fi făcut cu laptele îndulcit cu miere atunci sau mai târziu cu băutura aia cu grade de se servește cu portocală prin bodegi. Și după vreo 5 minute de privit mă simțeam atât de consumată, dar satisfăcută în același timp, încât aș spune acum că nu se compară cu nicio partidă de sex pe care am avut-o.

...

Am primit o Biblie Albă aurită de la un vânzător de pe o locație unde vindeam ca ultima păcătoasă un produs din industria tutunului. Mi-o doream de un an de zile. Biblia. Știam că e pentru mine fiindcă numele meu înseamnă alb într-o limbă-mi străină și auriul înseamnă „eu” într-o variantă mai săracă, dar mai prețioasă. E a mea.

Iar acum, mi-e datoare să o împart cu alții prin bogăția slovelor ei.

Pagini Galbene

Cu bărbia înfiptă în perna-i dungată și cu poameii boțiti își petrecea ea nopțile, doar în văpaia stelilor miloase ce se strecurau prin fereastra-i spartă.

Uneori, mima leneșă forme pe peretele gălbui de lângă pat cu buricele degetelor și țesea povești cu ele.

Alteori, se mulțumea doar să depene firul propriei sale imaginații cu ochii grei închiși; așa de

(continuare în pag. 40)

grei ca ai unui un paznic de muzeu după ce a ieșit din tura de noapte cu numărul de ordinul sutelor.

Tăcerea era echilibrul fiecărei nopți petrecute în conacul acela. De fapt, Tăcerea era atât de gălăgioasă încât învia orice muribund de prin preajmă cu farmecul ei mai viu ca viața și mai misterios ca moartea. Agonia și extazul uman se împletesc prin cel mai firesc mod posibil: TĂCEREA.

Și, în acest fel, cuvintele devin sterpe fecioare uitate în neant.

Când mila stelelor dispărea și începea a licări răsăritul Soarelui mut, atunci, draga noastră fetiță adormea, cufundată în așternuturile-i greoaie și în gândurile-i curate, iar peretele de la căpătâiul ei se ștergea plin de mirare și aștepta o nouă noapte pentru o nouă poveste.

Scoața inimii tale

Am un copac la țară. Nu-mi vorbește. Nici nu e necesar. Asta mi-ar da de gândit. E foarte înalt, asta oferindu-i lui ocazia de a mă privi de sus. Este îmbrăcat cu o scoață superbă în două nuanțe ruginii. Într-una din seri mi-am făcut curaj și m-am apropiat de el. Nici atunci nu ne-am vorbit, însă în crăpăturile din scoața-i i-am văzut iedera. O iedera nouă crescută peste cea veche. O amărăciune peste o alta. Un bătrân singur ascuns într-un chip de diavol tânăr. I-am zâmbit fără să-i dau de gândit mai multe. Oricum, nu știu câți neuroni poate avea un copac. Apoi m-am așezat lângă el și i-am strâns trunchiul în brațe, fără să-i iau duhul, fără să-i fi șters vreo urmă din amintirile lui, fără să fi vrut să-i las vreo urmă.

P.S. L-aș cam scrijeli, dar copacii n-au inimă ca oamenii...

Poem

Aștern pe peretele molău niște culori de cuvinte galbene și șterse.

Nu am nimic să vă spun.

Miros a "prea tânără" și de aici îmi iau culorile.

Pe lângă acest galben pal, vine și un verde smarald în grabă, urcat pe un cal alb năvăș ca din basmele de apoi.

Am turnat niște ulei în grabă să pară mai dramatic.

Aș picta și în cuțit, dar n-am ustensile și nici un alt perete decât cel de la căpătâiul meu...

Lumina

Curg șiroaie de litere din cristelnița în care mă scald într-o baie de cuvinte fiindcă primul botez literar mi l-a făurit Steindhardt, pe un val de coloană sonoră nemaipomenită. țin ochii închiși, îndeosebi când scriu, pentru a vedea clar

înțelesurile abisale ale slovelor noastre de pe acest pământ Sfânt,

dat de cel care e dincolo de Marea Trecere și sper ca

Lumina mea difuză din camera asta obscură e

îndeajuns de multă pentru a mă fi citit.*

• Un pesimist știe deja că nu-și mai primește înapoi banii pe care ți-i împrumută.

• Viața te plimbă prin tot universul, călătorule!

• Fii totdeauna de înlocuit. Doar așa vei avea mai mult timp pentru tine.

• Când ajungi la vârsta senectuții nu mai ai nevoie de experiență. Scapă de ea!

• Femeile sunt totdeauna mai înțelepte decât vârsta pe care și-o declară.

• Numai dușmanii trebuie numărați, prietenii nu sunt niciodată stabili.

• Cine râde la urmă sigur e mai încet la minte.

• Drumul cel mai scurt dintre două puncte e mereu accidentat.

• Decât să te rogi la Dumnezeu să-ți dea mașina mult dorită, mai degrabă o furi și apoi îți ceri iertare.

• Ați observat? Bărbații socotesc femeile egale cu ei, doar dacă sunt sexy.

• Proștii se înmulțesc mult mai repede. Dovadă e că nu le putem ține evidența.

• Sufletul este singura pasăre care știe că într-o zi îi va muri colivia.

• După ce ți-ai câștigat viața urmează să-ți câștigi existența.

• Dacă fiecare cuvânt pe care îl folosești începe să vindece, ești aproape un Dumnezeu.

• Realitatea este ceea ce știi tu.

• Nu ceea ce primești este cel mai important, ci ceea ce dăruiești.

• Nu cere vieții socoteală! Nu poate să ți-o dea!

• Dacă viața nu este dreaptă, nu înseamnă că poate da socoteală.

• Mintea se pricepe cel mai bine la sex.

• Singurul responsabil de fericirea ta ești tu.

• Dacă iertare nu e, nimic nu e!

• Leși în fiecare clipă afară din tine să vezi cum mai bate vântul!

• Dacă n-ai cedat niciodată în viață, atunci ești în pericol.

• În acest trup sălășluiește o femeie frumoasă.

• De ce omul are atâtea vulnerabilități?

• Sexul e cea mai deșteaptă chestie pe care o poți face dezbrăcat.

• Eu când pictez un tablou vreau ca oamenii să audă melodia care m-a inspirat.

• A iubi costă puțin. Vezi cât de puțin costă fericirea ta, omule!

• Dacă aș vrea să-mi fac un prieten, aș vrea să fie un străin. De toți ceilalți m-am cam săturat!

• Copiii sunt cel mai frumos lucru din lume.

• Nu fi absent de la propriul tău prezent!

• Nu toți scriitorii sunt scriitori - spune tot criticul Alex Ștefănescu. Ba da, adaug eu, doar că scrisul celor care nu sunt scriitori nu e scris.

• E o prostie să te întrebi care sunt primii mari zece scriitori ai lumii.

• Cuștile din noi nu pot fi deschise niciodată.

Lazăr MAGU

Iarna

Ca o grapă întoarsă cu dinții în sus,
vine iarna. Poate că nici nu s-a dus...
Ascunsă a stat într-un beci încuiat,
vorbele verii - pamflete - le-a ascultat.

Ca o reclamă la noi cearceafuri de in,
vine iarna. Întârziat-a puțin,
dar, invazivă, stăpânire a pus
și pe ieslea în care dormit-a Isus.

Ca o înmormântare de îngeri în cer,
vine iarna - cu doliu alb, cu mister...
Ea însăși gropar al vieții de-apoi,
ne evaluează, e cu ochii pe noi.

Născută din apă, solzos neam de pește,
la focurile noastre, ea se încălzește.

Ninsoare pe rană

Lupul a ajuns
să-și fie pradă sieși.
Și-a făcut o gaură în stern
și linge sângele,
mulțumit că se hrănește.
Bagă botul adânc
și mănâncă o bucată de ficat.
Oricum ficatul se regenerează.
Trebuie să fie atent
să nu înfulece o bucată de plămân.
Atunci va respira direct prin rană
și nu va mai putea adulmeca
niciun miros cunoscut.
Vântul transformă rana în fluier
și lupul vede o turmă de oi
coborându-se din cer.

Ninge din toate lucrurile

Ninge din "Iarna pe uliță" și poetul Coșbuc
e un copil care trage o sanie după el.
Ninge din "Miezul iernii" iar poetul Alecsandri
e un vânător care s-a înduioșat de un lup.
Ninge din "Sărmanul Dionis" și fulgii de zăpadă
sunt mari, cât niște motani.
O, ce hărmălaie e în cer.
Ninge din Topârceanu, ninge cu drumeți
care trec pe lângă casele lor și merg mai departe.
Ninge din Elena Farago, ninge cu bunicuțe
care făceau cândva înghețată Învățătorului Isus.
Cel mai frumos ninge din Esenin.

Îl aud pe Serioja spunând:

- "Cineva aruncă flori albe din cer".

Ninge din mestecenii din curte, ninge din
fereastră,
ninge din tablourile bunicilor, ninge din oglindă.
Cine știe când se va opri ninsoarea...

Basarabia - tâmpla româniei

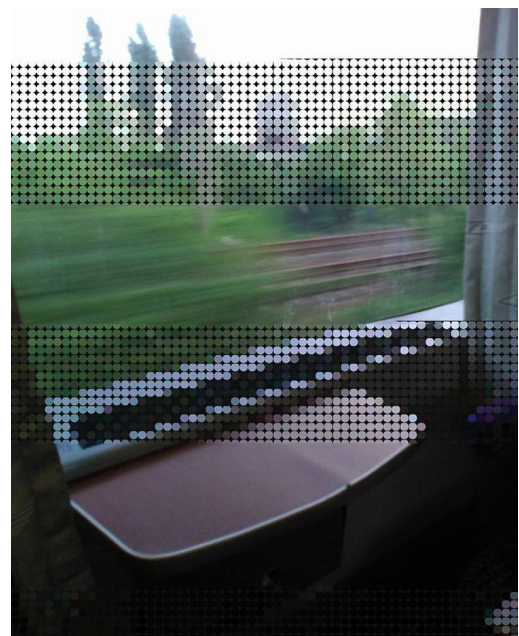
basarabie, basarabie,
copil sfânt, trecut prin sabie...
te-a omorât irodul tău,
te-a înviat dumnezeu.

mi-a intrat azi-noapte cineva-n grădină
cu un tanc cu țeava plină de rugină.
a călcat șenila peste grâu și flori,
s-au umplut copii-n leagăn de flori.

a sâsâit în barbă că îmi este unchi
și m-a pus în fața lumii în genunchi.
nu-l știa nici mircea, nici ștefan cel sfânt
- un strigoi urcase parcă din mormânt.

stau cu fața-ntoarsă la hotar, la zid,
nu ne puse astfel nici chiar baiazid!
m-a furat de sânge, m-a furat de nume,
tâmpla țării mele rătăcește-n lume.

să-și cârpească cizma, mi-a tăiat piciorul,
șchiopătez întruna, dar mă doare dorul.

partial blur...by carmen racovitza

Elena Liliana FLITURE

E VREMEA COLINDELOR...

Colindul, datină din perioada precreștină, nu trebuie confundat cu cântecele de stea și nici cu umblatul cu steaua. Colindele, într-o sumedenie de variante în funcție de regiuni și graiuri, au bucurat sufletele românilor dintotdeauna. Așa cum se știe, românul cântă și la bucurie și la necaz. Cu funcție ritualică, colindul era urarea pentru fertilitate, rodire, belșug și alungarea spiritelor, dar cu trecerea timpului a rămas bucuria începerii sărbătorilor de iarnă, a sărbătorilor de CRĂCIUN. Așa cu spune și Mircea Eliade în *Istoria credințelor și ideilor religioase*:

„Ritualul se desfășoară de obicei începând din Aju-nul Crăciunului (24 decembrie), până în dimineața zilei următoare. Grupul de șase până la treizeci de tineri (colindători) alege un vătaf, care cunoaște obiceiurile tradiționale și vreme de patruzeci sau optsprezece zile ei se adună de patru, de cinci ori pe săptămână, într-o casă anumită, ca să primească instrucția necesară. În seara zilei de 24 decembrie, îmbrăcați în straie noi și împodobiiți cu flori și zurgălăi, colindătorii fac urări mai întâi la casa gazdei, apoi trec pe la toate casele din sat. Chiuie pe străzi, cântă din trompete și bat darabana, pentru ca larma făcută să alunge duhurile rele și să-i vestească pe gospodari de sosirea lor. Ei cântă prima colindă la fereastră și după ce au primit învoirea celor ai casei, intră în casă și își continuă repertoriul, dansează cu fetele tinere și rostesc urările tradiționale. Colindătorii aduc sănătate și bogăție, reprezentate de o rămurică de brad pusă într-un vas plin cu mere și pere mici. Exceptând familiile cele mai sărace, de la celelalte primesc daruri: colaci, plăcinte, fructe, carne, băutură etc. După ce au străbătut întreg satul, grupul colindătorilor organizează o serbare la care iau parte toți tinerii.”

Boem@ (130) 12/2019

Deschide ușa creștine
Că venim din nou la tine
Drumu-i lung și-am obosit
De departe am venit.

Și la Betleem am fost
Unde S-a născut Hristos,
Și-am văzut pe-a Sa mamă
Pe care Maria-o cheamă.

Colindul e dorul mamei de feciorii plecați pe alte meleaguri, e inima sfâșiată de dorul de prunci. Colindul e lacrima ce stă ascunsă în sufletul bunicilor care nu-și mai cunosc nepoții. Colindul e durerea bătrânilor rămași singuri în bordeiul de pe meleagurile uitate ale țării, dar ei deschid cu bucurie la colindători, dorind să intre odată cu ei și LINIȘTEA de odinioară la braț cu copiii și nepoții aruncați de soartă în lumea cea mare.

Am uitat să ne botezăm pruncii cu nume românești... Maria, Ion, Vasilica, Gheorghe, Dumitru... și uneori ne este rușine că suntem români. Învățăm limbi străine pentru a ne confunda cu cei de acolo. Și uităm că părinții ne așteaptă românește, cu brațele deschise, cu casa mirosind a cozonac, cu sărmașuțe, cu piftie cu tot ce e mai românesc pe masă.

Îngerii cu flori în mână
Împletesc mândră cunună
Pe cunună-i scris frumos
"Astăzi s-a născut Hristos!"

Hristos e născut pe pământ românesc, e un Hristos în fiecare părinte răstignit la plecarea copilului de lângă el în altă țară. Și rănile sângerează la fiecare sărbătoare când e singur, așteptând...

După dealul cel mai mare
Velerim și Veler, Doamne
Răsărit-a mândrul soare
Mândru soare nu era
Ci era o mânăstire
Cu păreții de-alamaie
Și cu ușa de tămâie
Dar într-înșă cine șade
Moș Crăciun cu Moș Ajun
Cu barba de ibrișin
Și mustățile de fân
Ce ne-aduce Moș Crăciun
Tot ce e frumos și bun.

Ne întrebăm CE E COLINDUL, acum în secolul FACEBOOK-ului?

- E liniștea de pe ulițele satelor, e întunericul din sufletele celor rămași singuri; copiii sunt pe facebook, nu se mai joacă, nu mai știu să iubească animalele, să alerge fericiți cu obraji roșii ca focul pe ulițele satului, să se cațere în copaci...

- E întâlnirea tinerească la petrecerea din colț pe seară, unde toți cu mobile și Facebook-ul aferent sărbătorească Crăciunul, fiecare cu ochii în mobilul personal, dând Like-uri nici nu știu cui.

(continuare în pag. 43)

Noapte de vis
Timp prea sfânt
Toate dorm, pe pământ
Două inimi veghează
Pruncul dulce visează
Într-un leagăn de vis.

Noapte de vis
Timp prea sfânt
Dumnezeu, râde blând
Pieptu-i varsă iubire
Lumi-i dă mântuire
Pace-n ea aducând.

Noapte de vis
Timp prea sfânt
Păstorași, vin cântând
Îngerii cântă Aleluia
Lumii vestesc bucuria
Domnul e pe pământ!

Ne rugăm, colindăm și ne bucurăm!

Maria FILIPOIU

Sărbătorile Crăciunului - sonete creștine

Lumina Stelei din Betleem (sonet magiei Crăciunului)

Colindă magii prin noaptea de Ajun,
Iar sfinții de stele scutură cerul
Peste lumină ce este reperul
Minunii din ieslea Moșului Crăciun.

E magică noaptea și-i aspru gerul,
Când reappare un ritual străbun
Cu daruri sub brad și urări de gând-bun,
Pe chipuri să se aștearnă misterul.

Îmbelșugate sunt mese întinse
De creștini ce prăznuiesc sărbătoare,
Iar Moș Crăciun apare ca din vise.

Dar sufletul meu arde-n lumânare
Să lumineze dorințe rescrise
Celui ce-n Dumnezeu nădejde are.

Jertfă pentru credință (sonet masacrului barbar)

Din cer se revarsă Sfânta Lumină
Pe Pământ, în pântec să se coacă rod,
Creștinătății și vieții de-a fi pod
Ce duce suflete-n oaste divină.

S-a răspândit prin al ludeii norod,
Vestea de Împărăție creștină;
Iar Împăratul ce urma să vină,
L-a înfuriat de moarte pe Irod.

Detronat din imperiu să nu fie
Pentru Cel născut cu numele Hristos,
A dat lege de crudă barbarie.

Pe toți pruncii de doi ani și mai în jos
I-a ucis cu sadică tiranie,
La sfârșit să-și ducă planul odios.

Împodobește-ne, Doamne! (sonet magiei Crăciunului)

Împodobește-ne, Doamne, de Crăciun,
Cu aură de beteală divină!
Dă-ne magică și sacră lumină,
Să nu ne rătăcim de-al credinței drum!

De bucurie fă-ne casa plină
Și-nmiresmată de-al bradului parfum,
Să ningă cu roadele gândului bun
Și magii ca în Betleem să vină!

În suflet dă-ne rază din sfântă Stea
Să aprindem candelă de credință,
Când îngerii scutură cerul de nea.

Dezleagă-ne lanțul de neputință
Să-ntâmpinăm magi ce vestesc Nașterea
Domnului - Cel plăsmuit în ființa.

Steaua Pruncului Hristos (sonet Nașterii Domnului)

Steaua magică pe bolta cerului
Ca Soarele prin noapte luminează;
Purtând mister divin cu a ei rază,
Vestește lumii Nașterea Domnului.

Cu ochi de stele îngerii veghează
În taină, lăcașul Betleemului,
Când prunc se naște din Maica Domnului
Și din Duh ce-n El se întruchipează.

Lumina Stelei pe magi călăuzea
Ca un luceafăr cu sacră lumină,
Spre locul în care Iisus se năștea.

În dar îi aduceau arginți și smirnă
Mântuitorului, Ce-n lume venea
Purtând pe cap o aură divină.

La Multi Ani!
2020

CĂRȚI SOSITE LA REDACȚIE

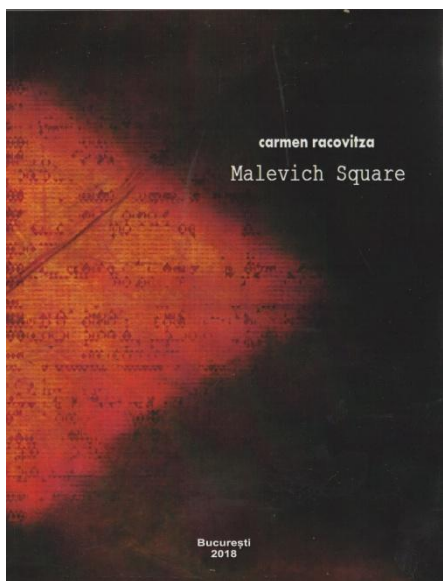
Petru Todoran – Cronicele combinatului (vol. I)
Editura InfoRapArt, 2019

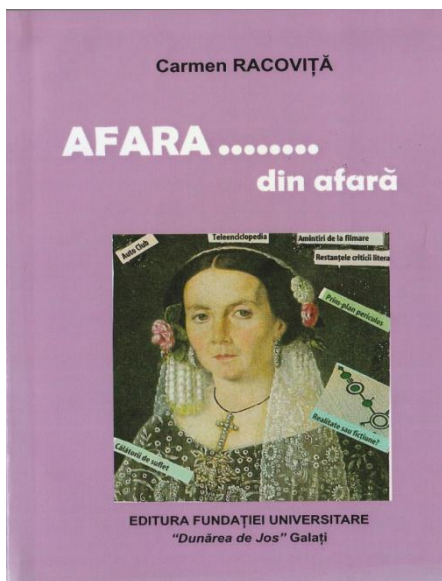
Tucă Cimpoeru – Zidul fiarei
Editura InfoRapArt, 2019

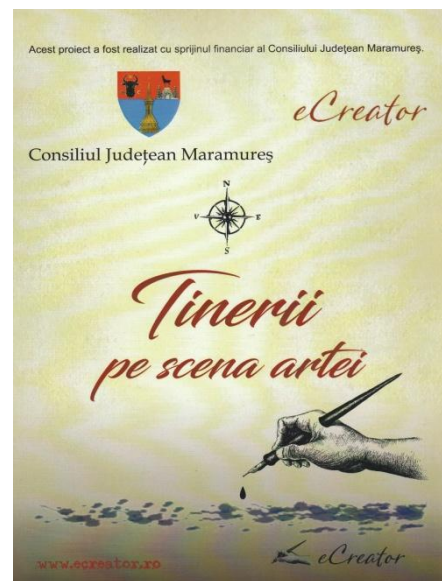
Dorian Marcoci – Pe pleoapa lumii
Editura InfoRapArt, 2019

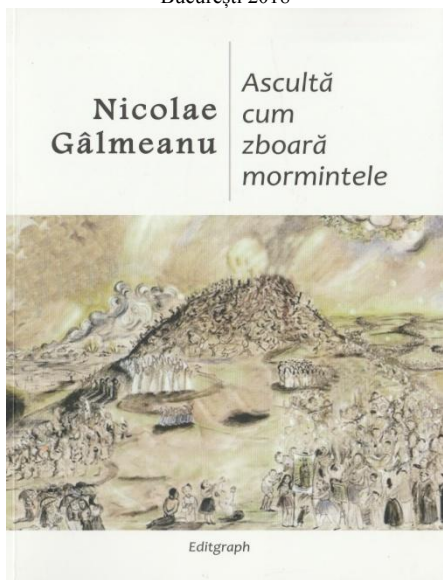
Carmen Racovitză – Malevich Square
București 2018

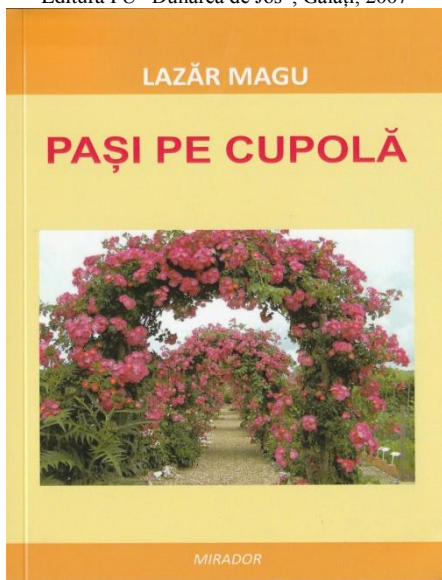
Carmen Racoviță – Afară... din afară
Editura FU "Dunărea de Jos", Galați, 2007

C.J. Maramureș - Tinerii pe scena artei
Editura eCreator, 2019

Nicolae Gâlmeanu – Ascultă cum zboară mormintele,
Editura EditGraph, 2019

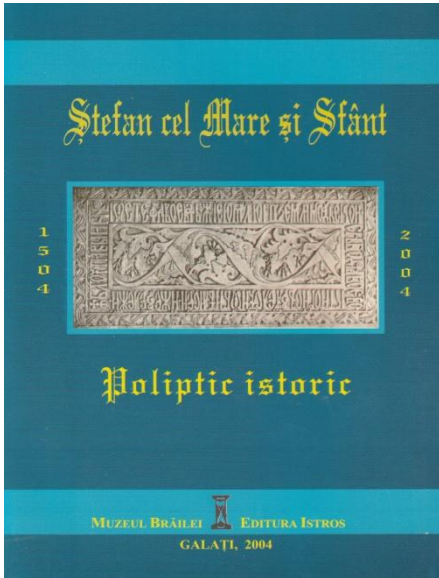

Lazăr Magu – Pași pe cupolă
Editura Mirador, 2019

Vasile Manole – Epigramei, cu toată dragostea
Editura Pax Aura Mundi, 2019

CĂRȚI SOSITE LA REDACȚIE

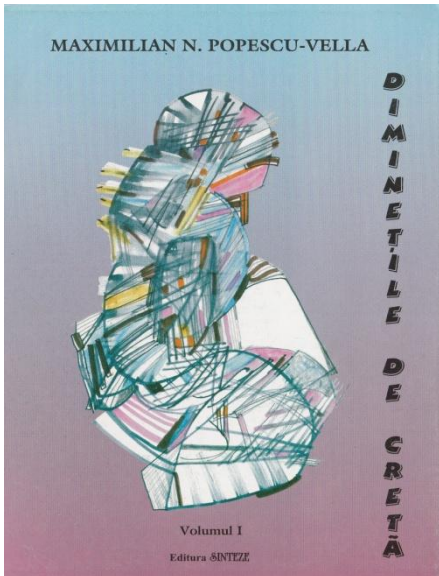
Dan Răpă Buicliu – Ștefan cel Mare și Sfânt
Editura Istros, Brăila, 2004

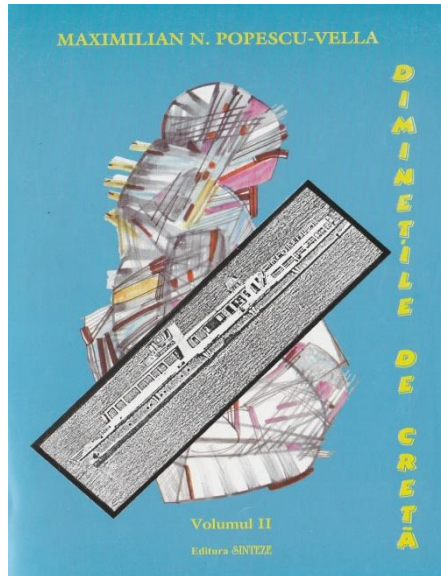
Daniela Dumitrița Orha – Înfloresc în Fericire
Editura InfoRapArt, 2019

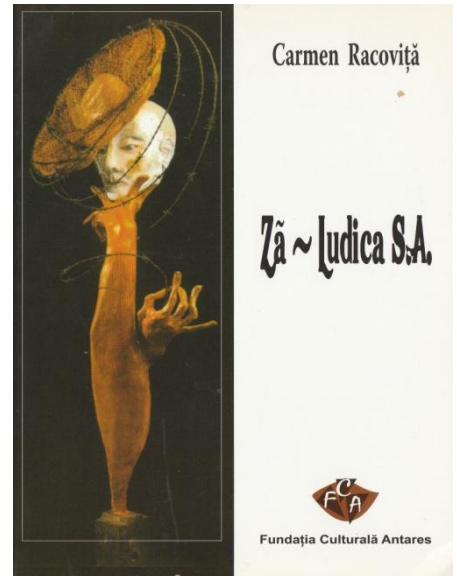
Petre Rău – Studiu în clarobscur
Editura InfoRapArt, 2019

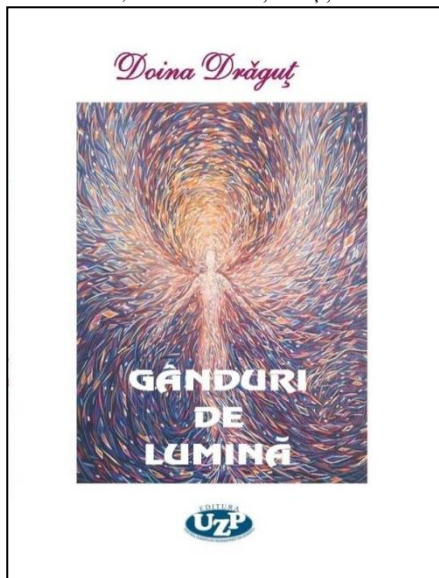
Maximilian N. Popescu-Vella – Diminețile de cretă
Vol. 1, Editura Sinteze, Galați, 2016

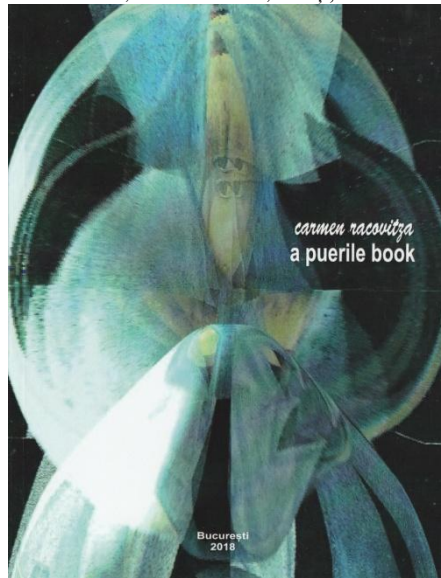
Maximilian N. Popescu-Vella – Diminețile de cretă
Vol. 2, Editura Sinteze, Galați, 2016

Carmen Racoviță – Ză-Ludica S.A.
Editura F.C. Antares, Galați, 2008

Doina Drăguț - Gânduri de lumină
Editura UZP, 2018

Carmen Racovița – A puerile book
București, 2018

Alexandru V. Dan - Și nevăzuta mână scria...
Editura Eikon, 2018

BOEMA

apler

梵余 xia. 2000.

www.boema.inforapart.ro